

Plan upravljanja Zvijezdom (zona A kulturno-povijesne urbanističke cjeline grada Karlovca) u periodu od 2018.-2028. godine

(Nacrt dokumenta, verzija za javnu raspravu)

---

svibanj 2018.

Sadržaj

I	UVOD	1
I.1	Predmet, svrha i struktura dokumenta	1
I.2	Metodologija	1
I.3	Prostorni obuhvat	2
II	Fizički, društveni i gospodarski profil Zvijezde	4
II.1	Prostor i okoliš	4
II.1.1	<i>Povijesni razvoj karlovačke fortifikacije</i>	4
II.1.2	<i>Geografski i geoprometni položaj</i>	5
II.1.3	<i>Urbana forma, funkcije, korištenje i zaštita prostora</i>	7
II.1.4	<i>Prirodni i krajobrazni resursi i njihovo iskorištavanje (hortikultura, vizure)</i>	16
II.1.5	<i>Pristupačnost i mobilnost</i>	19
II.1.6	<i>Opremljenost komunalnom infrastrukturom</i>	21
II.2	Demografija i društvo	23
II.2.1	<i>Demografska obilježja</i>	23
II.2.2	<i>Stanovanje i stambeni fond</i>	25
II.2.3	<i>Sociodemografska obnova – izazovi i potrebe</i>	26
II.3	Ekonomski značaj prostora Zvijezde	27
III	Razvojne politike	30
III.1	Institucionalni i strateški okvir razvoja Zvijezde	30
III.1.1	<i>Institucionalni okvir</i>	30
III.1.2	<i>Strateški okvir</i>	31
III.2	Javna ulaganja u Zvijezdu	31
IV	Stavovi lokalnih dionika	35
V	Razvojne mogućnosti i potencijali grada/Zvijezde	39
V.1	SWOT analiza	39
V.1.1	<i>Kulturna baština i turizam</i>	40
V.1.2	<i>Promet i stanovanje</i>	42
V.1.3	<i>Gospodarstvo i radne aktivnosti</i>	44
V.1.4	<i>Obrazovanje</i>	46
V.1.5	<i>”Sumarni SWOT – ključni faktori razvoja”</i>	47
V.2	Analiza strateških opcija - TOWS	48

V.3	Zaključci SWOT i TOWS analize	51
VI	Razvojna strategija	55
VI.1	Vizija	55
VI.2	Razvojni ciljevi (mjerljivi, u odnosu na gospodarstvo, prostor i društvo ili u odnosu na teme)	56
VI.3	Područja djelovanja	57
VI.4	Pogled u 2028. godinu	62
VII	Akcijski plan – portfolio projekata	64
VII.1	Detaljni projektni obrasci	64
VIII	Provedba Plana upravljanja	66
VIII.1	Model upravljanja	66
VIII.1.1	<i>Postojeći model upravljanja u okviru Grada Karlovca.....</i>	<i>67</i>
VIII.1.2	<i>Potencijalni modeli upravljanja Zvijezdom .....</i>	<i>68</i>
VIII.1.3	<i>Zaključno o prijedlogu modela upravljanja kulturnom baštinom.....</i>	<i>69</i>
IX	Plan praćenja i vrednovanja provedbe Plana upravljanja	72
IX.1	Praćenje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom	72
IX.2	Vrednovanje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom	78
X	Upravljanje rizicima.....	80
X.1	Svrha plana upravljanja rizicima.....	80
X.2	Identifikacija rizika.....	80
X.3	Kvalitativna analiza rizika s planom mjera prevencije i korekcije	82
X.4	Provedba plana upravljanja rizicima	86
XI	Komunikacijska strategija	87
XI.1	Ciljevi komunikacijske strategije	87
XI.2	Analiza ciljnih skupina Komunikacijske strategije	88
XI.3	Aktivnosti Komunikacijske strategije.....	88
XI.4	Resursi za provedbu Komunikacijske strategije	89
XI.5	Pokazatelji uspješnosti provedbe Komunikacijske strategije.....	89
XII	Izvori.....	91
	DODATAK 1 – SKUPNA TABLICA PROJEKATA.....	92
	DODATAK 2 – OPIS KLJUČNIH PROJEKATA	92
	DODATAK 3 – OPIS MANJIH PROJEKATA.....	92
	DODATAK 4 – PROVEDBENI PLAN.....	92
	XIII DODATAK 1 – SKUPNA TABLICA PROJEKATA.....	93

DODATAK 2 – OPIS KLJUČNIH PROJEKATA	98
XIII OPIS MANJIH PROJEKATA I MJERA.....	128
XIV PROVEDBENI PLAN	137

I UVOD

I.1 Predmet, svrha i struktura dokumenta

Zvijezda - renesansna fortifikacija izgrađena u 16. stoljeću – predstavlja jedinstveni povijesni i urbani prostor grada Karlovca, koji je neizostavan u promišljanju i planiranju razvoja grada Karlovca. Pri tome, osmišljavanje i sustavno provođenje razvojne vizije Zvijezde je kompleksan planski i provedbeni izazov koji traži usklađivanje različitih zahtjeva i pitanja koja se ovdje otvaraju – zaštita kulturne i povijesne baštine, multifunkcionalnost prostora, značaj Zvijezde kao 'zaštitnog znaka' grada i centralnog elementa urbanog identiteta grada i njegovog stanovništva, pitanja održivosti i gospodarskog razvoja Karlovca općenito, i Zvijezde posebno kao njegovog povijesnog ishodišta.

Svrha ovog dokumenta - Plana upravljanja Zvijezdom (Zona A kulturno – povijesne urbanističke cjeline Grada Karlovca, u daljnjem tekstu «Plana upravljanja Zvijezdom») - je utvrditi način upravljanja revitalizacijom stare gradske jezgre grada Karlovca, u smislu konkretnih razvojnih projekata, njihove dinamike i načina realizacije. U tom smislu, ovaj Plan operativno razrađuje osnovno razvojno usmjerenje koje je utvrđeno **Urbanističkim planom uređenja Zvijezda u Karlovcu (u daljnjem tekstu Urbanistički plan uređenja ili UPU)¹**, na način da, ***poštujući načela balansirano razvoja, predlaže inovativne i odlučne aktivnosti koje je potrebno poduzeti da bi se negativni trendovi višedesetljetnog odumiranja Zvijezde preokrenuli.*** Drugim riječima, UPU je kao normativni dokument stvorio pretpostavke za zaustavljanje procesa degradacije koji su iscrpili prostor Zvijezde, a ovim planom se ti procesi namjeravaju preokrenuti u pozitivne tijekove.

Osim utvrđivanja potrebnih i prioritetnih akcija, Plan upravljanja Zvijezdom ima i dodatnu svrhu, a to je ***predložiti okvir za donošenje odluka o ovom kulturnom dobru, na način koji će omogućiti očuvanje i unaprjeđenje baštine za dobrobit stanovnika Karlovca i budućih naraštaja te upravljanje razvojem koje je održivo u svakom smislu*** (okolišno i prostorno, ekonomski, društveno, organizacijski i logistički).

Plan upravljanja Zvijezdom treba shvatiti kao ***dinamičan instrument*** čije učinke treba pratiti i periodično vrednovati te ažurirati sukladno novim trendovima s ciljem da se programe i aktivnosti koji se pokazuju neučinkovitim i/ili neizvedivim uskladi s realnim stanjem, a u skladu s dugoročnim razvojnim ciljevima Zvijezde.

Dokument je izrađen u sklopu projekta - ugovora o pružanju usluga za izradu Plana upravljanja Zvijezdom (zona A kulturno – povijesne urbanističke cjeline grada Karlovca) u periodu od 2018. do 2028. godine, sklopljenim između Grada Karlovca i tvrtke WYG savjetovanje d.o.o. iz Zagreba, u razdoblju srpanj 2017. – travanj 2018.

I.2 Metodologija

Urbanističkim planom uređenja Zvijezde utvrđeno je stanje i potencijali prostora, kao i potreba da se posebna pozornost obrati etapnosti i učinkovitosti ključnih intervencija te je ***UPU zajedno s podacima o postojećim/planiranim razvojnim intervencijama (projektima) i informacijama prikupljenim iz***

---

¹ U siječnju 2017. dovršena javna rasprava, UPU donešen u ožujku 2017. (Službeni glasnik Grada Karlovca br. 7/17., 29. ožujka 2017.)

drugih izvora – prvenstveno putem Radne skupine i projektnog ureda - osnovno ishodište Plana upravljanja.

Izrada Plana upravljanja starom gradskom jezgrom obuhvatila je analizu područja, definiranje strateškog usmjerenja i razradu operativnog plana razvoja (dijelovi A, B i C Plana).

Analiza područja (DIO A plana) podrazumijeva temeljito razumijevanje razvojnih tijekova, uzročno-posljedičnih veza te mogućnosti i alternativa na danom području, promatrajući ga u ukupnosti njegovih društvenih, fizičkih i gospodarskih karakteristika. Analizi se pristupilo utvrđivanjem 'statusa quo' - socioekonomskih pokazatelja i njihovih trendova te razvojnih usmjerenja koja proizlaze iz stručnih podloga, studija, provedenih javnih rasprava, planskih dokumenata i srodnih projekata i investicija.

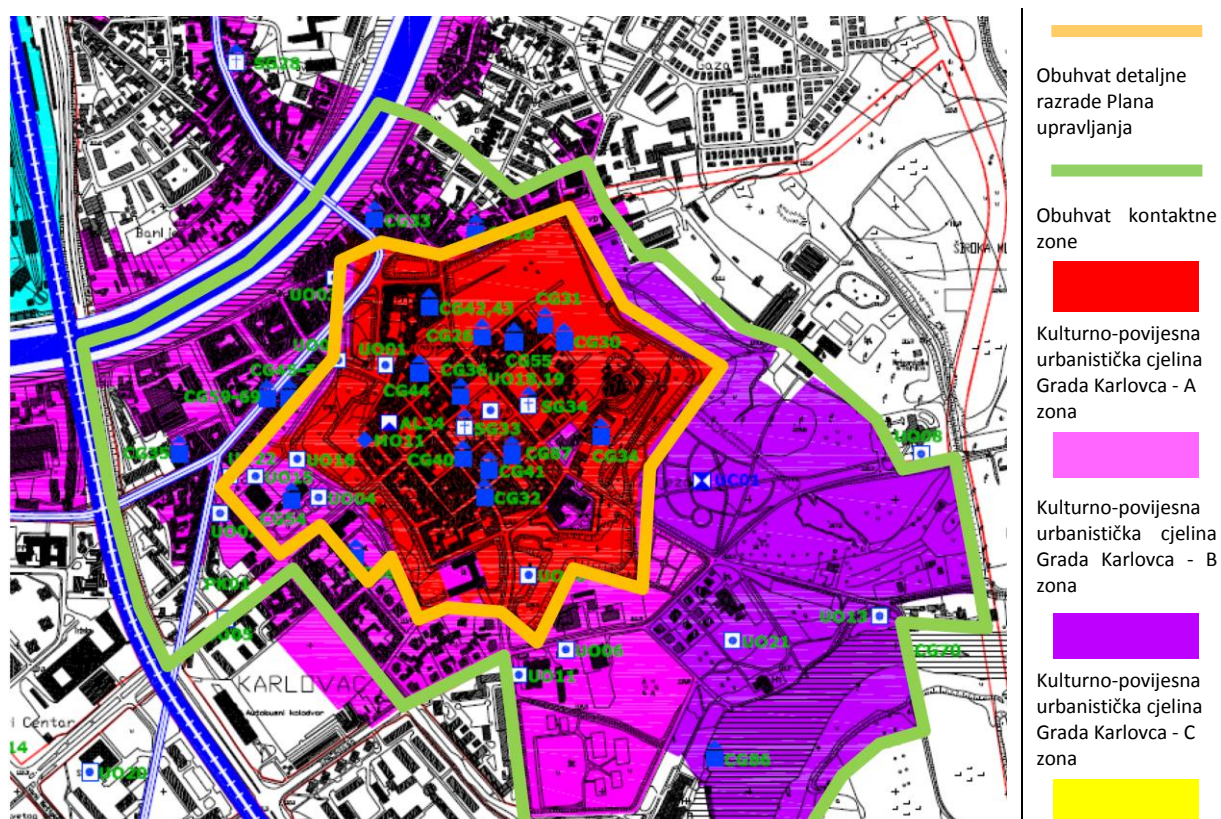
Strateško usmjerenje (DIO B plana) utvrđeno je temeljem analize područja, stavova dionika i informacija o projektima. Strateško usmjerenje konzultirano je s predstavnicima naručitelja i Radnom skupinom, te u konačnici kroz javnu raspravu.

Operativni Plan (Dio C plana) određen je na osnovu projekata, programa i mjera prijavljenih u bazu, uz opširne konzultacije s brojnim dionicima (putem radne skupine, kroz individualne sastanke i intervjuje), te je usklađen sa strateškim okvirom.

I.3 Prostorni obuhvat

Prostorni obuhvat Plana upravljanja Zvijezdom identičan je obuhvatu UPU-a s proširenjem koje obuhvaća područje Gradskog kazališta Zorin dom, kina Edison i Sokolskog doma kao dijelova kontaktne zone. Grafički prikaz osnovne zone obuhvata i kontaktne zone dan je na slici niže.

Slika 1. Prikaz obuhvata Plana upravljanja Zvijezdom

Izvor: Generalni urbanistički plan Grada Karlovca, obrada autora

Radi se o središnjem dijelu povijesne jezgre Grada Karlovca koja je građena kao tvrđava prema idealnom planu renesansnog fortifikacijskog grada. Gradnja je započela 1579. godine, a tijekom svog postojanja Zvijezda se kao živi prostor mijenjala i doživljavala urbane transformacije u skladu s odrednicama pojedinog vremenskog perioda. U 20. st. u Zvijezdi je najviše stanovnika živjelo 1971.g., njih 2.150, dok se danas taj broj prepolovio. Prema popisu iz 2011.g. Zvijezda broji 1.142 stanovnika pretežno starije dobi (više od 38% starijih od 60 g.), a broj kućanstava je sa 906 u 1991.g. pao na 380 u 2011.g. U 2018. godini, 7 godina nakon zadnjeg Popisa stanovništva, statistički podaci su vjerojatno još i negativniji.

Unutar pravilnih blokova omeđenih ulicama i trgovima smješteno je oko 252 zgrade, od čega je 10% izrazite baštinske vrijednosti i 35% visoke baštinske vrijednosti. Zbog svog jedinstvenog kulturnog i povijesnog značenja Zvijezda je zaštićena kao kulturno dobro temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske (Z-2993) u kategoriji nepokretnog kulturnog dobra – kulturno povijesne cjeline.

Ukupna površina obuhvata UPU-a koji u potpunosti obuhvaća zaštićeni prostor Zvijezde (uži obuhvat Plana upravljanja) iznosi 33,83 ha.

DIO A. ANALIZA PODRUČJA

II Fizički, društveni i gospodarski profil Zvijezde

II.1 Prostor i okoliš

II.1.1 Povijesni razvoj karlovačke fortifikacije

Tvrđava Karlovac počela se graditi 13. srpnja 1579. godine, a razlog njezinog nastanka direktno je vezan za političke i geostrateške prilike u tadašnjem graničnom području između Habsburške Monarhije i Otomanskog carstva. Od svog nastanka 1579. godine, tvrđava je bila dio specifične vojne provincije, Vojne granice pod direktnom upravom carskog ratnog vijeća u Grazu, sve do njezinog ukinuća 1871. godine. Novoj tvrđavi je bila namijenjena dvostruka uloga: trebala je biti tvrđava obrane u defanzivnom ratu i uporište budućih ofenzivnih ratnih operacija. No, za razliku od manjih renesansnih obrambenih kaštela, utvrda je trebala biti velika, moderna tvrđava-grad, što se odrazilo u njezinom oblikovanju prema renesansnim idealima – pravilna urbana matrica ortogonalnog rastera ulica sa simetričnim stambenim blokovima oko centralnog trga i suvremeno fortifikacijsko graditeljstvo, odnosno bastionska utvrda. Prostor je bio omeđen sa šest peterostraničnih bastiona spojenih obodnim zemljanim bedemima koje je s vanjske strane okruživao šanac i koso položeni zemljani nasip (glacis). Bastionske tvrđave bile su kombinacija talijanskog modela gradnje koji je predviđao zidanje od čvrstog materijala, visoke bedeme i uvučene flanke za smještaj topova, ali su bile izvedene na nizozemski način, odnosno kao zemljani nasipi².

S obzirom na zadane gabarite i vojnu namjenu ovog sustava, objekti unutar tvrđave morali su poštivati pravilo da ne smiju biti viši od bedema, zbog čega je većina građevina u to doba bila prizemna i uglavnom od drvene građe - jedini objekti zidani čvrstom građom bili su crkva i neke od glavnih vojnih zgrada. Upravo je zbog takve gradnje u požaru 1692. godine izgorjelo gotovo cijelo naselje, a od stare je strukture ostala sačuvana matrica s kvadratnim inzulama oko centralnog trga, kao i manje pravokutne inzule ispred Starih vrata i prvog bastiona te manji dio građevnoga fonda. Obnova naselja započela je ubrzo nakon požara, a s obzirom na relativno mirno razdoblje koje je uslijedilo, naselje je već početkom 18. stoljeća bilo gotovo potpuno obnovljeno, pri čemu su nove građevine većim dijelom građene od čvrstog materijala. Također, tijekom 18. stoljeća stvorili su se i povoljni uvjeti za razvoj trgovine i obrta uslijed čega ovaj prostor doživljava svoj najveći ekonomski razvoj. Osobito značajan trenutak nastupio je nakon oslobođanja Ugarske i Slavonije što je omogućilo uspostavu riječnog plovnog puta do Karlovca koji je tada odigrao ključnu ulogu u povezivanju Ugarske s lukama u Hrvatskom Primorju.

Tijekom 19. stoljeća izvršeni su također brojni građevinski radovi koji su tvrđavi dali njezin konačni izgled, a naposljetku su i vanjski gabariti bili u potpunosti obzidani kamenim zidom (bez bastiona) čija je struktura sprječavala urušavanje zemljanih bedema i bastiona. U ovom je razdoblju također uređeno i kružno šetalište sa stablima koje je pratilo oblik šesterokrake zvijezde. Međutim, već krajem 19. stoljeća, nakon ukidanja Vojne granice, poduzete su velike preinake uključujući i nove gradnje kojima su gotovo u potpunosti uklonjene zemljane strukture bedema i bastioni. Novom se Regulatornom osnovom Grada Karlovca (1925. godine) planirala daljnja razgradnja zemljanih

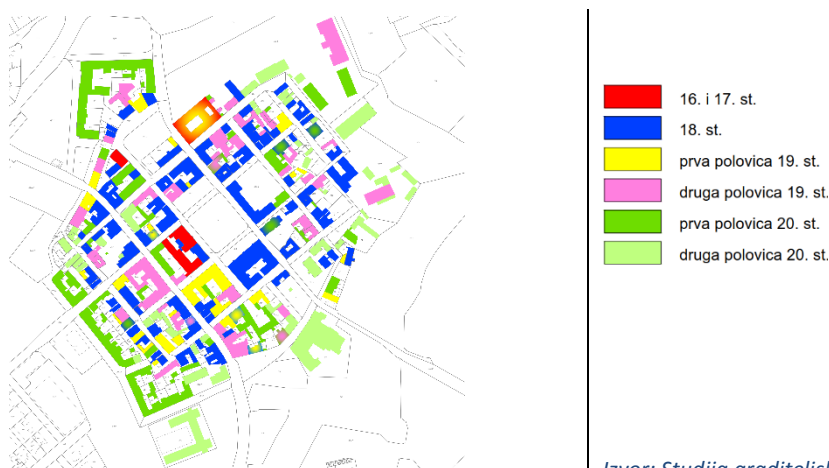
---

² obzidavanje tvrđave kamenim zidom započelo je tek 1740. g.

ostataka, trasiranje novih ulica te izgradnja novih uglavnom stambenih zgrada na mjestu dotadašnjih starih bastiona.

Slika 2. Datacija građevina

Izvor: Studija graditeljskih obilježja s konzervatorskom dokumentacijom, Karta 1. (Zagreb, 2014.-2017.)

Današnja je Zvijezda sačuvala obrise vanjskog fortifikacijskog sustava, a sačuvane su i stambena i javna namjena građevina unutar ove povijesne cjeline. Povijesno gledajući, promjene u oblikovanju prostora koje su uslijedile tijekom 18. i 19. stoljeća bile su prvenstveno uvjetovane ekonomskim promjenama, međutim stagnacija života, kao i degradacija postojećih stambenih kapaciteta započinje tijekom 60-ih godina prošlog stoljeća kada se središnje uslužne funkcije Grada planski premještaju u jugoistočni dio grada. Kako bi se spriječilo novonastalo nepovoljno stanje kao i sve očitije urbano propadanje jezgre, krajem 70-ih godina 20. st. pristupilo se izradi stručnih podloga³ koje su trebale poslužiti kao temelj za aktivnu obnovu ove kulturno povijesne cjeline - između ostalog, već tada su bili predloženi sadržaji koji će doprinijeti funkcionalnoj održivosti cjeline, utvrđene su konzervatorske mjere očuvanja i zaštite, ali i druge socioekonomske mjere kojima su se poticali ostali aspekti revitalizacije poput posebnog novčanog fonda za građane koji ulažu u obnovu građevina te izmiještanje neprihvatljivih sadržaja, a predloženo je bilo i osnivanje Odbora za revitalizaciju kao stručnog tijela u okviru sustava upravljanja. Unatoč pojedinim inicijativama i provedenim aktivnostima, posljednjih desetljeća nije bio sustavnog i kontinuiranog napretka u očuvanju Zvijezde kao kulturno povijesno zaštićene cjeline.

II.1.2 Geografski i geoprometni položaj

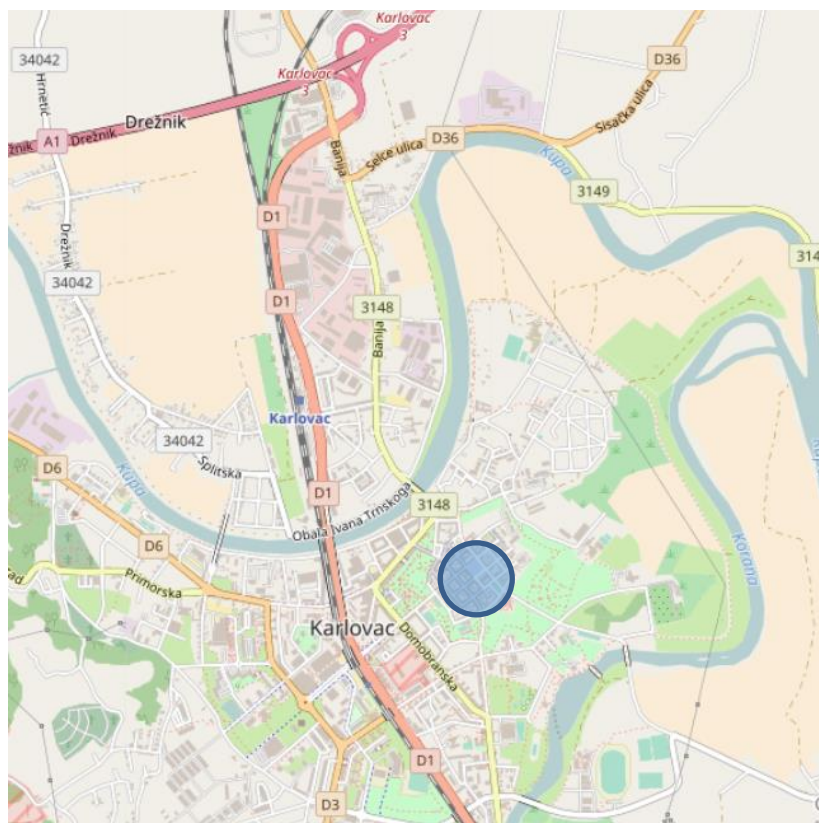
Povijesno gledajući, mjesto osnutka Karlovca izravno je vezano za geopolitičko okruženje onog razdoblja na čiji je razvoj utjecala relativna blizina granice s Osmanskim carstvom. U geografskom smislu, prostor Zvijezde nalazi se na nizinskom i močvarnom terenu između tokova dviju rijeka odnosno u blizini ušća Korane u Kupu - riječ je o području koje je sastavni dio šireg areala koji je kontinuirano naseljavan od najranijih povijesnih razdoblja. Sam teren unutar povijesne jezgre je

³ Grupa autora, *Analitičke studije Karlovačke Zvijezde*, Centar za povijesne znanosti, Odjel za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Zagreb, 1979.)

pretežito ravan (112,00-112,50 m.n.m.) osim na sjeveru gdje se nalaze ostaci bedema i po gotovo cijelom obodu kojeg formiraju opkopi. Dno bedemskog opkopa uglavnom je na koti 109,3 m.n.m., dok su na sjeverozapadu opkopi zatrpani na kotu cca 113,5 m.n.m.

Transregionalan položaj koji povezuje Podunavski, Alpski i Primorski bazen intenzivno je korišten još u antičkim vremenima, a u 18. stoljeću uspostavljen je povezani riječni (Dunav, Sava, Kupa) i cestovni promet kada su i izgrađene suvremene ceste koje su povezivale Karlovac s morem⁴. Prometni koridori i danas su bitno obilježje ovog prostora što potvrđuje činjenica kako se ovo područje nalazi na trasi paneuropskog koridora Vb (Budimpešta–Zagreb–Rijeka), a ujedno se ovdje nalazi i čvorište europskih cestovnih pravaca E65 i E71. Na ovom se području nalaze i ključni cestovni pravci koji povezuju sjever i jug Hrvatske: autocesta (A1), državne ceste D1 (GP Macelj / Slovenija - Split) i D3 kojim se ostvaruje veza kontinentalnog i primorskoga dijela Hrvatske (GP Goričan / Mađarska - Rijeka). Potrebno je također napomenuti kako karlovačko područje omogućuje najkraću vezu između Slovenije i BiH, a ujedno je i važno distribucijsko čvorište na značajnim infrastrukturnim pravcima (jadranski naftovod, magistralni plinovod, TK infrastruktura i sl.).

Upravo ovakav tranzitni položaj Karlovca značajan je i sa turističko-posjetiteljskog aspekta jer je Zvijezda udaljena svega 2,4 km od čvora Karlovac na autocesti A1, koja predstavlja glavni prometni pravac prema moru i na kojoj se ostvaruje prosječni godišnji dnevni promet od 20.849 vozila.

Slika 3.
Položaj Zvijezde u odnosu
na glavne cestovne pravce

Izvor:
<https://www.openstreetmap.org>,
obrada autora

⁴ Karolinska cesta (1726.g., 105 km), Jozefinska cesta (1779.g., 113 km) i Lujzinska cesta (1809.g., 140 km)

II.1.3 Urbana forma, funkcije, korištenje i zaštita prostora

Urbana forma

Tvrđava Karlovac je planski građena u obliku šesterokrake zvijezde na čijim su uglovima bili postavljeni bastioni dok je matrica naselja unutar obrambenog sklopa odgovarala tadašnjem renesansnom idealu simetrično raspoređenih blokova s centralnim gradskim trgom čiji je raspored ujedno i odgovarao vojnoj funkciji ovog kompleksa.

Prema prvotnom planu tvrđave iz 1579. godine planirana je izgradnja ortogonalne mreže s 21 inzulom koje su činili simetrično raspoređeni kvadrati i pravokutnici unutar šesterokutnog tlocrta. Središnji dio matrice činilo je 8 pravokutnika sa kvadratnim trgom u sredini. Iako se tijekom gradnje nije u potpunosti poštivao zadani raspored, ipak je oko trga bilo izgrađeno 8 približno jednakih kvadrata, a inzule su tvorile pravilnu ortogonalnu mrežu od 10 ulica. Matrica naselja je bila usklađena sa šesterokutnim fortifikacijskim okvirom tako što su se obje osi simetrije rastera poklapale s dvije osi simetrije šesterokrake zvijezde tvrđave. S druge strane, radi učinkovitijeg iskorištenja prostora, na sjeverozapadnoj i jugoistočnoj strani tvrđave uz trokutaste dijelove koje su zatvarale stranice šesterokuta, planirani su manji nepravilni oblici inzula. Grad je u početku imao dvojna gradska vrata (Stara i Nova) koja su bila postavljena na sjevernoj i na južnoj strani, a treća su vrata (Riječka) napravljena sredinom 19. stoljeća kako bi se ostvario spoj na cestu prema Rijeci i karlovačko podgrađe prema Kupi.

Slika 4.
Plan tvrđave Karlovac iz 1579.
godine

Izvor: Studija graditeljskih obilježja s konzervatorskom dokumentacijom, Knjiga 1. (Zagreb, 2014.-2017.), str. 65

Tijekom narednih stoljeća došlo do postupne razgradnje obrambenih struktura tvrđave-grada, ali je osnovna ortogonalna matrica naselja, osobito ona iz sredine 18. stoljeća, u velikoj mjeri ostala sačuvana do danas. Daleko veće su promjene nastupile usvajanjem nove Regulacione osnove 1925. godine kada je provedeno rušenje tvrđave i zemljanih nasipa kako bi se pripremio teren za novu izgradnju. Novi su blokovi bili izvedeni na pozicijama srušenih bedema i bastiona te su spojeni s nekadašnjim rubnim dijelovima tvrđave (rubne inzule). Na ovaj je način došlo do odstupanja od izvorne povijesne matrice naselja te je formiran novi vanjski izgled tvrđave s objektima čija su pročelja bila orijentirana prema opkopu. U prostoru nekadašnjih šančeva je u 19. st. i polovinom 20. st. sagrađeno nekoliko zgrada (srednja škola, dom umirovljenika).

Zbog sačuvanih obilježja renesansnog planskog grada, nameće se imperativ očuvanja ambijentalne vrijednosti i osnovne urbane matrice. Štoviše, prema UPU, **obnova dijela nekadašnjih zemljanih**

nasipa, bastiona i drugih elemenata nastalih kroz protekla stoljeća trebala bi biti pokretač funkcije Zvijezde kao dijela središta Karlovca⁵.

Korištenje prostora i funkcije Zvijezde

Zvijezda je najstariji dio grada Karlovca, ali nekadašnji centar danas je izgubio niz funkcija. S obzirom na to da je to bila vojna utvrda, a nakon Domovinskog rata (1991.- 1995.) nakon što je vojska iselila, ostao je niz velikih građevina, od kojih su mnoge u Domovinskom ratu jako oštećene, a u međuvremenu i zapuštene. Intenzitet raznih gospodarskih aktivnosti (trgovine, usluge, servisi) je u značajnom padu, što prati i zabrinjavajuće nestajanje života u Zvijezdi, tj. gubljenje stambene funkcije. Više većih građevinskih objekata koji određuju urbanu matricu nije u funkciji ni/niti redovno održavano što uzrokuje deterioraciju ambijenta i građevinske baštine (objekti Oružane, Velike vojarne i bivši Kamod koji zatvaraju središnji gradski trg, hotel Central, bivša restauracija Putnik, brojni objekti u vlasništvu RH, itd.), a stanovanje u Zvijezdi se u 20-godišnjem razdoblju (1991-2011) smanjilo za preko 50%⁶.

Prema podacima o komunalnoj naknadi koje obuhvaćaju građevine u prostoru Zvijezde, njihov ukupni prostor svega je 33,38% stambene namjene, dok je 66,62% poslovne namjene. Kada ovim podacima dodamo pokazatelje o padu broja stanovnika i domaćinstava te podatak kako je 34% stambenih jedinica bez korisnika, jasno je kako je Zvijezda dio grada kojeg postepeno napuštaju njegovi stanovnici. S druge strane Zvijezda nakon Domovinskog rata ne postaje gospodarsko i trgovačko središte Karlovca, jer su brojni ulični poslovni prostori bez korisnika, a velike građevine na ključnim lokacijama bez namjene⁷.

Trenutno, glavne društveno javne i poslovne aktivnosti u Zvijezdi su⁸:

- Uprava (cjelokupna gradska uprava, dva upravna odjela županije, Hrvatski zavod za poljoprivredu, zatvor)
- Vjerski sadržaji (Crkva Presvetog Trojstva i franjevački samostan, pravoslavna crkva Sv. Nikole i eparhija)
- Tržišno orijentirani sadržaji (Obrtnička komora, Udruženje obrtnika, Karlovačka banka, Hrvatska pošta, Zagrebačka banka, manji trgovački i ugostiteljski objekti, Razvojna agencija Karlovačke županije (Karla), Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske)
- Obrazovni sadržaji (Veleučilište, Trgovačko ugostiteljska škola, Tehnička škola, Učenički dom, Studentski centar sa studentskim domom, Glazbena škola)
- Kultura (Gradski Muzej i Gradska knjižnica I.G.Kovačić (knjižnica za mlade), a u neposrednom okruženju i gradsko kazalište Zorin dom te kino Edison (izvan područja obuhvata UPU, ali unutar područja obuhvata Plana upravljanja Zvijezdom).

---

⁵ UPU, Knjiga 2, Poglavlje 1.1.2.1. Prostorno razvojne značajke, str. 14.

⁶ Za detalje vidi poglavlje II.2.

⁷ Antolović J. i dr., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje (Zagreb, 2014.-2017.), str. 13.

⁸ Uz navedeno treba spomenuti i činjenicu da je Zvijezda mjesto prebivališta 222 korisnika usluga Doma za starije i nemoćne Sv. Antun. Iako se ova usluga može smatrati "poslovnom", radi se o decentraliziranom državnom domu koji nije tržišno orjentiran. Osim toga, po svojoj suštini, odnosno uvjetima i potrebama u prostoru, ova funkcija je bliža stanovanju te je kao takva tretirana u ovom dokumentu.

Kroz UPU je utvrđeno kako je **stavljanje u funkciju velikog broja građevina u državnom vlasništvu** uz raznovrsnost sadržaja i **lociranje javnih namjena** u sve dijelove Zvijezde **nužno za postizanje revitalizacije**⁹. Istovremeno, kako broj stanovnika u Zvijezdi konstantno opada, cilj je zaustaviti ovaj trend i poboljšati dobnu strukturu stanovništva, što podrazumijeva **podizanje standarda stanovanja**. Općenito, prostornu i gospodarsku strukturu Zvijezde treba planirati kao jedinstveni projekt u kojem će sinergijski učinci pojedinih intervencija biti najvidljiviji i **organizirati uređenje i rekonstrukciju te gradnju u najznačajnijim prostorima kao inicijalne pokretače razvoja**¹⁰.

Konkretno preporuke UPU-a u svezi prostorne i gospodarske strukture, a s kojima je i Plan upravljanja Zvijezdom u suglasnosti, su¹¹:

- **Rekonstrukcija građevina „Oružane“, „Velike vojarne“ i drugih na Trgu J. Jelačića kao višenamjenskih građevina sa sadržajima u prizemlju koji su orijentirani na trg;** rekonstrukcija na principima zelene gradnje koja poštuje povijesne vrijednosti kao i principe očuvanja kulturne i, zaštite okoliša, energetske učinkovitosti te zdravlja i dobrobiti svih ljudi koji su povezani sa Zvijezdom (Health & Wellbeing principi)
- **Daljnji razvoj Veleučilišta** intervencijama na postojećim građevinama (natkrivanje atrija, obnove i uređenja) te stavljanje novih u funkciju izgradnjom i/ili obnovom (kompleks nekadašnje vojne bolnice).
- **Širenje ugostiteljsko turističke škole** na susjedni prostor.
- **Uređenje građevina u državnom vlasništvu sadržajima javne namjene**, kao što su:
  - Novi prostori Muzičke škole (učionice, dvorane, prostor za nastupe na otvorenom)
  - Muzej vojnih odora i militarija
  - Drugi sadržaji, kao npr:
    - Prostori za udruge
    - Interpretacijski centar zaštite prirode sa uredima Javne ustanove Natura viva, dvoranama, radionicama, obrtničkim sadržajima, laboratorijima. Prostor će se urediti u Ul. J. Križanića 30 u sklopu kompleksa Udruženja obrtnika.
    - Prostori koje bi zajednički koristila Gradska uprava, Gospodarska komora, Obrtnička komora, tvrtke u vlasništvu Grada Karlovca i Karlovačke županije. Sadržavalo bi i veliku dvoranu za sjednice Gradskog vijeća i županijske skupštine.
    - Prostor za potrebe gradskih i županijskih službi kao što su upravni odjeli za provedbu prostornog uređenja, ali i drugi.
    - Prostori turističkih zajednica Grada i Županije bi na jednoj lokaciji mogli poboljšati svoje djelovanje.
    - Turističko-informativni centar.
    - Suvenirnice
    - Poslovni inkubator za mlade poduzetnike.
    - Razni izložbeni prostori kao što je izložba reljefne Hrvatske sa maketama poznatih sakralnih i prirodnih znamenitosti Hrvatske
    - Prostori za tradicionalne obrte i stare zanate.

---

⁹ UPU, Knjiga 2, Poglavlje 1.1.2.1. Prostorno razvojne značajke, str. 14.

¹⁰ UPU, Knjiga 2, Poglavlje 2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture, str. 25.

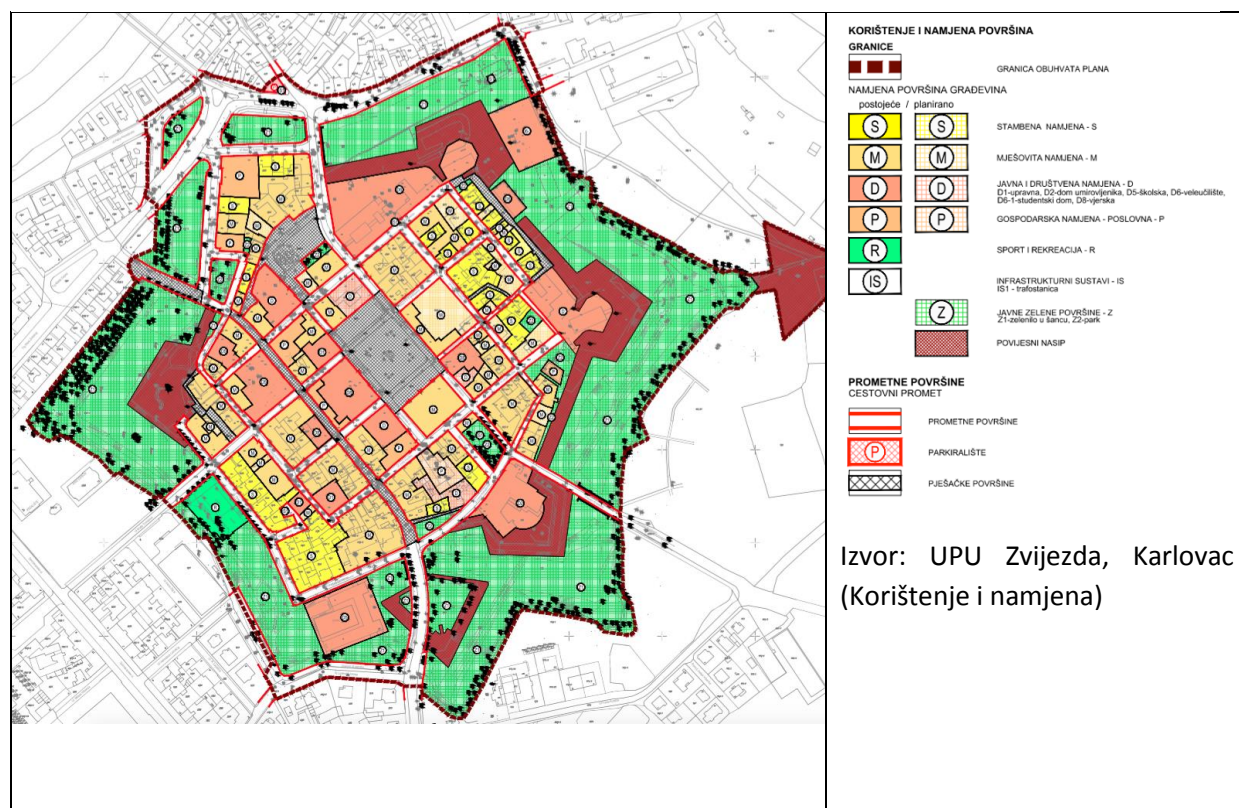
¹¹ UPU, Knjiga 2. Poglavlje 2. Ciljevi prostornog uređenja, str. 25.

- Bosanski magazin će se koristiti za smještaj interpretacijskih centara, izložbene i druge prostore koje će koristiti udruge

Pored uvođenja i razvijanja onih sadržaja i funkcija Zvijezde, u UPU je prepoznata i potreba općeg uređenja prostora, odnosno rekonstrukcije i uređenja parternih površina i HITNE obnove komunalne infrastrukture.

Slika 5 - Namjena prostora prema UPU

UPU, Knjiga 2, str 26: Za sve građevine u državnom vlasništvu je određena javna i društvena namjena tamo gdje je to moguće jednoznačno utvrditi, za ostale je određena mješovita namjena te će se kroz provedbu plana odlučivati o tome hoće li u njima biti samo javni i društveni ili i neki drugi sadržaji.

Sukladno odredbama UPU-a određena je sljedeća struktura namjene površina:

NAMJENA	Površina (ha)	%
Mješovita (M)	6,71	19,8%
Upravna (D1)	0,20	0,6%
Dom umirovljenika (D2)	0,36	1,1%
Školska (D5)	0,46	1,4%
Veleučilište (D6)	0,86	2,5%
Studentski dom (D6-1)	0,38	1,1%
Vjerska (D8)	0,44	1,3%
Javna i društvena namjena (D)	0,85	2,5%
Javna i društvena namjena (D) ukupno	3,55	10,5%

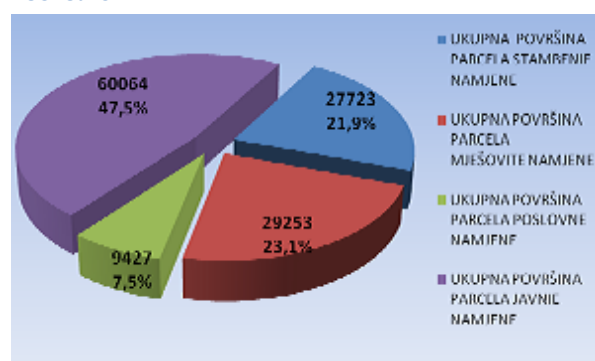
Gospodarska namjena - poslovna (K)	0,58	1,7%
Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička (T)	0,08	0,2%
Javne zelene površine - javni perivoji i šetališta (Z1)	12,00	35,5%
Površine infrastrukturnih sustava (IS)	0,01	0,0%
Povijesni nasip	2,78	8,2%
Parkiralište	0,02	0,1%
Pješačke površine	1,93	5,7%
Prometnice	6,17	18,2%
Sveukupno	33,83	100

Uzimajući u obzir prirodne i krajobrazne vrijednosti te povijesno urbanističko-arhitektonsko okruženje, najveći udio u površini Zvijezde zauzimaju javne zelene površine - javni perivoji i šetališta (35,5%), a riječ je o prostoru koji u potpunosti okružuje gabarite povijesnih nasipa. Slijedi mješovita namjena (19,8%) koja uz stambene dopušta i poslovne, trgovačke, javne, društvene, ugostiteljske, turističke i sportsko-rekreativne sadržaje. Na taj način UPU-om je omogućena potpuna multifunkcionalnost prostora, s izuzetkom gradnje građevina proizvodne namjene što je i u skladu s preporukama generalnog urbanističkog plana Grada Karlovca i stručnih studija koje su već krajem 80-ih 20. st. ukazivale na potrebu uklanjanja sadržaja koji ne odgovaraju urbanističko arhitektonskim obilježjima povijesne jezgre.

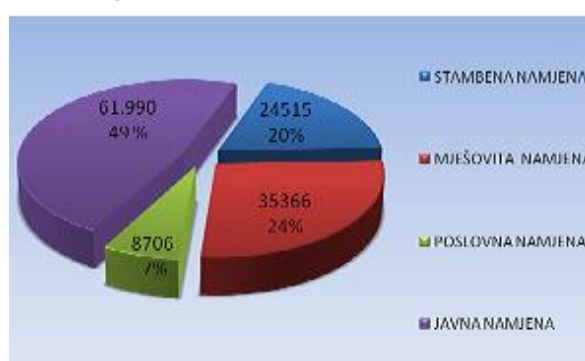
Također, ukoliko analiziramo sljedeće prikaze strukture namjene površina koje su predviđene UPU-om može se zaključiti kako Plan vrlo obazrivo pristupa postojećoj strukturi povećavajući tek neznatno ukupnu površinu mješovite i javne namjene što je i u skladu sa ciljevima osiguranja kontinuiteta života u Zvijezdi, unapređenja urbanih funkcija te poticanja gospodarskog razvoja (Slika 6).

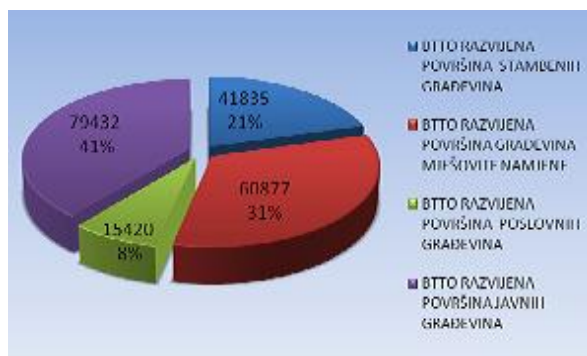
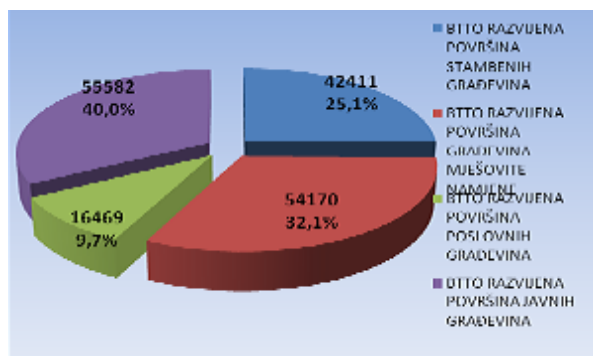
Slika 6. Ukupna površina parcela i bruto razvijena površina prema namjeni, po UPU

POSTOJEĆE

PLANIRANO

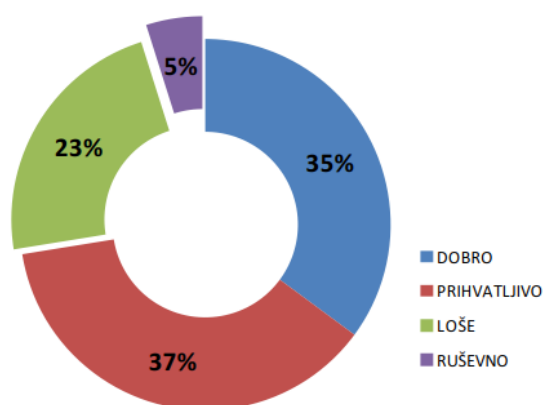

Izvor: Urbanistički plan uređenja Zvijezda u Karlovcu, Knjiga 3. (Zagreb, 2017.), str. 45

Stanje građevinskih objekata i vlasnička struktura

Stanje građevinskih objekata u načelu nije zadovoljavajuće. Iako je raster blokova s ortogonalnim ulicama i centralnim trgom očuvan, građevinski su sklopovi zgrada velikim dijelom u lošem stanju, a mnoge su i napuštene. Konkretno, u Zvijezdi se nalaze **252 zgrade** od čega je u dobrom građevinskom stanju 1/4 zgrada u javnom vlasništvu, dok je gotovo polovica njih u lošem ili ruševnom stanju¹². S druge strane prisutan je i manji broj pojedinačnih primjera obnovljenih zgrada koji svjedoče o uspješnoj prilagodbi suvremenim standardima uz istovremeno očuvanje kulturno-povijesnih značajki građevine¹³.

Slika 7.
Prikaz stanja građevina u Zvijezdi

Izvor: Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 11

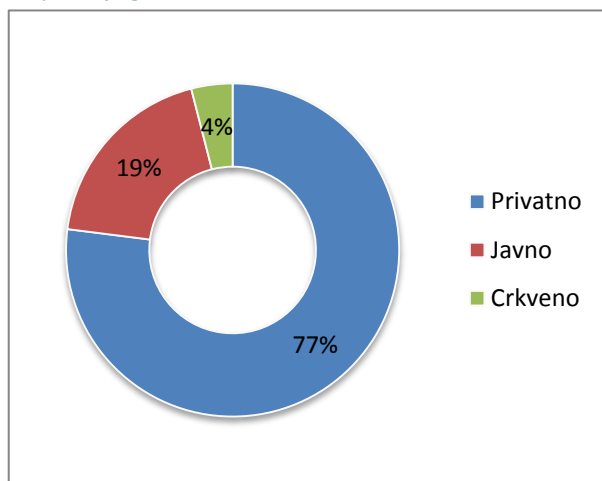
Analiza vlasničke strukture pokazuje kako je od 252 evidentirane građevine 77% u privatnom vlasništvu (175 zgrada), 19% u javnom (44 zgrade) i 4% u crkvenom vlasništvu. Nadalje, u javnom vlasništvu sudjeluje Republika Hrvatska s 21 građevinom, Karlovačka županija s 3 građevine i Grad Karlovac s 20 građevina.

¹² Urbanistički plan uređenja Zvijezda u Karlovcu, Knjiga 2. (Zagreb, 2017.), str. 8

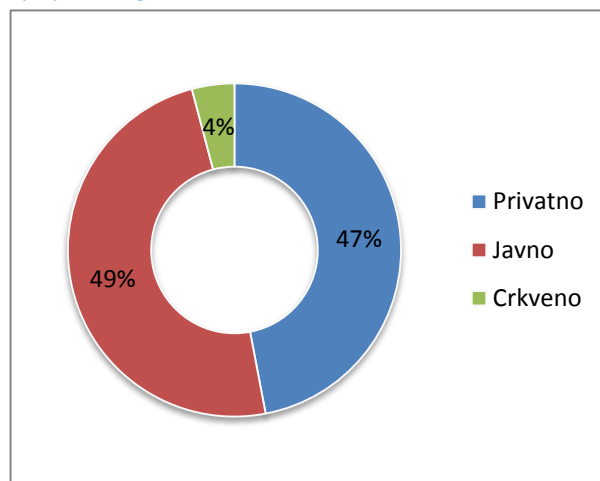
¹³ ovdje je potrebno napomenuti kako je Grad u proteklm godinama na određenom broju zgrada proveo građevinske zahvate obnove (npr. zgrada Muzeja grada Karlovca, Gradske uprave, zgrada Ugostiteljske škole)

Slika 8. Vlasnička struktura građevina u Zvijezdi

- po broju građevina

- po površini građevina

Izvor: Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 9

Iako je brojčano 3/4 građevina u privatnom vlasništvu, analiza ukupno izgrađene površine ukazuje kako postoji gotovo **ravnomjeran odnos javnog (49%) i privatnog (47%)**. Prostor u javnom vlasništvu ima površinu od 57.689,08 m², od čega se u državnom vlasništvu nalazi 51,8%, u županijskom 27,3%, a u gradskom 20,9%. 4,12% prostora u crkvenom je vlasništvu.

Tablica 1 Vlasnička struktura prostora u Zvijezdi (bruto razvijene površine, m²)

UKUPNO	118.025,45	100%	100%
PRIVATNO	55.469,08	47%	47%
JAVNO	57.689,08	48,88%	
Grad	12.055,31	20,9%	10,21%
Država	29.885,77	51,8%	25,32%
Županija	15.748,00	27,3%	13,34%
CRKVENO	4.866,29	4,12%	4,12%

Izvor: Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 9.

Ova razina analize ukazuje na važnost javnih vlasnika: Države, Županije i Grada i njihova stava prema građevinama u njihovu vlasništvu. S obzirom da je Republika Hrvatska javni vlasnik najvećeg broja građevina (21) koje čine 25,32 % ukupnog prostora u Zvijezdi te da su upravo te građevine većim dijelom u lošem stanju, očito je koliki utjecaj Država ima na zatečeno stanje Zvijezde, kao i na projekt njezine obnove i revitalizacije.

Što se tiče privatnog vlasništva ukupne površine 55.584 kvadratna metra, 61% čini stambeni prostor, a ostatak od 39% poslovni. Za većinu građevina u privatnom vlasništvu karakteristično je postojanje većeg broja suvlasnika i vlasnika u jednoj građevini. Iako je prema popisu iz 2011. broj domaćinstava u Zvijezdi 730, prema evidenciji o naplati komunalne naknade stambeni prostor koristi 636 domaćinstava, što znači da je sigurno više od **1/3 stanova prazno**, odnosno bez kontinuiranog korištenja¹⁴. Prema istim evidencijama poslovne prostore u Zvijezdi koristi 238 poslovnih subjekata, a čak **11, mahom većih, građevina je bez namjene** i čekaju poteze svojih (privatnih/javnih) vlasnika (npr. velika vojarna na Trgu bana Jelačića ili bivši Hotel Central u Haulikovoj ulici).

¹⁴ Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 9.

Iz navedenog se može zaključiti da postoji određeni stupanj ekonomske neaktivnosti te izostanak poduzetničkog djelovanja, s obzirom na nemali broj zgrada u privatnom vlasništvu koji je u lošem stanju ili devastiran. S druge strane, s obzirom da je određen broj građevina u javnom vlasništvu također u lošem stanju, a radi se o velikim građevinskim površinama, **jasno je da su i javni vlasnici jedni od najvažnijih dionika u procesu obnove i zaštite Zvijezde kao spomeničke cjeline**. Sociološki gledano, vlasnike građevina u Zvijezdi – privatne (stanovnici, poduzetnici), javne (Grad, Županija, RH) i crkvene (katolička i pravoslavna crkva) – treba promatrati kao glavne aktere uređenja, obnove i revitalizacije Zvijezde. Iako je Grad na jednom broju zgrada učinio obnoviteljske poteze, u cjelini ipak prevladava stanje nedostatka poduzetničkog ponašanja, pasivnost, ekonomska (ne)moć dijela postojećih vlasnika stambenih i manjih poslovnih zgrada¹⁵. Posljedično imamo na djelu zapuštanje, pa i propadanje dijela zgrada u Zvijezdi.

Sažeto se uzroci propadanja građevinskog fonda Zvijezde mogu svesti na sljedeće¹⁶:

- negativan odnos prema povijesnoj građevnoj strukturi
- neuređeni imovinsko-pravni odnosi
- nestajanje centralnih uslužnih funkcija
- neusklađenost sa zakonskim okvirom
- promjene u socijalnom sastavu stanovništva
- neodgovarajuća promjena namjene korištenja građevina
- nestručna i nekontrolirana obnova povijesnih građevina
- nedostatak postojanja planskog pristupa očuvanja i revitalizacije.

Osim navedenih razloga iz Konzervatorske studije uočavaju se i drugi razlozi kao što su:

- Nefokusiranost na određeni segment razvojne politike
- Nekonkurentnost u primjeni ranije donesenih odluka i strategija
- Svijest Karlovačana o vrijednosti kulturne baštine kao što je Zvijezda i odnos prema njoj
- Turistička valorizacija potpuno zanemarena dugi niz godina (dok drugi europski gradovi svoje turističke posjete temelje upravo na starim gradskim jezgrama - Budimpešta, Prag, Bratislava, Zagreb u ostalom)

Zaštita kulturnih dobara

Cijeli prostor Zvijezde je nepokretno kulturno dobro zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, odnosno Rješenjem o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra Kulturno-povijesne urbanističke cjeline grada Karlovca pri čemu je prostor Zvijezde zaštićen kao zona A (potpuna zaštita povijesnih struktura) i dijelom kao zona B (djelomična zaštita povijesnih struktura) koja obuhvaća devastirane dijelove unutar Zvijezde¹⁷. Analiza statusa zaštite ove cjeline kao i valorizacija građevina provedena je u okviru izrade Studije graditeljskih obilježja s konzervatorskom dokumentacijom (Konzervatorska studija) kojom su ujedno propisane i mjere zaštite kulturnih dobara. Sukladno navedenoj Studiji, a s obzirom na detaljno provedenu valorizaciju postojeće graditeljske baštine na

---

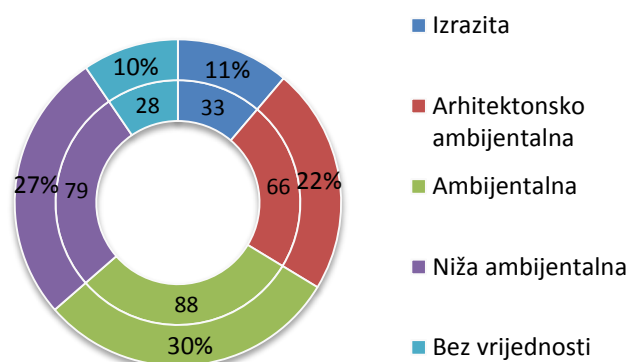
¹⁵ Lay V. I Zupanc I., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde - Demografsko sociološka studija (Zagreb, siječanj 2016.), str. 42.

¹⁶ prema Matanić, A. i dr., Konzervatorska studija (Zagreb, 2014.-2017.), str. 114

¹⁷ Zoni "B" pripada blok omeđen Kukuljevićevom, Šimunićevom, Haulikovom i Klaićevom ulicom; te zgrade staračkog doma i Tehničke škole.

razini građevine/parcele¹⁸ vidljivo je kako građevine izrazite, arhitektonsko ambijentalne i ambijentalne vrijednosti čine 63%, dok je manji udio onih s niskom i bez vrijednosti (37%).

Slika 9.

Valorizacija građevina – broj i udio zgrada s obzirom na kulturno-povijesnu vrijednost

Izvor: Obrada autora prema: Matanić, A. i dr., Konzervatorska studija (Zagreb, 2014.-2017.), kart. prilog br. 2

Unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline pojedinačno su zaštićena sljedeća kulturna dobra :

Oznaka	Naziv	Vrsta
Z-266	Zgrada, Strossmayerov trg 1	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-4804	Zgrada, Strossmayerov trg 2	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-3084	Zgrada gradskog muzeja, Strossmayerov trg 7	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z- 3553	Velika vojarna, Trg bana Jelačića	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-265	Zgrada, Kukuljevićeva 20	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-267	Župna crkva Presvetog Trojstva s franjevačkim samostanom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5605	Crkva sv. Nikole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-4547	Palača Gutterer, Banjavčičeva ulica 14	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5505	Palača Drašković, Radićeva ulica 15	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5694	Gradski muzej Karlovac – muzejska građa	Pokretno kulturno dobro - muzejska građa
Z-5637	Inventar sakralnih i upotrebnih predmeta Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj, u Eparhiji gornjokarlovačkoj	Pokretno kulturno dobro - zbirka
Z-5814	Skulptura Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije u franjevačkom samostanu	Pokretno pojedinačno kulturno dobro
Z-5877	Inventar u župnoj crkvi Presvetog Trojstva	Pokretno kulturno dobro - zbirka
Z-7009	Knjižna građa - zbirka rukopisnih i tiskanih knjiga Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj u Eparhiji gornjokarlovačkoj, Crkvenoj općini Karlovac	Pokretno kulturno dobro - zbirka
P-4978	Ikone s ikonostasa pravoslavne crkve sv. Nikole	Pokretno kulturno dobro - zbirka
P-5763	Knjižna građa Franjevačkoga samostana	Pokretno kulturno dobro - zbirka

¹⁸ Sveukupno je pojedinačno obrađeno 25 urbanih blokova, 2 gradska trga, 4 nekadašnja bastiona te prostori nekadašnjih bedema, opkopa, skrivenog puta i glasijske oko nekadašnje tvrđave.

Izvan područja Zvijezde, a unutar obuhvata Plana upravljanja su još i:

Oznaka	Naziv	Vrsta
Z-5498	Zgrada kina Edison, Šetalište Franje Tuđmana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5928	Spomenik Radoslavu Lopašiću, Šetalište Franje Tuđmana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Na temelju gore navedenih podataka može se zaključiti kako je na predmetnom području veći dio baštine unutar granica povijesne zone sačuvan, ali postoji i značajan dio (37%) koji stvaraju devastirane i napuštene građevine. Osobito je problematična situacija na Trgu bana Josipa Jelačića gdje se nalaze 3 nekadašnje vojne građevine koje nisu u funkciji. Također, tijekom povijesnog razvoja nastali su i određeni prostorni konflikti usljed neodgovarajućih zahvata na postojećim i novim građevinama kojima su mijenjani izvorni odnosi u prostoru (npr. neodgovarajuće interpolacije, recentne višestambene građevine te zgrade u opkopima, kao i one na prostoru nekadašnjih bedema i bastiona). Stanje nekadašnjih obrambenih elemenata je generalno loše jer su velikim dijelom srušeni tijekom 20. stoljeća - zemljani su bedemi u potpunosti devastirani, dok su postojeći ostaci zidanih bedema degradirani uslijed utjecaja vremena. Navedeno je uvelike doprinijelo razgradnji matrice povijesnog naselja te na nekim dijelovima i negiranju izvornih mjerila u prostoru, odnosno umanjivanju ambijentalnog okruženja.

II.1.4 Prirodni i krajobrazni resursi i njihovo iskorištavanje (hortikultura, vizure)

Iako na prostoru Zvijezde nema područja ekološke mreže niti područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), zelene su površine prisutne u vidu parkova, drvoreda, vrtova te zelene površine opkopa koji zajedno čine više od 35% površine predmetnog područja¹⁹.

Kako se grad postepeno širio izvan gabarita nekadašnjeg obrambenog pojasa, 1860. godine jedna od prvih intervencija unapređenja okoliša bilo je uređenje Kružnog šetališta sa stablima kojim je formiran prsten oko tvrđave. Isto je i danas gotovo u cijelosti sačuvano te predstavlja visoko valoriziranu zelenu urbanu površinu na kojoj raste oko 600 stabala (najzastupljenije su vrste divlji kesten - 40% te lipa - 37%). Na neizgrađenom prostoru istočno i jugoistočno od grada također se pristupilo uređivanju parkovnih površina koje i danas predstavljaju najkvalitetnije hortikulturno uređene prostore grada²⁰.

¹⁹ vidi Urbanistički plan uređenja Zvijezda u Karlovcu, Knjiga 1. (Zagreb, 2017.), str. 1

²⁰ Današnji prostor Vrbanićevog perivoja i prostor Arboretuma uz Šumarsku školu

Slika 10.
Prikaz zelenih površina na području
Zvijezde

Izvor: Urbanistički zavod Grada Zagreba,
Krajobrazna studija, kart. prikaz 1. (Zagreb,
2017.)

Opkopi koji opasuju nekadašnju tvrđavu, očuvani su gotovo u cijelome opsegu Zvijezde te su djelomično parkovno uređeni. Najstarija parkovna površina u tvrđavi je park (vrt) koji je već u 17. st. bio uređen u sklopu zgrade Generalata po uzoru na talijansko-francuske vrtove, međutim njegova povijesna hortikultura struktura nije sačuvana. Tijekom 19. stoljeća intenzivno se uređuju zelene površine na cijelom prostoru Zvijezde, a osobito je bilo aktivno tadašnje Društvo za poljepšavanje grada (1886. – 1908.) u okviru čijeg je djelovanja bilo uređeno više parkova na prostoru naselja²¹.

Analiza vizura u prostoru ukazuje na visoku estetsku vrijednost krajobraza, odnosno na postojanje relativno velikog broja atraktivnih sadržaja prema kojima je poželjno otvaranje vizure. Poželjni sadržaji koji su vizualno prihvatljivi i interesantni obuhvaćaju gotovo cijeli vanjski obod utvrde te osobito elemente unutar naselja koji uključuju zvonik crkve Presvetog Trojstva, zvonik crkve sv. Nikole, kao i temelj kapelice sv. Josipa. S druge strane, neatraktivni su sadržaji locirani pretežito na sjeveroistočnom dijelu utvrde te u pravilu uključuju derutne građevine, ilegalno parkiralište i odvodni kanal (kolektor) koji se proteže istočnom stranom bedema. U neskladu s visoko valoriziranom povijesnom strukturom nekadašnje tvrđave je i visoki čelični poštanski toranj koji negativno utječe na sliku povijesnog prostora.

Danas je Zvijezda okružena zelenilom; na rubu šančeva postoji pitoma i prijateljska kružna šetnica, nešto što ima malo koji sličan grad s bedemima, bastionima i šančevima, odnosno malo koji suvremeni grad uopće. Iako Zvijezda nije više centar grada, već se našla na blagoj fizičkoj periferiji gradskog prostora Karlovca, upravo je prožimanje starogradskog tkiva i kulturne baštine s bogatim okolnim zelenilom vrhunska vrijednost Zvijezde i njene neposredne okoline²².

U nastavku slijedi popis položaja osnovnih zelenih površina na prostoru Zvijezde²³:

- Drvoredi: Radićeva ulica, Trga bana Josipa Jelačića, Draškovićeva ulica te dvostruki drvored na obodu šanca

²¹ Urbanistički zavod Grada Zagreba, *Krajobrazna studija* (Zagreb, 2017.), str. 15

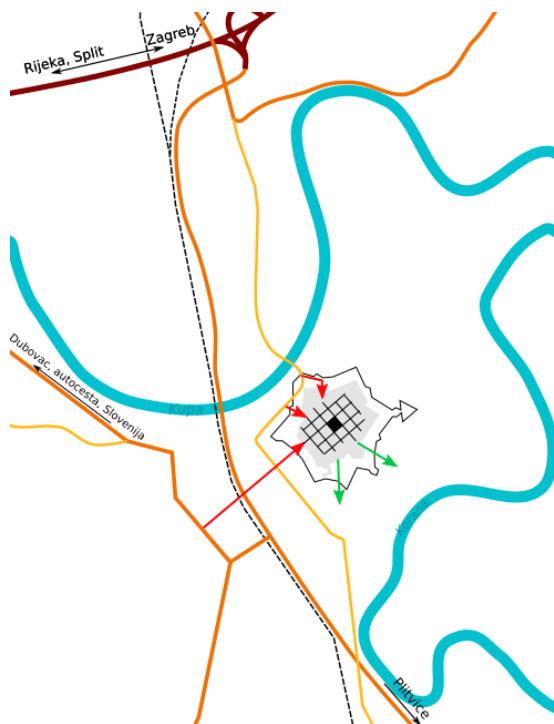
²² Lay V. i Zupanc I., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde - Demografsko sociološka studija* (Zagreb, siječanj 2016.), str. 61.

²³ Urbanistički zavod Grada Zagreba, *Krajobrazna studija* (Zagreb, 2017.), str. 18-23

- Hortikulturno oblikovane površine unutar blokova: Bedemski put, dvorište Ugostiteljsko-turističke škole, dvorišta Franjevačkog samostana, zelena površina uz stambenu građevinu Frankopanska 4, vrt uz stambenu građevinu Kukuljevićeva 20, zelena površina u Gambonovoj ulici
- Velika promenada – šetalište dr. Franje Tuđmana
- Troredni drvoređ na glacisu jugozapadno od banskog bastiona
- Šanac uz banski bastion
- Reinerov park
- Troredni drvoređ na glacisu zapadno od kranjskog bastiona
- Šanac uz zapadnu fasu Kranjskog bastiona
- Drvoređ katalpi i hortikulturno uređena površina s malom glorijetom
- Parkovna površina – zatrpani dio vrha šanca ispred Kranjskog bastiona
- Šanac uz sjevernu fasu Kranjskog bastiona
- Dvoredni drvoređ na glacisu sjeverozapadno od Karlovog bastiona
- Šanac uz sjeverozapadnu fasu Karlovog bastiona
- Parkovna površina (vrt) uz zgradu Veleučilišta
- Švarcpromenada ili Crna promenada
- Šanac uz Josipov bastion
- Dvoredni drvoređ na glacisu jugoistočno i južno od Elizabetinog bastiona i Ravelina
- Šanac uz Elizabetin bastion
- Parkovna površina na nekadašnjem Ravelinu
- Dvoredni drvoređ na glacisu južno i jugozapadno od Koruškog bastiona
- Šanac uz jugozapadnu fasu Koruškog bastiona
- Adžijin park (trg)

II.1.5 Pristupačnost i mobilnost

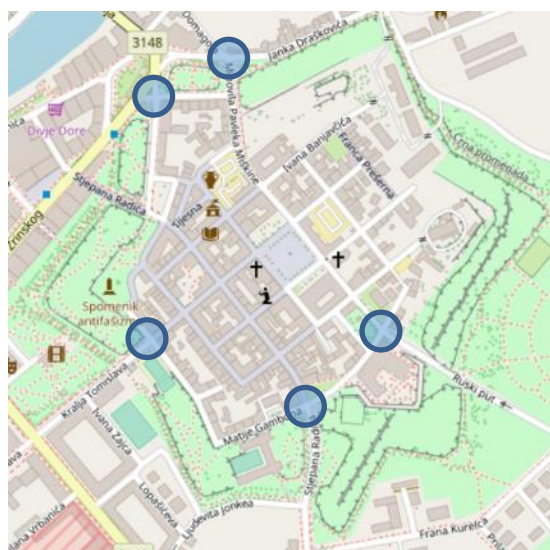
Položaj Zvijezde u gradu i pristup lokaciji

Zvijezda je smještena između rijeka Kupe i Korane i u svojem sjevernom i zapadnom dijelu najživlje komunicira sa centrom grada i glavnim prometnim pravcima kroz Karlovac. U jugoistočnom dijelu Zvijezda se otvara prema Korani i zoni sporta, rekreacije i slobodnog vremena.

Glavni prometni pristup Zvijezdi omogućen cestom koja prilazi povijesnoj jezgri sa sjeverne strane i zaobilazi je u smjeru jugoistoka. Na tom dijelu u Zvijezdu ulaze nerazvrstane ceste P. Miškine i I. G. Kovačića koje predstavljaju ključne ulaze sa sjeverne strane. Na jugozapadnoj strani izlaz iz Zvijezde vodi preko ulice Kralja Tomislava dok se s južne strane prilaz Zvijezdi ostvaruje preko ulice Stjepana Radića i Ruskog puta. Iako sve navedene prometnice trenutno imaju dovoljan kapacitet za postojeća vršna opterećenja, u cilju destimulacije korištenja ovih prometnih tokova Urbanističkim se planom uređenja

Zvijezde planira dodatno smanjenje tranzitnog prometa na prostoru ove zaštićene kulturno-povijesne cjeline. U tom smislu izgradnja istočne obilaznice Zvijezde na bilo kojem mogućem koridoru imat će značajan pozitivan utjecaj na prometni sustav, kako Zvijezde, tako i cijelog Karlovca.

Slika 11.
Glavni prometni pristupi u Zvijezdu

Izvor: <https://www.openstreetmap.org>, obrada autora

Organizacija prometne mreže

Osnovnu cestovnu mrežu u Zvijezdi čini 29 ulica sveukupne duljine 8,4 km. Većina ulica su dvosmjerne ulice sa širinom kolnika između 5 i 6 metara, a u profilu većine ulica uređeni su nogostupi

širine od 1 do 2 metra. Dio područja Zvijezde nalazi u posebnom režimu prometa, što znači da je promet dozvoljen samo za stanare Zvijezde te vlasnike / korisnike poslovnih prostora. Međutim, opća kvaliteta i tehničko stanje prometnica znatno su narušeni uslijed nedovoljnog održavanja tijekom proteklih godina zbog čega je potrebno provesti temeljitu rekonstrukciju ulične mreže prateći pri tom na odgovarajući način i ostale faze obnove Zvijezde.

Površine za kretanje pješaka, uz postojeće pločnike, osigurane su i na uređenim šetnicama (npr. Promenada), a u budućnosti se u određenim dijelovima Zvijezde predviđa i primjena koncepta "shared space" kojim će se omogućiti uspostava zone smirenog prometa bez fizičkog odvajanja prostora za vozila od prostora za pješake i bicikliste. Od svih ulica, trenutno je Radićeva ulica namijenjena isključivo za pješački promet, a u cilju rasterećenja povijesne jezgre od prometa motornih vozila centralni je Trg bana Josipa Jelačića također planiran kao isključivo pješačka površina spojena s ostalim kolnim površinama putem spomenutih "shared space" zona. Urbanističkim je planom uređenja planiran sustav jednosmjernog odvijanja prometa kako bi se na učinkovit način iskoristile površine postojećih uskih uličnih koridora. Jednosmjernim odvijanjem prometa ujedno se povećava i razina sigurnosti za pješake i bicikliste, dok se istovremeno oslobađa prostor druge namjene (nove pješačke / biciklističke staze, javni društveni prostori i sl.).

Sukladno anketi provedenoj u okviru izrade Stručne podloge za UPU Zvijezda – ekonomsko vrednovanje utvrđeno je kako, uz automobil, bicikl predstavlja glavno prijevozno sredstvo, odnosno koristi ga 36% ispitanika²⁴. Važnost biciklističkog prometa potvrđuje i analiza prometnih tokova kojom je utvrđen njegov izrazito visok udio u ukupnoj načinskoj raspodjeli putovanja²⁵ što je vrlo pozitivno jer se bicikl smatra jednim od najprihvatljivijih prijevoznih sredstava u urbanim sredinama. Za biciklistički je promet trenutno uređen tek manji broj traka (Radićeva se ulica npr. koristi kao glavna mješovita biciklističko – pješačka staza), ali novom se regulacijom očekuje i značajno povećanje površina koje će uz pješake istovremeno moći koristiti i biciklisti što će omogućiti brz dolazak biciklom do bilo kojeg dijela Zvijezde. Osim funkcionalne uloge, biciklistički promet je važan i u kontekstu smanjenja CO₂ otiska.

Promet u mirovanju

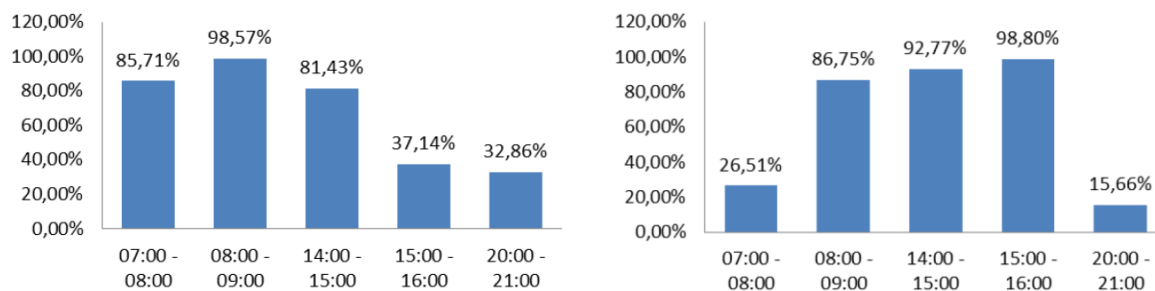
Trenutni broj parkirališnih mjesta u Zvijezdi iznosi 750 od čega je javnih 319, za stanare Zvijezde i vlasnike poslovnih prostora 285, za potrebe Veleučilišta i Ugostiteljske škole osigurano je 66 parkirnih mjesta, dok se kod „Oružane“ nalazi 80 neuređenih parkirnih mjesta. Njihova popunjenost u razdoblju od 7-15 sati iznosi više od 80%, a poslije podne i navečer popunjenost iznosi između 16%-33% što upućuje na činjenicu kako se u okruženju nalazi relativno malen broj javnih sadržaja kojima bi se potaknulo ljude na ostanak / dolazak nakon završetka radnog vremena. Budući da su tijekom radnog vremena sva javna parkirališta u Zvijezdi i na obodu Zvijezde gotovo u potpunosti popunjena, postoji potreba za dodatnim brojem javnih parkirališnih mjesta, posebice imajući u vidu revitalizaciju i oplemenjivanje sadržaja i funkcija Zvijezde.

---

²⁴ 38% stanovnika navelo je automobil kao najčešće korišteno prijevozno sredstvo

²⁵ Studija prometnih obilježja (Zagreb, 2014.-2017.), str. 28

Slika 12. Prikaz popunjenosti parkirnih mjesta - Strossmayerov trg (lijevo) i Oružana (desno)

Izvor: Studija prometnih obilježja (Zagreb, 2014.-2017.), str. 31

S obzirom na planirane nove namjene te buduću projekciju korištenja prostora u smislu smanjenja broja vozila planira se osigurati dodatnih 1.073 parkirnih mjesta što predviđa i gradnju 4 javne garaže uključujući i javnu garažu ispod Trga bana J. Jelačića. Međutim s obzirom na planiranu etapnost realizacije, gradnji navedene garaže pristupit će se tek kada se stvori potražnja za dodatnim kapacitetima (uz mogućnost odabira alternativne lokacije, odnosno korištenja lokacija predviđenih za uređenje javnih garaža u kontaktnom području).

Javni prijevoz

Javni prijevoz u Zvijezdi trenutno nije u funkciji, međutim opcija uvođenja autobusne linije (minibus) u potpunosti se nadopunjuje s planiranim prometnim rješenjem kojim se nastoji smanjiti broj dolazaka motornih vozila u Zvijezdu, a istovremeno ostvariti i kvalitetniju povezanost povijesne jezgre s ostalim dijelovima Grada. Također, za dolazak većeg broja posjetitelja predviđena mjesta za zaustavljanje turističkih autobusa osigurana su uz početak Radićeve ulice te na oba trga, dok su mjesta za parkiranje predviđena izvan povijesne cjeline. Predmetni minibus treba uz javnu, imati i komercijalnu odnosno turističku ulogu kako bi se posjetitelji Zvijezde nakon razgledavanja mogli uputiti npr. na Stari Grad i slične lokacije.

II.1.6 Opremljenost komunalnom infrastrukturom

Ulaganja u infrastrukturnu mrežu predstavljaju neodvojiv dio u procesu revitalizacije Zvijezde jer, osim što izravno doprinose podizanju općeg standarda kvalitete stanovanja, ujedno osiguravaju i osnovne tehničke preduvjete za uspješnu obnovu samih građevina.

Na predmetnom se području nalaze građevine sljedećih infrastrukturnih sustava:

- vodoopskrbnog i odvodnje otpadnih voda,
- elektroenergetskog,
- plinoopskrbnog,
- toplinskog
- elektroničkog komunikacijskog.

Vodoopskrba i odvodnja – Sustav vodoopskrbne mreže čine većinom lijevano željezni cjevovodi različitih profila, te u manjem dijelu PEHD i PVC cijevi. Vodoopskrbna mreža izvedena je u prstenastom sistemu i spojena je na četiri mjesta s ostalom vodoopskrbnom mrežom grada Karlovca. Pokrivenost vodoopskrbnom mrežom je zadovoljavajuća, a nove cjevovode potrebno je položiti tek u

nekoliko ulica. Međutim većina ove infrastrukture nalazi se u neodgovarajućem stanju zbog čega je potrebno pristupiti temeljitoj rekonstrukciji sustava. Mrežu sustava odvodnje čine crpna stanica, kolektori te planirani kanal oborinske vode. Glavni postojeći sabirni kanal proteže se od sjevera prema jugu, a na njega se spaja niz lateralnih kanala čime je osigurana odvodnja na cijelom području Zvijezde. Također preko sustava preljeva, zagađenija voda se kod spomenutog kolektora odvodi na UPOV Grada Karlovca i Duge Rese, a ostatak se ispušta u recipijent. Također, planira se izmještanje postojećeg kolektora u šancu čime će se dodatno povećati dužina postojeće trase. Najveći je dio kanalizacijskih cijevi u lošem stanju, dok je stanje spomenutog kolektora zadovoljavajuće. Dodatnu prepreku za održavanje kanalizacijskog sustava predstavlja i velika dubina na kojoj se nalaze kanali (5 m i više) te neodgovarajući profili cijevi. Zbog navedenog potrebno je pristupiti rekonstrukciji vodovodne i kanalizacijske mreže što uključuje izmjenu oko 4.000 m vodoopskrbnih i kanalizacijskih cjevovoda. Visina ove investicije procjenjuje se na 21.000.000 kn.

Elektroopskrba – elektroenergetski sustav čini 6 TS (10/0,4 kV) te niskonaponski i srednjenaponski vodovi 10(20) kV. Međutim, za buduća ulaganja važno je naglasiti kako se određeni elementi ove infrastrukture ključni za napajanje Zvijezde nalaze izvan predmetnog područja što dodatno utječe na visinu ulaganja u ovom sektoru. Iznos potrebnih ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu Zvijezde procjenjuje se na 9.800.000 kn. Također, s obzirom na pretpostavljeno povećanje broja korisnika koje se očekuje u okviru procesa revitalizacije Zvijezde, potrebno je predvidjeti izgradnju 3-4 nove TS 10/0,4 u budućem razdoblju.

Elektroničke komunikacije – Na području Zvijezde postoji razvijen elektroničko komunikacijski sustav koji uključuje glavni poštanski centar, poštanski centar, magistralne i korisničke vodove i kanale, osnovnu postaju pokretnih komunikacija, radio relejnu postaju, baznu radijsku stanicu i TV pretvarač. U ovom kontekstu treba navesti kako se u sklopu pošte nalazi čelični antenski stup na kojem su smješteni uređaji više operatera i navedeni odašiljači, međutim sukladno provedenoj valorizaciji povijesne izgradnje, isti se ne uklapa u povijesnu strukturu Zvijezde. Telekomunikacijska infrastruktura za fiksnu telefoniju počela se uvoditi sredinom prošlog stoljeća, a cijeli je sustav postupno nadograđivan sukladno suvremenim potrebama i tehničkim zahtjevima (PVC i PEHD cijevi). 2006. godine u TK kanalizaciju postavljeni su kabeli nove generacije čime je mreža dodatno modernizirana.

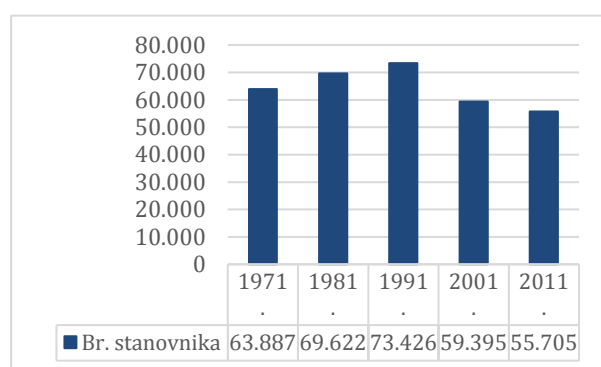
Opskrba plinom – Sustav plinoopskrbne mreže čine srednjetačni (4 bar) i niskotlačni plinovod te mreža PE 160 i 90 cijevi u više ulica. Urbanističkim planom uređenja planira se dodatno širenje plinoopskrbne mreže i na ostale dijelove Zvijezde, a trenutno stanje postojeće plinske mreže ne zahtjeva sanaciju.

Toplovodna mreža – Toplovodnu mrežu čine svi postojeći vrelovodi i toplinske podstanice od Ul. kralja Tomislava do Ul. Grgura Ninskog uključujući i Trg J. J. Strossmayera. Riječ je o jednom dijelu prostora na istočnoj strani Zvijezde što ukazuje kako postoje evidentne mogućnosti za nastavak širenja ove mreže, a kojom se potencijalno može obuhvatiti ukupan prostor povijesne jezgre. Postojeći toplinski sustav je u zadovoljavajućem stanju.

II.2 Demografija i društvo

II.2.1 Demografska obilježja

Kretanje stanovništva Grada Karlovca u posljednjih 50 godina u pravilu prati negativne trendove koji su prisutni i na nacionalnoj razini. Na ovom su području ključnu ulogu imala ratna događanja nakon kojih su nastupila negativna kretanja, odnosno pad broja stanovnika po prosječnoj godišnjoj stopi od 12,9%. Depopulacija je bila najintenzivnija 1991. – 2001. kada se broj Karlovčana smanjio za 14.031 ili 19,1% (Slika 13). S obzirom na veličinu, Grad Karlovac je regionalno središte, a na državnoj razini zauzima 9. mjesto po veličini.

Slika 13. Kretanje broja stanovnika Grada Karlovca (DZS, Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske)

Prema popisu stanovništva 2011. godine, u samom je statističkom naselju Karlovcu zabilježeno 46.833 stanovnika (DZS, Popis stanovništva) što znači da je u naselju živjelo čak 84,1% stanovništva upravnog Grada, a u tom je kontekstu, Zvijezda s 1.142 stanovnika činila svega 2,4% populacije statističkog naselja. Riječ je ujedno o području koje zauzima svega 0,32% površine administrativnog naselja Karlovca²⁶. S druge strane, ako promatramo gustoću naseljenosti ona je u Karlovcu iznosila 498,1 st/km², dok je u Zvijezdi zbog male površine ona iznosila 3.743,6 st/km².

Ukoliko promatramo kretanje broja stanovnika u periodu 1971. – 2011. vidljivo je kako se na predmetnom području broj stanovnika u pravilu smanjuje, uključujući i u prijeratnom periodu kada ostali dio Karlovca bilježi porast. Nakon 1991. godine dolazi do drastičnog pada stanovništva Zvijezde za visokih 46,6% što je daleko izraženiji pad u odnosu na Karlovac u cjelini (-18,2%), odnosno može se zaključiti kako je proces depopulacije u Zvijezdi bio daleko intenzivniji u odnosu na kretanje stanovništva Karlovca u cjelini.

Tablica 2. Kretanje broja stanovnika u Karlovcu i Zvijezdi 1971. – 2011.

Statističko područje	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Zvijezda	2.150	2.066	2.228	1.190	1.142

²⁶ Površina naselja Karlovac iznosi 94,03 km², a Zvijezde 0,31 km²

Karlovac bez Zvijezde	45.393	52.965	57.771	47.892	45.691
Karlovac	47.543	55.031	59.999	49.082	46.833
Udio (%) Zvijezde	4,5	3,8	3,7	2,4	2,4

Izvor: UPU Zvijezda – Demografsko-sociološka studija (Zagreb, 2016), str. 7

Prirodno kretanje stanovništva na području Grada Karlovca u posljednjih 25 godina kontinuirano bilježi negativne predznake – u periodu 1990.-2015. Karlovac je "izgubio" 4.837 stanovnika, a slična se negativna kretanja mogu pretpostaviti i za stanovništvo Zvijezde. Promatrajući mehaničko kretanje stanovništva (migracije) u posljednjem međupopisnom razdoblju (2001.-2011.) može se vidjeti kako je migracijski saldo iznosio -257 stanovnika što znači da se depopulacija odvijala pod dominantnim utjecajem negativnog prirodnog kretanja. S obzirom na migracijska obilježja, većina stanovnika Karlovca od rođenja stanuje u istom naselju (55,3%), dok je taj udio u Zvijezdi manji i iznosi 44,3%, odnosno veći dio stanovništva je doseljen, od čega je njih 75,3% doselilo iz Hrvatske²⁷.

Dobna struktura predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja biodinamike stanovništva, a najčešće je prikazana kroz pokazatelj prosječne starosti stanovništva. Ukoliko je prosječna starost neke populacije veća od 30 godina, smatra se kako je nastupio proces demografskog starenja. U 2011. godini prosječna je starost stanovnika naselja Karlovca iznosila 43,6 godina (DZS, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.), dok je za stanovništvo Zvijezde ovaj pokazatelj iznosio visokih 50,0 godina²⁸. Također, s obzirom na distribuciju stanovništva po dobnim grupama, indeks nejednakosti iznosi 13,6 što znači da bi 13,6% stanovništva Zvijezde trebalo biti u drugim dobnim skupinama kako bi dobna struktura bila jednaka onoj u ostalom dijelu grada Karlovca.

Koeficijent starosti (pokazuje udio osoba u dobi od 60 i više godina u ukupnom stanovništvu) za stanovništvo Zvijezde u posljednja se 3 popisa kontinuirano povećava. U 2011. godini iznosio je visokih 38,3%, dok je u istom razdoblju za područje naselja Karlovca ovaj koeficijent iznosio 26,2% što za oba slučaja pokazuje kako je na ovom području prisutan izrazit proces starenja stanovništva²⁹. S druge strane, potrebno je napomenuti kako je u posljednjem međupopisnom razdoblju ipak došlo do blagog porasta udjela kontingenta 0–14 godina u ukupnom stanovništvu s 10,1% (2001. g.) na 11,3% u 2011. godini.

Indeks starosti (udio osoba starijih od 60 godina u odnosu na osobe mlađe od 20 godina) također je nepovoljan za stanovništvo Karlovca (144,1), a osobito za stanovništvo Zvijezde gdje iznosi izrazito visokih 254,1³⁰. Također, za Zvijezdu je karakteristično povećanje broja i udjela najstarijeg dijela starog stanovništva (80 i više godina) u ukupnom starom stanovništvu (60 i više godina).

Nadalje, **koeficijent ukupne dobne ovisnosti** koji pokazuje odnos starih (65+) i mladih (0-14) dobnih skupina prema radnom kontingentu (15–64) za Zvijezdu iznosi 75,4 što je izrazito nepovoljnije od Karlovca (49,6) te znači da na predmetnom području postoji značajno veća opterećenost stanovništva u radnoj dobi.

²⁷ promatramo li doseljavanja iz inozemstva - najveći udio imigranata čine građani BiH (28,7%).

²⁸ U Zvijezdi se nalazi i Dom za starije i nemoćne osobe

²⁹ Granica održivosti za koeficijent starosti iznosi 12%

³⁰ Kritična vrijednost indeksa starosti iznosi 40

Promatrajući **sastav stanovništva Zvijezde prema spolu** u 2011. godini udio žena u ukupnom stanovništvu iznosio je 53,2%, a muškaraca 46,8% što je neznatno povoljnije u odnosu na Karlovac u cjelini (46,6% muškaraca i 53,4% žena).

Opća stopa aktivnosti (udio ekonomski aktivnog stanovništva³¹ u ukupnom stanovništvu) u Zvijezdi je 2011. iznosila 37,3%, dok u je u Karlovcu bila viša te je iznosila 44,1%. Nadalje, **koeficijent aktivnosti** stanovništva (postotni udio aktivnog stanovništva u radno sposobnom stanovništvu³²) u Zvijezdi je iznosio 65,4, a u Karlovcu 66,0. I kao treći pokazatelj, navodimo **koeficijent ekonomske ovisnosti stanovništva** (odnos broja ekonomski neaktivnog stanovništva i aktivnog) koji je u Zvijezdi 2011. iznosio 137,8 što znači da ima više neaktivnog stanovništva od aktivnog, dok je u Karlovcu situacija daleko povoljnija te je vrijednost koeficijenta bila 96,2.

Analiza obrazovne strukture na području Zvijezde pokazuje kako je distribucija stanovništva s obzirom na stečenu školsku spremu bila sljedeća: 1) 46,8% sa završenom srednjom školom, 2) 22,3% visoko obrazovanih, 3) 14,2% sa završenom osnovnom školom, 4) 13,4% nema završenu osnovnu školu dok je 5) 0,8% stanovništva bez škole. Na razini Karlovca viši su udjeli osoba za završenom srednjom (56,5%) i osnovnom školom (16,0%), a niži udjeli s visokom obrazovanjem (20,7%) i nezavršenom osnovnom školom (5,8%).

Demografske projekcije stanovništva za relativno mala područja poput Zvijezde u pravilu su suočena s brojnim ograničenjima i prema tome podložne čestim revizijama, osobito ako se radi o dugoročnim predviđanjima. Gospodarske značajke intenzivnije utječu na kretanje stanovništva na manjim prostornim jedinicama, a znatan utjecaj na projekcije mogu imati i druge (prostorne) značajke u okruženju. Dodatno, kontinuitet kretanja broja stanovnika kao i samu strukturu stanovništva poremetila su ratna događanja, a postoji i problem nedostatka podataka o prirodnom kretanju stanovništva u samoj Zvijezdi zbog čega se ne može ni odrediti migracijski saldo kao druga sastavnica općeg kretanja stanovništva. Iako ekstrapolacija trenda kretanja stanovništva (iz posljednjeg međupopisnog razdoblja) upućuje da će u Zvijezdi 2021. živjeti oko 1090 stanovnika, prognoze su ipak nepovoljnije te se očekuje manje od 1.000 stanovnika³³.

II.2.2 Stanovanje i stambeni fond

Struktura kućanstava općenito predstavlja odraz demografskih kretanja te prikazuje vitalnost određenog područja zbog čega u strateškom odlučivanju često predstavlja jedinicu prema kojoj je usmjereno plansko djelovanje. Stanje stambenog fonda također je u uskoj vezi s demografskim kretanjima jer odražava životne prilike na nekom području, a s druge strane predstavlja i pretpostavku za buduća naseljavanja jer daje prikaz kvalitete životnih uvjeta u smislu stanovanja.

Usporedo s ranije opisanim procesom depopulacije u Zvijezdi se smanjivao i broj kućanstava. U odnosu na 1991. kada je popisano 906 kućanstava (ukupno) taj se broj smanjio do 2011. za visokih

---

³¹ Ekonomski aktivno stanovništvo uključuje zaposlene i nezaposlene osobe (15+)

³² Uključuje osobe u radnoj dobi (15–64)

³³ Lay V. I Zupanc I., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde - Demografsko sociološka studija (Zagreb, siječanj 2016.), str. 32.

58,1% i pao na 380 kućanstava (obiteljska), dok je u cijelom naselju Karlovac taj pad iznosio 13,8% (s 21.064 na 18.165). Prosječan broj članova u kućanstvu Zvijezde 2011. iznosio je 3,00, a prosječan broj u Karlovcu iznosio je 2,58 člana. Prilikom popisa 2011. u samoj je Zvijezdi bilo registrirano 374 stambenih jedinica (SJ) odnosno svega 2,08% od ukupnog stambenog fonda Karlovca (17.943 SJ). S obzirom na vlasništvo, u privatnom je vlasništvu bilo 83,5% SJ, dok je u Karlovcu udio bio nešto viši - 94,2% (16.870 ukupno). Među nastanjenim stanovima, prema broju soba najbrojniji su dvosobni (u Zvijezdi 37,3%, a u Karlovcu 40,2%), a zatim slijede trosobni stanovi (u Zvijezdi 26,5%, a u Karlovcu 27,4%). Prosječan broj soba po stanu u Zvijezdi iznosi 2,4 dok je stopa zauzeća soba (broja stanovnika/broj soba) iznosila 1,3. Također, prema godini izgradnje u Zvijezdi je većina (58,9%) nastanjenih stanova izgrađena prije 1919. godine dok taj udio u čitavom Karlovcu iznosi svega 6,4%.

Analiza stambenog u Zvijezdi ukazuje na sljedeće činjenice:

- Ukupno 11 objekata, nema nikakvu namjenu, a u međuvremenu su izloženi građevinskom propadanju;
- 34% stanova je prazno;
- 28% objekata u Zvijezdi je u lošem ili ruševnom građevinskom stanju;
- 60% površina u javnim objektima treba obnoviti ili osigurati njihovo održavanje.

Uz načelno nepovoljno građevinsko stanje zgrada (osobito u dijelu "Kineska četvrt") problem također predstavlja i stanovništvo čiji ekonomski kapaciteti nisu dovoljni za ulaganje u obnovu objekata u njihovom vlasništvu. Riječ je o značajnim društvenim i socijalnim promjenama u strukturi stanovništva koje su nastupile osobito nakon Domovinskog rata (staračko stanovništvo, socijalni slučajevi, doseljenici iz ruralnih područja), a uz nemogućnost ulaganja dodatnu prepreku za obnavljanje i upravljanje predstavlja i neriješeni imovinsko-pravni odnosi.

II.2.3 Sociodemografska obnova – izazovi i potrebe

Navedena demografska kretanja u Zvijezdi upućuju na izričitu potrebu za osiguravanjem demografske stabilnosti i buduće revitalizacije što je prije svega uvjetovano unaprjeđenjem uvjeta života, odnosno ulaganjima u infrastrukturu i obnovu predmetnog područja prilagođenim današnjim uvjetima. U tom smislu najpogodniji operativni okvir može se postići putem provođenja implicitne populacijske politike koja prvenstveno podrazumijeva društveno-gospodarski razvitak kao pretpostavku željenog demografskog razvitka, odnosno primjenu posrednih mjera i aktivnosti kojima se utječe na poboljšanje životnog standarda u okruženju i tako potiče zadržavanje postojećeg stanovništva (u ovom slučaju osobito djece i mladeži).

Dodatni problem predstavlja i činjenica kako, osim negativnih demografskih kretanja koja su prisutna na području Zvijezde (gradska jezgra), sličan negativan trend postoji i u okruženju, odnosno na cijelom području Karlovca. Kako bi se potakla planska regeneracija Zvijezde, ali i u okruženju potrebno je identificirati ključne probleme / potrebe te posljedično razviti odgovarajući paket planskih mjera koji će stvoriti uvjete za sociodemografsku obnovu. Dakle, s obzirom na utvrđena demografska kretanja i trendove, može se pretpostaviti kako će se, ako izostane proces urbane regeneracije, nastaviti demografsko nazadovanje Zvijezde. Međutim, ukoliko se uspješno provedu fizička i ekonomska revitalizacija jezgre može se pojaviti proces tzv. gentrifikacije koji bi mogao pozitivno utjecati na demografsku obnovu te povratak stanovništva u Zvijezdu – riječ je o procesu u kojem se povećava gustoća naseljenosti stanovnika srednjeg i višeg sloja, odnosno o rehabilitaciji stambenih četvrti koje su doživjela socijalnu i fizičku degradaciju. Gentrifikacija se smatra jednim od najuspješnijih modela putem kojeg se stvaraju ostale poželjne promjene u demografskoj slici na

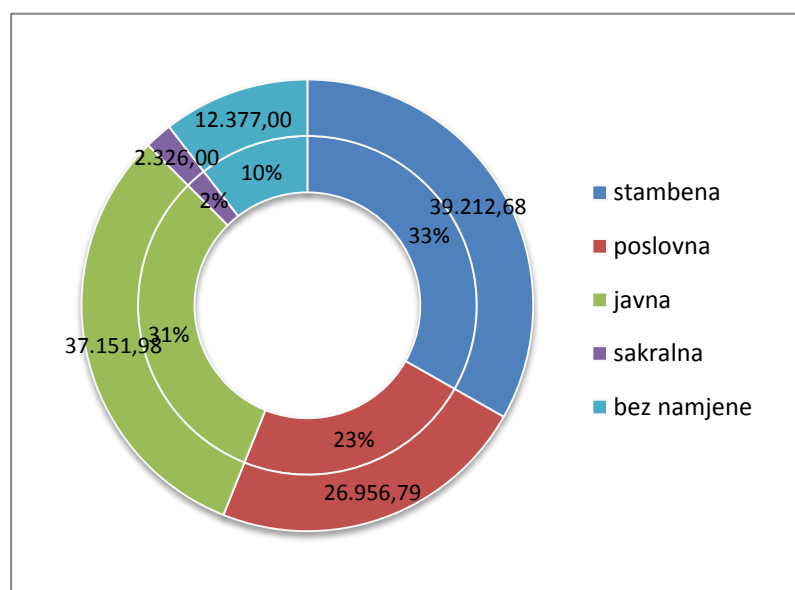
nekom području, a osobito je povezana s intenzitetom promjena socio-ekonomskog statusa stanovništva³⁴.

Zbog toga utjecaj lokalne zajednice treba biti usmjeren na provedbu programa urbane regeneracije kako bi se privukla ulaganja u infrastrukturu za koje postoji procjena da će unaprijediti standarde stanovanja i zaustaviti depopulaciju, odnosno stvoriti uvjete pogodne za useljavanje novog stanovništva. Dakle, uz osnovnu fizičku obnovu, potrebna je i obnova vitalnih društvenih funkcija.

II.3 Ekonomski značaj prostora Zvijezde

Na razvoj gospodarske situacije Zvijezde osobito su utjecale promjene u okruženju koje su povezane sa širenjem grada izvan povijesnih gabarita, gubitak centralnih funkcija te pad broja stalnih stanovnika. Navedena su kretanja imala negativan utjecaj na ekonomski razvoj što je, uz posljedice ratnih zbivanja, dovelo do stagnacije gospodarskih aktivnosti te općeg pada životnog standarda.

Kako je ranije navedeno, od 55.584 m² prostora koji se nalaze u privatnom vlasništvu, 38,73% čine poslovni prostori. Također, prema evidenciji o naplati komunalne naknade, od ukupnog prostora na području Zvijezde tek 33,38% prostora se koristi kao stambeni. Od ostalih načina korištenja prevladavaju javno-upravni sadržaji (31%), a 10% su građevine bez namjene što uključuje i pojedine velike građevine na ključnim lokacijama.

Slika 14.
Veličina prostora prema
načinu korištenja

Izvor: Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 13

Tijekom 2007. godine u okviru izrade Studije unapređenja prometnih tokova i parkiranja evidentirano je sveukupno 219 poslovnih subjekata, dok je njihov broj 7 godina kasnije iznosio 238³⁵. Iako je njihov broj načelno porastao za 8,7%, evidentna je promjena u njihovoj strukturi djelatnosti pri čemu se najviše smanjio broj trgovina i broj subjekata u uslužnim djelatnostima dok se istovremeno

³⁴ Kao indikator uspješnosti koristi se udio stanovništva u dobi 25–34 godina jer ta grupa ima visoke stope ekonomske aktivnosti i visoku mobilnost

³⁵ Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje* (Zagreb, 2014.-2017.), str. 16

povećavao broj uredskih poslovnih prostora. Iz navedenog se može zaključiti kako je riječ o **padu onih djelatnosti koje izravno ovise o brojnosti populacije te njihovim ekonomskim kapacitetima** što se može dovesti u vezu sa događanjima nakon Domovinskog rata kao i smanjenjem broja posjetitelja u sljedećim godinama.

Tablica 3. Broj poslovnih subjekata u Zvijezdi 2007. i 2014.

Adresa	2007.	2014.
I. Banjavčića	20	17
A. Cesarca	5	4
Đ. Bencetića	0	2
F.K. Frankopana	4	4
M. Gambona	0	5
J. Haulika	28	32
Trg bana J. Jelačića	6	3
V. Klaića	1	2
I.G. Kovačića	4	7
Kralja Tomislava	24	10
J. Kraša	4	2
J. Križanića	18	27
I. Kukuljevića	8	13
Lukšića	0	1
Matice Hrvatske	4	2
I. Mažuranića	8	9
P. Miškine	4	12
G. Ninskog	6	6
F. Prešerna	0	1
S. Radića	51	58
Samostanska	1	1
Trg J.J. Strossmayera	18	17
A. Šenoe	0	1
I. Šimunića	3	1
Tijesna ulica	2	1
Ukupno	219	238

Izvor: Antolović J. i dr., *Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje (Zagreb, 2014.-2017.)*, str. 17

Tržišna vrijednost nekretnina

Ekonomsko vrednovanje prostora i nekretnina usko je povezano sa osnovnim indikatorima poput cijene po četvornom metru stambenog ili poslovnog prostora, visinom najamnine i sl. pri čemu značajan utjecaj na ekonomsku vrijednost nekretnina ima i povijesni značaj kulturno-povijesne cjeline te njegova prepoznatost u široj javnosti.

Sukladno Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina (NN br. 78/15) Grad Karlovac objavio je Izvješće o tržištu nekretnina kojim su obuhvaćene kupoprodaje ostvarene na teritorijalnom području grada Karlovca. Prema zbirci kupoprodajnih cijena u 2016. godini zaključeno je ukupno 672 kupoprodajnih ugovora pri čemu je sveukupno ostvareni promet iznosio 187.676.936,36 kn za ukupno 2.423.880,21 m² prostora. Najveći udio kupoprodaja odnosio se na stanove s (48,7%), udio kupoprodaje iznosi 2,2% dok je udio poslovnih prostora iznosio 2,8%. Analize ostvarenih cijena u odnosu na veličine površina ukazuju kako su jedinične cijene po m² za stanove u 2016. godini iznosile 5.411,17 kn/m² što je pad cijene po kvadratu u odnosu na prethodnu 2015. godinu za visokih 18,96%, međutim u odnosu na prethodnu godinu došlo je i do povećanja prometa prodaje stanova za 26,7%. Nadalje, ostvarena prosječna cijena kuće u 2016. godini iznosila je 947,00 kn/m², dok je za poslovni prostor iznosila 5.060,44 kn/m².

Ovdje je potrebno napomenuti kako urbane kulturno-povijesne cjeline, ukoliko su adekvatno obnovljene i održavane mogu dodatno utjecati na ekonomsku vrijednost nekretnina podižući ih u viši cjenovni rang koji u pravilu nadmašuje vrijednost nekretnina u područjima koja nemaju visoki povijesni značaj. Međutim, u ovom trenutku, uzmemo li u obzir činjenicu kako je gotovo 34% stanova prazno, uključujući i određen broj poslovnih prostora u prometno dinamičnijim dijelovima Zvijezde, možemo zaključiti kako je **vrijednost nekretnina na prostoru povijesne jezgre ispodprosječna**.

Također, potrebno je napomenuti kako je Gradsko vijeće u ožujku 2016. godine, zbog loših ekonomskih prilika i gospodarske krize, a u cilju povećanja gospodarskog prometa i oživljavanja gospodarstva na području Zvijezde, donijelo Odluku o smanjenju iznosa zakupnine za sve poslovne prostore u vlasništvu i na upravljanju Grada Karlovca, za 50%.

III Razvojne politike

III.1 Institucionalni i strateški okvir razvoja Zvijezde

III.1.1 Institucionalni okvir

S obzirom na kompleksnost i dugoročnost procesa obnove, neophodna je izgradnja i održavanje "konzorcija interesa za obnovu Zvijezde"³⁶, s Gradom kao glavnim koordinatorom procesa. Ova uloga Grada je logična i opravdana ne samo s aspekta Grada kao subjekta nositelja brige za opće dobro, već i s aspekta vlasništva nad brojem značajnih nekretnina u Zvijezdi, odnosno mogućnosti da dobro planiranim i održivim investicijama potakne željene regeneracijske procese.

Iako se ovim planom predviđa jasna i odvojena struktura za provedbu Plana upravljanja, ista će uspostaviti odnos i koordinaciju s gradskom upravom. U nastavku je popis Upravnih odjela uključenih u izradu i provedbu Plana upravljanja:

Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Upravni odjel za razvoj grada, gospodarstvo i EU fondove, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Upravni odjel za imovinsko pravne poslove i upravljanje imovinom te Upravni odjel za komunalno gospodarstvo.

Osim Grada koji ima glavnu odgovornost za provedbu ovog Plana i regularnost intervencija u prostoru Zvijezde (odnosno provedbu Urbanističkog plana uređenja i izdavanje akata za građenje), ostali relevantni pravni subjekti su:

- Republika Hrvatska u ulozi vlasnika nekretnina – Ministarstvo državne imovine i Državne nekretnine d.o.o.
- Republika Hrvatska u ulozi partnera-investitora – razna ministarstva, ovisno o projektu (npr. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo kulture, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja...)
- Veleučilište u Karlovcu, srednje škole smještene u prostoru Zvijezde, Glazbena škola Karlovac
- Katolička i pravoslavna crkva
- Karlovačka županija
- Konzervatorski odjel Ministarstva kulture
- Razvojna agencija Karla
- Institucije u kulturi i turizmu (Gradsko kazalište Zorin dom, Gradski muzej Karlovac, Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić), Turistička zajednica grada Karlovca
- Predstavnici stanara i poduzetnika Zvijezde (Gradska četvrt, strukovna i gospodarska udruženja)
- Strukovna udruženja – društvo arhitekata, geodeta i građevinara, Udruženje obrtnika Karlovca
- Građani grada Karlovca (organizacije civilnog društva).

---

³⁶ Lay V. I Zupanc I., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde - Demografsko sociološka studija (Zagreb, siječanj 2016.), str.

III.1.2 Strateški okvir

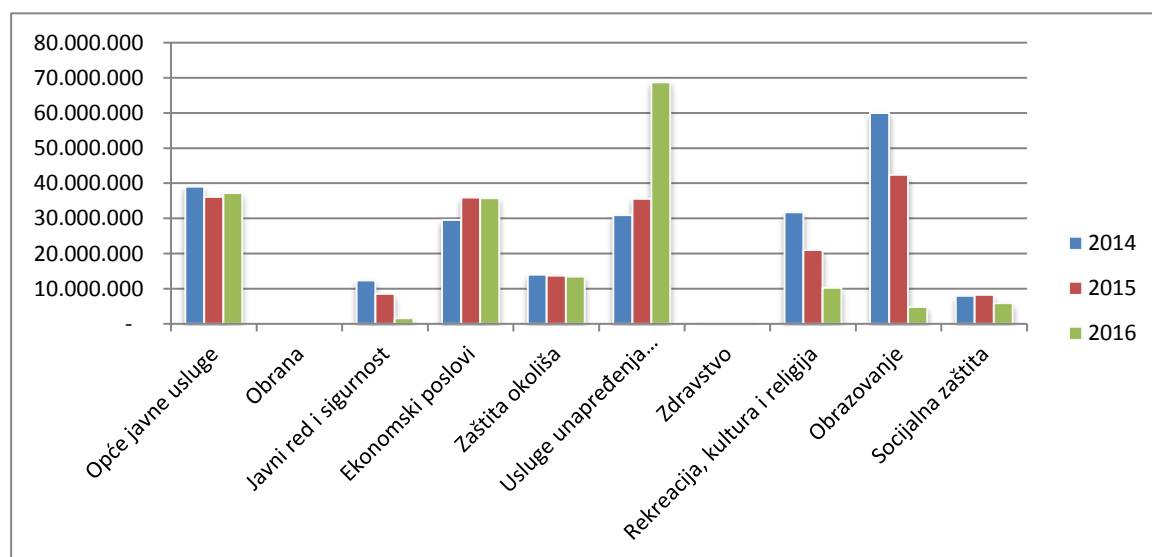
Pokušaji obnove i revitalizacije Zvijezde traju od početka druge polovine 20. stoljeća kada je povijesna jezgra Karlovca proglašena spomenikom kulture. Danas, glavni dokumenti koji određuju strateško usmjerenje razvoja Zvijezde su:

- Urbanistički plan uređenja Zvijezda u Karlovcu (Službeni glasnik Grada Karlovca br. 7/17., 29. ožujka 2017.
- Strategija razvoja Grada Karlovca 2013.-2020. (Karlovac, 2013.)³⁷
- Strategija kulturnog razvoja Grada Karlovca 2014.-2024. (Karlovac, 2014.)³⁸
- Strategija razvoja turizma Grada Karlovca 2012.-2020. (Karlovac, 2012.)³⁹

III.2 Javna ulaganja u Zvijezdu

Ukupni proračun Grada Karlovca kreće se oko 30 mil. eura godišnje (oko 210 do 250 milijuna kuna u razdoblju 2014. - 2017.), što obuhvaća gradsku upravu, ustanove kojima je Grad osnivač (Gradsko kazalište Zorin dom, Gradski muzej i Gradska knjižnica I.G.Kovačić), 10 osnovnih škola i 2 dječja vrtića, Aquatiku, slatkovodni akvarij i muzej rijeka te javnu vatrogasnu postrojbu. Najvažniji izvori prihoda su prihodi od poreza (oko 55%), prihodi od pristojbi, posebice komunalne naknade (oko 22%) i pomoći od subjekata unutar općeg proračuna (oko 18%)⁴⁰. S rashodovne strane, oko 60% proračuna otpada na materijalne troškove i troškove zaposlenika, a 40% na subvencije, pomoći, donacije i naknade građanima i kućanstvima. Funkcionalno, najveća izdvajanja su za opće javne usluge, ekonomske poslove i usluge unapređenja stanovanja i zajednice (slika niže).

Slika 15 Godišnja izvršenja proračuna po funkcijskoj klasifikaciji proračuna JLS prema Zakonu o proračunu, 2014.-2016.

³⁷ <http://www.karlovac.hr/UserDocsImages/dokumenti/Clanci/StrategijarazvojaGradaKarlovcazarazdobljeod2013do2020godine.pdf>

³⁸ http://www.karlovac.hr/UserDocsImages//dokumenti/Stranice//STRATEGIJA_za_WEB.pdf

³⁹ <http://www.karlovac.hr/UserDocsImages/2016/dokumenti/strategija%20tizrma%20grada%20karlovca.pdf>

⁴⁰ Navedeni prosjeci su zaokružene uprosječene vrijednosti, prema podacima o izvršenju proračuna za trogodišnje razdoblje (2014.-2016.)

Plan razvojnih programa je dokument JLS sastavljen za trogodišnje razdoblje koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. Najnoviji Plan razvojnih programa za razdoblje 2018.-2020. godine iskazan je kao pregled kapitalnih ulaganja Grada. U dijelu koji se odnosi na Zvijezdu (Cilj 3. Revitalizacija gradske Zvijezde) u navedenom trogodišnjem razdoblju planirani su rashodi od oko 9,64 milijuna kuna za obnovu Zvijezde ta zasebno za obnovu Oružane.

Iako su potrebe za ulaganjima u obnovu na prostoru Zvijezde daleko iznad investicijskih kapaciteta proračuna Grada, postoje kontinuirana nastojanja u pravcu očuvanja građevina unutar Zvijezde, što se financira iz spomeničke rente i poreznih prihoda i vanjskih izvora financiranja.

Iznosi spomeničke rente u razdoblju 2004.-2013. godine iznosili su 28,2 milijuna kuna od kojih Grad Karlovac raspolaže sa 60% sredstava (16.920.000 kn). Godišnji prihod u 2017. od spomeničke rente iznosio je 748.429,46 kn. U razdoblju 2006.-2013. godine sufinanciranje Grada iznosilo je sveukupno 4.007.923,48 kn, dok je sufinanciranje Ministarstva kulture u razdoblju 2004.-2010. iznosilo 1.322.735,47 kn.

Pregled dosadašnjih ulaganja

Tijekom 20. stoljeća započelo je institucionalno vrednovanje Zvijezde kao kulturne baštine. Slijedom toga pokrenuta su ulaganja u obnovu infrastrukture pojedinih dijelova Zvijezde, ali također i planska nastojanja kojima je cilj bio usmjeriti revitalizaciju, dati joj određene ciljeve i povezati je sa širim razvojnim konceptom grada. Kronološki prikaz glavnih ulaganja kao i aktivnosti povezanih sa zaštitom i revitalizacijom Zvijezde kao kulturne baštine prikazan je tablično s razgraničenjem u fazama između Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata, te nakon Domovinskog rata. Zvijezda je u Domovinskom ratu pretrpjela znatne izravne i posredne štete. Promijenjena je sociološka i gospodarska struktura, iselila je vojska i veliki dio stanovništva. Ostali su brojni napušteni prazni prostori. Proces revitalizacije je prekinut. Prestankom rata sve aktivnosti gradske uprave usmjerene su na što bržu obnovu i osiguranje temeljnih životnih funkcija.

Uz niže navedena pojedinačna i povremena ulaganja, odnosno aktivnosti, treba uzeti u obzir i brigu o javnim površinama na prostoru Zvijezde koje pored redovnog održavanja (oko 1,5 milijuna/godišnje) uključuje i uređivanje zelenih površina i urbane opreme poput obnove i održavanja drvoreda, hortikulturnih radova u parkovima, obnove spomenika i sl. kao kontinuiranu aktivnost.

Tablica 4: Pregled ulaganja i aktivnosti

Razdoblje nakon 2. svjetskog rata	
1947. i 1948.	Obnavljan je dio Zvijezde koji je stradao u ratu: zgrada nekadašnje Oružane, most preko Kupe i zgrada pošte uz okolne kuće kao i dio tvrđavskog jarka i glacisa. Zatrpan je dio šanca ispred prvog bastiona i gdje su uređena dva parka, uz Ulicu Matice hrvatske i Kovačičevu ulicu. Donošenjem Pravilnika o čuvanju starina u Karlovcu započela je zaštita Zvijezde kao kulturnog dobra.
1962.	Prvo Rješenje Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture kojim je urbanistička cjelina Zvijezde proglašena spomenikom kulture

1979.	Povodom 500 godina nastanke Zvijezde, izrađena je Analitička studija s projektom za smjernice obnove, restitucije i revitalizacije života povijesne jezgre. Studija se sastojala od dijelova: A - Povijesno-umjetnička i urbanističko-arhitektonska analiza tkiva i prijedlozi intervencija; B - Sociološka studija i C - Studija regulacije prometa u Zvijezdi
1988.	Usvojena je koncepcija provedbenog Urbanističkog plana Zvijezda
80-te godine	Intenzivirana je obnova građevinskog fonda, uređenje stambenih objekata i poslovnih prostora, uglavnom zasnovanih na privatnoj inicijativi, a sve u suradnji s nadležnim Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture te potpomognuto radom Odbora za revitalizaciju Zvijezde Općine Karlovac.
Razdoblje nakon Domovinskog rata	
1995.	Obnova zgrade Magistrata s ciljem zadržavanja upravne funkcije u središtu
1998.	Prenamjena vojarne u Radićevoj ulici br. 8 i 10 u Trgovačko-ugostiteljsku školu
1998	Uređenje Studentskog centra, Frankopanska 2
1998./1999.	Izrada Kataloga objekata
Kraj 90-ih godina	Obnova đачkog doma (nekadašnja pravoslavna škola) te obnova Muzeja
2002.	Uređenje Obrtničkog centra u Haulikovoj ulici
2003.	Ustupanje dijela vojnih objekata Veleučilištu (Kadettenschule, Vojarna bana J. Jelačića)
2003.	Uvedena je spomenička renta. Najveći dio sredstava putem natječaja raspodijeljen je za zaštitu i očuvanje objekata kulturne baštine. Radovi koji su sufinancirani sa oko 50% udjela su rekonstrukcija krovišta, vanjske stolarije, pročelja i statička sanacija. Neki od primjera obnove sredstvima spomeničke rente u Zvijezdi su: Radićeva 11, Haulikova 12, Šetalište dr. Franje Tuđmana 3, Križanićeva 24, Radićeva 18 i drugi
2004. i 2005.	Izvršena su zaštitna arheološka istraživanja na spomeničkom lokalitetu Zvijezda-Banska vrata te je izrađeno idejno rješenje prezentacije koje uključuje: prezentaciju Banskih vrata, prezentaciju mosta koji prolazi gradskim vratima te prezentaciju bedema i nekadašnjeg Karlovog bastiona
2005.	Prenamjena vojarne na Trgu J.J.Strossmayera 9 u Veleučilište Karlovac
2007.	Izrađena studija „Preporod“
2007.	Izrađena studija - unapređenje regulacije prometnih tokova i parkiranja u zaštićenoj povijesnoj cjelini grada Karlovca – Zvijezde
2007.	Usvojen Generalni urbanistički plana grada Karlovca (GGK 14/07, 6/11, 8/14) – kojim je utvrđeno korištenje i namjena površina, prometna i infrastrukturna

	mreža, uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora, zaštita kulturnog naslijeđa, posebna ograničenja te mjere uređenja i zaštite, a definirane su i smjernice za izradu UPU-a
2008.	Potvrda glavnog projekta za uređenje dijela Radićeve ulice.
2008./2009.	Studija sanacije i revitalizacije drvoreda na obodu Zvijezde
2008./2009.	Urbanističko-arhitektonski natječaj za revitalizaciju središnjeg dijela povijesne cjeline grada Karlovca - Zvijezde
2009./2010.	Provedena su arheološka istraživanja na pozicijama bedema nekadašnje tvrđave s ciljem određivanja položaja ostataka bedema i bastiona tvrđave te sakupljanja podataka o njihovom stanju
2010.	Uređenje zgrade Slunjske regimente – useljenje službe za izdavanje odobrenja za gradnju
2011.	Tri interdisciplinarne studije: 1) Karlovačka Zvijezda jučer – sutra – danas – Urbanističko arhitektonske pretpostavke za zaštitu i gospodarski razvoj karlovačke Zvijezde i njene okoline; 2) Načela i mogućnosti rekonstrukcije i revitalizacije karlovačke Zvijezde – Fortifikacijski aspekt; 3) Strateško-marketingško usmjerenje turističkog razvoja grada Karlovca sa Zvijezdom kao polazištem.
2012.	Donesena Strategija razvoja turizma grada Karlovca 2014.-2020. (GGK 11/12) koja prepoznaje i ističe Zvijezdu kao posebni turistički resurs grada Karlovca
2012.	Geodetski elaborat digitalizacije Zvijezde
2012.	Digitalizacija povijesne dokumentacije Zvijezde
2012.	Eparhijski dvor-rješenje za građenje (u izgradnji)
2013.	Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja Zvijezda u Karlovcu (GGK 03/13)
2013.	Strategija razvoja grada Karlovca 2013.-2020. (GGK 11/13) koja revitalizaciju Zvijezde ističe kao jedan od temeljnih ciljeva u narednom razdoblju
2013.	Oružana - dobivena lokacijska dozvola
2013 – 2016.	Rekonstrukcija i prenamjena vojarne u Studenski dom
2014.	Donesena Strategija kulturnog razvoja grada Karlovca 2014.-2024. (GGK 2/14)
2014.	Dobivena lokacijska dozvola za uređenje Trga bana Josipa Jelačića sa podzemnom garažom
2017.	Donesen Urbanistički plan uređenja Zvijezda u Karlovcu (GGK 7/17)

IV Stavovi lokalnih dionika

U okviru izrade Plana upravljanja Zvijezdom od izuzetne je važnosti pravovremeno uključivanje svih dionika u proces njegove izrade što znači kako strategija participativnog pristupa treba biti utvrđena i prije samog početka pripreme ovog dokumenta. Tijekom faze izrade Plana ovaj se proces najčešće provodi putem izravnih savjetovanja (ankete, intervjui) sa zainteresiranom javnošću, ali i kroz radne sastanke i radionice s predstavnicima ostalih relevantnih dionika, uključujući članove gradske uprave, stručnu javnost i predstavnike Ministarstva kulture, konzervatorskog odjela, poduzetnike i ulagače, stanare, predstavnike vjerskih institucija te organizacije civilnog društva.

U tom smislu važno je napomenuti kako postoji jasna percepcija u javnosti da je urbana obnova Zvijezde kompleksan i višeslojan pothvat koji uključuje visoku interakciju svih zainteresiranih dionika.

Slika 16. Shematski prikaz osnovnih pokretačkih komponenti nužnih za razvoj Zvijezde

Već su ranija provedena anketna istraživanja (1979., 1988.) ukazala na činjenicu kako bi više od polovice ispitanika Zvijezde iselilo u nova naselja (53%), dok je 55% ispitanika koji nisu bili stanovnici Zvijezde navelo kako ne bi željeli stanovati u Zvijezdi zbog zapuštenosti zgrada neprikladnih za stanovanje. **Također, današnji se stavovi ispitanika⁴¹ najviše odnose na činjenicu kako se u cilju revitalizacije Zvijezde stalno započinju stručne (i javne) rasprave te izrađuju podloge dok sama konkretizacija u smislu organiziranih prostornih intervencija izostaje.** Pozitivne intervencije koje su se u međuvremenu dogodile, zasigurno se odnose na obnovu jednog dijela zgrada u vlasništvu Grada te obnovu manjeg broja stambenih objekata u skladu s konzervatorskim uvjetima, međutim iste su još uvijek nedovoljne da bi se moglo govoriti o sustavnoj revitalizaciji jezgre. Općenito se može utvrditi kako su veće investicije u Zvijezdu izostale (nedostatak prepoznatljivog koncepta prostora), a prevladavaju pasivnost i nemoć kako vlasnika, tako i upravljačkih struktura.

⁴¹ UPU Zvijezda – Demografsko-sociološka studija (Zagreb, 2016), str. 44

U nastavku je prikazan sažet pregled općih stavova dionika čiji su iskazi analizirani u okviru Demografsko-sociološke studije izrađene za potrebe izrade urbanističkog plana uređenja (UPU) "Zvijezde" u Karlovcu (DSS) kao i pregled rezultata istraživanja u sklopu provedbe STAR VOICE projekta⁴².

Prema sociološkom istraživanju provedenom za potrebe izrade DSS, kao načelno prihvatljiv, prepoznat je pristup duljeg i postepenog razvoja (Zvijezdu čini struktura od ukupno 465 građevina!), odnosno stvaranje procesa, koji je dijelom opravdan kompleksnošću samog razvojnog koncepta i obujma potrebnih resursa, ali s druge strane ovakav pristup nosi i određen rizik za učinkovitu i pravovremenu implementaciju planiranih intervencija - predloženo trajanje obnove procjenjuje se na sljedećih 20 godina. Kao iznimka od predloženog pristupa, smatra se uređenje središnjeg trga kao centralnog mjesta koje je potrebno učinkovito obnoviti u relativno kratkom i prihvatljivom razdoblju. Također, metodološki se osobito značajnim smatra i postepeno umrežavanje pojedinačnih aktera i vlasnika zgrada, a pristup revitalizaciji Zvijezde kao isključivo kulturnog dobra nije percipiran u pozitivnom smislu⁴³.

Navedena je studija u okviru anketnog istraživanja (50 ispitanika) obuhvatila sljedeće tematske cjeline:

- Uzroci, oblici i akteri zapuštanja i propadanja Zvijezde od 1990. do 2014.
- Primjeri uređenja objekata i prostora u Zvijezdi u suverenoj Hrvatskoj;
- Imidž Zvijezde – jučer, danas, mogućnosti za sutra; demitologizacija Zvijezde kao renesansnog grada;
- O čemu na konceptualnoj razini uređenja i obnove Zvijezde valja obvezatno danas voditi računa – "Kakvu Zvijezdu hoćemo? Što je bit uređenja i oživljavanja Zvijezde?"
- Obnova Zvijezde kao proces oživljavanja broja stanovnika u Zvijezdi i kao porast kvalitete stanovanja postojećeg stanovništva;
- Sadržaji i funkcije u Zvijezdi koji bi podigli kvalitetu življenja njenih stanovnika;
- Kako Zvijezdu učiniti privlačnom za građane Karlovčane (nova ponuda i nova događanja);
- Što od povijesne Zvijezde sačuvati, urediti i ponuditi posjetiteljima i turistima.

Većinski stavovi sugovornika koji se odnose na poboljšanje uvjeta života kao i stvaranja preduvjeta za povratak stanovništva uključuju minimalno sljedeću tematiku (korake revitalizacije)⁴⁴:

- Porast i razvoj kvalitete obitavanja postojećih stanovnika i porast broja stanovnika Zvijezde (osobito modernizacija infrastrukture, energetska obnova zgrada, uređenje fasada i sl.)
- Porast i razvoj malih produkcijskih i uslužnih djelatnosti
- Razvoj sustava obrazovanja u Zvijezdi (Veleučilište Karlovac)
- Održavanje i umjereni porast kapaciteta obitavanja za ljude treće dobi

---

⁴² Karlovačko-javno civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti za revitalizaciju gradske jezgre Zvijezde čiji je cilj uključiti veći broj građana u upravljanje Zvijezdom te ojačati partnerstvo javnog i civilnog sektora.

⁴³ "Zaštita spomenika nužno u Zvijezdi ne znači i zaštitu stanovnika" (Jilek, M. i dr., Zagreb, 1979.)

⁴⁴ UPU Zvijezda – Demografsko-sociološka studija (Zagreb, 2016), str. 55

- Korištenje otvorenih i zatvorenih prostora za kulturne, zabavne i prigodne društvene događaje
- Turistička promocija

U načelu je među ispitanicima utvrđeno kako je osnovni korak prema oživljavanju Zvijezde povratak aktivnosti na središnji trg – Trg bana J. Jelačića koji ujedno i predstavlja centralno mjesto ovog povijesnog kompleksa. Konkretno se predlaže uređenje zgrade „Oružane“ i zgrade vojarne, uređenje tržnice (bivša šivaona), osiguravanje adekvatnog parkirnog prostora (korištenje prostora trgova ne smatra se poželjnim), izgradnja nove infrastrukture, kao i hortikulturno uređenje te nova urbana oprema. Posebno je važno istaknuti kako više od polovice ispitanika uočava **nužnost izgradnje nove komunalne infrastrukture**, a prije početka radova na obnovi jezgre. Nadalje, osim građevinskih zahvata obnove, trg je također prepoznat i kao centralno mjesto za razna događanja zbog čega se i u tom smislu predlaže razvoj prikladnih programa. Općenito, oblikovanje i uređenje ulica i trgova treba biti prilagođeno prvenstveno kretanju i boravku pješaka. Kvaliteti stanovanja također pridonosi i činjenica kako je cijeli prostor okružen zelenilom (npr. postoji kružna šetnica na rubu šančeva), a u prostoru istočno od Zvijezde nalazi se i glavna gradska zelena rekreacijska zona parkova koja zajedno sa Zvijezdom čini jedinstven zeleni pojas u ovom dijelu Karlovca. Općenit stav sugovornika je da Zvijezdu kao kulturnu cjelinu treba zaštititi od nepromišljenih novih zahvata, ali i kako nema potrebe za rušenjem objekata kasnije gradnje koji eventualno narušavaju povijesne obrise vojnog kompleksa. Zaključno, potrebno je očuvati i obnoviti spomenički najvrijednije elemente u smislu jačanja prepoznatljivosti Zvijezde, ali uz uvođenje odgovarajućih namjena koje će po svom sadržaju odgovarati povijesnom kontekstu mjesta te doprinijeti stvaranju lokalnog identiteta.

STAR VOICE projekt - Karlovačko javno-civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti za revitalizaciju stare gradske jezgre Zvijezde koji se provodio u razdoblju studeni 2015. – svibanj 2017. godine predviđao je provedbu posebnih, deliberativnih oblika savjetovanja s građanima na temu revitalizacije Zvijezde. Projekt je proveden od strane Udruga za društveni razvoj KA-MATRIX, i partnera Grada Karlovca, Veleučilišta u Karlovcu, Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka i Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu.

Tijekom provedbe navedenog projekta, uz prijedloge vezane za Plan upravljanja Zvijezdom kao i način njegove pripreme koje su Gradu predstavili sudionici lokalne koalicije⁴⁵, održane su i 2 plenarne rasprave i anketirano je građanstvo čiji su stavovi i mišljenja prikupljeni putem upitnika. Riječ je o anonimnom anketnom upitniku sa zatvorenim pitanjima odnosno pitanjima s ponuđenim odgovorima intenziteta (sveukupno 124 pitanja i potpitanja) koja su, uz osnovne informacije o ispitaniku (isključivo demografske varijable), bila usmjerena na sljedeće relevantne tematske cjeline: vrijeme boravka u Zvijezdi, raniji pokušaji revitalizacije kompleksa, ocjena građevinskog stanja, upravljačke odgovornosti, prijedlozi za obnovu (više opcija), ocjena značaja kulturne baštine, centralna mjesta događanja, kvaliteta stanovanja i sl. Konkretno, istraživani materijal podijeljen je na dva uzorka – jedan s terenskog istraživanja koje je prethodilo građanskom savjetovanju (973 ispitanih), a drugi je s građanskog savjetovanja s nazivom "Zvijezda: Odakle početi?" (92 ispitanih).

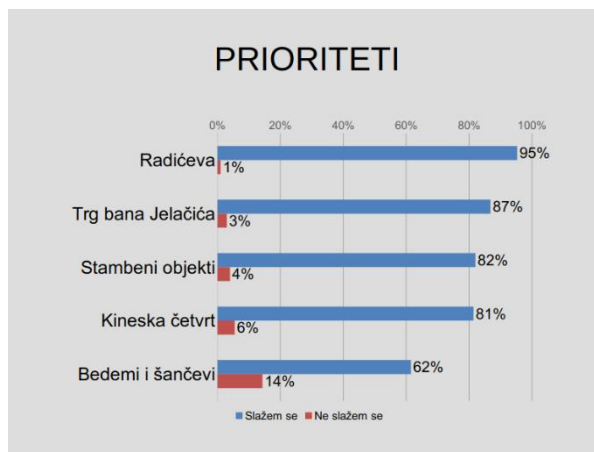
---

⁴⁵ Dopis KA - MATRIX - Udruga za društveni razvoj za Gradsko vijeće grada Karlovca, URBROJ: O22/IPA/03/2017 od 14.03.2017.

U nastavku je prikazan sažet pregled zaključnih rezultata istraživanja o prioritetima revitalizacije Zvijezde provedenih na području Karlovca (30.9.2016. - 17.11.2016.) i zaključke s građanskog savjetovanja (19.11.2016.).

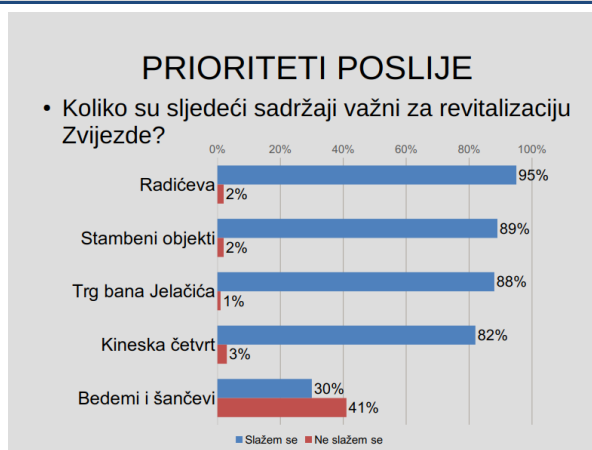
Istraživanja na području Karlovca:

- Radićeva je najveći prioritet za revitalizaciju Zvijezde
- Najviše ispitanih želi da procesom revitalizacije upravlja nova Agencija za Zvijezdu.
- Bedemi i šančevi imaju značajno nižu podršku među prioritetima, ali su istovremeno građanima važni kao baština
- Sadržaji Veleučilišta smatraju se najpoželjnijima u revitalizaciji Trga bana Jelačića

Rezultati s građanskog savjetovanja:

- Radićeva je najveći prioritet za revitalizaciju Zvijezde
- Agencija za Zvijezdu bilježi porast podrške i najpoželjnija je za upravljanje revitalizacijom
- Nakon rasprave bedemi i šančevi najviše su izgubili podršku među prioritetima revitalizacije
- Podzemna garaža nema podršku ispitanika
- Glazbenoj školi podrška raste

DIO B. STRATEŠKO USMJERENJE

V Razvojne mogućnosti i potencijali grada/Zvijezde

V.1 SWOT analiza

Prilikom određivanja strateškog okvira Plana upravljanja, istovremeno su se analizirali podaci o postojećem stanju, prijedlozima projekata i mjera uz zaključke koji su proizašli iz SWOT analize⁴⁶ provedene u konzultaciji s Radnom skupinom za izradu Plana. SWOT analiza je uobičajena tehnika strateškog planiranja kojom se definiraju ključni vanjski i unutrašnji, pozitivni i negativni faktori koji mogu utjecati na proces revitalizacije Zvijezde.

U nastavku je dan prikaz sistematizirane SWOT analize provedene za potrebe izrade Plana upravljanja Zvijezdom koja uključuje sljedeća tematska područja:

1. **Kulturna baština i turizam**
2. **Promet i stanovanje**
3. **Gospodarstvo i radne aktivnosti**
4. **Obrazovanje**

U posljednjem dijelu navodi se sumarni pregled SWOT analize i zaključci kao polazište za razvojne opcije. **Sumarni dio SWOT analize izrađen je na osnovu zaključaka Radne skupine za izradu Plana upravljanja Zvijezdom.**

---

⁴⁶ SWOT dolazi od engleskih riječi (**S**trengths) i slabosti (**W**eaknesses), prilike (**O**pportunities) i prijetnje (**T**hreats)

V.1.1 Kulturna baština i turizam

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> Ambijentalna atraktivnost i ugođaj Zvijezde Bogata i duga kulturna, povijesna i vojna tradicija Zvijezde Povoljan položaj Zvijezde u odnosu na ostale dijelove grada (blizina povezanih kulturnih i turističkih sadržaja) Prepoznatljivost Zvijezde kao simbola Karlovca (karakterističan oblik urbane fortifikacije) Postojanje institucija u kulturi (Zorin dom, Gradski muzej, Glazbena škola, Gradska knjižnica) Vrijednost sakralne kulturne baštine Postojanje poduzetničke inicijative u kulturi unutar Zvijezde (Knjiguljica i Bolfeki) Postojanje udruga u kulturi koje dio aktivnosti provode u Zvijezdi Aktivni članovi udruga i pojedinci koji pokreću inicijative u kulturi Kulturna događanja koja se organiziraju u Zvijezdi Velika zainteresiranost lokalne zajednice za oživljavanje Zvijezde Postojanje smještajnih kapaciteta u Zvijezdi (Hostel Studentskog centra) Smještaj gradske uprave u Zvijezdi 	<ul style="list-style-type: none"> Zapuštena kulturna infrastruktura u Zvijezdi Zvijezda nije središte gradskog života (Trg bana Jelačića nije stvarni gradski centar) Nedovoljna valorizacija kulturno turističke vrijednosti Zvijezde Muzejski i galerijski postav sadržajno i interpretacijski nisu dovoljno inovativni, interaktivni i prilagođeni potrebama turista i posjetitelja Nedovoljno kulturnih i turističkih događanja u na središnjem trgu Nedovoljno uređenih prostora za kulturna događanja Nedostatna financijska sredstva za uređenje i održavanje zaštićenih objekata kulture Otežana dostupnost turistima i posjetiteljima zbog nedostatka parkirališta Nedovoljna i neadekvatna umreženost dionika u kulturi i turizmu Nedovoljni i nediverzificirani turistički smještajni kapaciteti Neadekvatan model upravljanja kulturnom baštinom Neadekvatan model upravljanja i turističkom destinacijom Nedovoljna educiranost/ svijest stanovnika o vrijednosti Zvijezde Nedostatak turističkih ruta po Zvijezdi Nedovoljna turistička signalizacija u Zvijezdi
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> Mogućnost valorizacije prepoznatljivog oblika urbane fortifikacije Zvijezde kroz kulturni turizam Mogućnost korištenja Europskih fondova (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Programi Unije, Programi teritorijalne suradnje) za financiranje pojedinih projekata u području kulture i turizma Mogućnost korištenja nacionalnih izvora financiranja projekata u kulturi (financiranje Ministarstva kulture, Hrvatska turistička zajednica) Mogućnost povezivanja s drugim sličnim fortifikacijama u EU Status Zvijezde kao zaštićene kulturne cjeline, mogućnost uvrštavanja pod zaštitu UNESCO-a Mogućnost internacionalizacije brenda Zvijezde Blizina turističkih tržišta i destinacija u okruženju 	<ul style="list-style-type: none"> Nastavak propadanja infrastrukture u Zvijezdi Iseljavanje stanovnika koji se bave razvojem i provođenjem sadržaja u kulturi Stanovnici Karlovca nastavljaju odlaziti u Zagreb radi kulturnih sadržaja Promjena zakonske regulative u području kulture koja bi otežala provođenje projekata Dugotrajne administrativne procedure zbog kojih projektni nisu spremni na vrijeme Slabljenje aktivnosti udruga i organizacija u kulturi uslijed nedostatnog/nekontinuiranog financiranja Nastavak gospodarske krize zbog koje se smanjuju sve investicije, a posebno ulaganja u kulturu Gradovi u okruženju (Zagreb, Rijeka) razvijaju „konkurentske“ sadržaje u kulturi i turizmu (npr.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećanje broja dolazaka i noćenja turista u gradu Karlovcu (prilika za povećanje prihoda od turizma u Zvijezdi) ▪ Rastući trend razvoja kulturnog turizma u svijetu i povezivanje s Kulturnim kreativnim industrijama ▪ Mogućnost uključivanja poznatih Karlovčana u oživljavanje kulture u Zvijezdi (npr. Zrinka Cvitešić) ▪ Mogućnost korištenja brenda Nikole Tesle ▪ Mogućnost povećanja smještajnih kapaciteta kroz hotel Central ▪ Izbacivanje prometa iz Zvijezde (Zvijezda kao pješačka zona) 	<p>događanja koja se odvijaju u isto vrijeme ili se tematski preklapaju)</p>
---	--

V.1.2 Promet i stanovanje

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povoljan geoprometni položaj koji povezuje Podunavski, Alpski i Primorski areal ▪ Trasa prometnog paneuropskog koridora Vb (Budimpešta–Zagreb–Rijeka) ▪ Neposredna blizina značajnih europskih cestovnih pravaca (E65, E71) ▪ Dimenzije postojeće prometne mreže osiguravaju dovoljan kapacitet za postojeća vršna opterećenja ▪ Izrazita atraktivnost jedinstvenog ambijentalnog okruženja (povijesna jezgra) ▪ Blizina Korane kao faktor atraktivnosti stanovanja u Zvijezdi ▪ Velike površine javnih zelenih zona (više od 35%) i neposredna blizina velikih sportsko-rekreacionih sadržaja ▪ Visoka koncentracija kulturno-obrazovnih ustanova (Gradski muzej, Veleučilište,...) ▪ Blizina ustanova za predškolski odgoj djece te pružanje skrbi starijim osobama ▪ Postojanje primjera uspješno rekonstruiranih zgrada ▪ Zgrade pojedinih institucija (npr. Grad Karlovac, Veleučilište, Udruženje obrtnika/KARLA) kao dobri primjeri ulaganja/održavanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Režim kolnog prometa ne odgovara potrebama u okruženju (postoji potreba za ograničavanjem prometa motornih vozila) ▪ Tranzitni promet stvara dodatna opterećenja u sustavu ▪ Tehničko stanje prometnice nije zadovoljavajuće (potrebna je rekonstrukcija mreže) ▪ Nedovoljan broj i neodgovarajuće uređena parkirna mjesta ("Oružana") ▪ Premalo uređenih površina za biciklistički promet ▪ Nepostojanje sustava javnog prijevoza ▪ Vizualni i oblikovni konflikti u povijesnom prostoru (građevinski devastirani objekti, recentne građevine neuklopljene u povijesnu matricu,...) ▪ Neodgovarajuće izvedeni građevinski zahvati u odnosu na propisane mjere zaštite graditeljske baštine ▪ Skroman broj javnih sadržaja nepovoljno utječe na kvalitetu stanovanja i atraktivnost lokacije ▪ Neriješeni imovinsko-pravni odnosi prepreka su novim investicijama uključujući i slučajeve kompliciranih suvlasničkih odnosa ▪ Više od 30% stanova je prazno ▪ Gotovo trećinu objekata karakterizira loše građevinsko stanje ▪ Stanovit broj objekata uopće nema namjenu, dok trećina objekata ima tek nižu ili nisku ambijentalnu vrijednost ▪ Velik broj MORH zgrada koje su predane na Gradu na upravljanje (veliko financijsko opterećenje za Grad) ▪ Strogi uvjeti rekonstrukcije / zamjenske gradnje ▪ Ne postoji sustav minimalnih standarda i nadstandarda uređenja ▪ Postojeća pokrivenost komunalnom infrastrukturom ne odgovara trenutnim potrebama stanovništva ▪ Kontinuirano smanjivanje broja stanovnika ▪ Nepovoljan socijalni sastav stanovništva ▪ Stanovnici Zvijezde nemaju osjećaj sigurnosti stanovanja u Zvijezdi ▪ Izrazito nepovoljna dobna struktura stanovništva (parametri niži od gradskog prosjeka) ▪ Nedostatak osnovnih usluga namijenjenih građanima (npr. trgovine mješovitom robom) ▪ Međugeneracijski jaz stanovnika Zvijezde ▪ Nedostatno temeljno uređenje (održavanje)

	objekata u Zvijezdi
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relativna blizina većih gradova (Zagreb, Ljubljana, Graz, Trst) ▪ Izrađena Studija prometnih obilježja za potrebe izrade Urbanističkog plana uređenja "Zvijezde" kao osnova za unaprjeđenje sustava prometovanja ▪ Izgradnja istočne obilaznice Zvijezde ▪ "Shared space" konceptom omogućava se uspostava zone smirenog prometa dajući prednost pješacima i biciklistima ▪ Uvođenje sustava jednosmjernog odvijanja prometa dodatno oslobađa nove prostore ▪ Izrađena Studija graditeljskih obilježja s konzervatorskom dokumentacijom kao ključna podloga za očuvanje graditeljske baštine ▪ Urbanističkim planom uređenja "Zvijezda" detaljno određen način korištenja prostora ▪ Mogućnost korištenja bespovratnih sredstava EU fondova (EFRR) i programa teritorijalne suradnje (...) u cilju revitalizacije i urbane obnove ▪ Procesi gentrifikacije povoljno utječu na demografsku obnovu i privlače stanovništvo veće kupovne moći 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatak financijskih sredstava za obnovu stambenog fonda sukladno posebnim konzervatorskim uvjetima ▪ Fizička degradacija kulturno-povijesne cjeline negativno utječe na repopulaciju stambenih četvrti ▪ Odlazak stanovništva u veće gradove (Zagreb, Rijeka, ...) ▪ Nedosljednost u provedbi razvojnih dokumenata i sektorskih studija negativno utječu na proces revitalizacije ▪ Nastavak starenja stanovništva umanjuje i ekonomske kapacitete vlasnika (umirovljeničke skupine) te posredno ograničava buduće investicije u obnovu ▪ Parcijalna urbana regeneracija ne potiče ostanak / nova naseljavanja stanovništva ▪ Izostanak pravovremene i koordinirane rekonstrukcije postojeće kao i novo proširenje mreže komunalne infrastrukture može umanjiti kvalitetu procesa revitalizacije te istovremeno povećati troškove ulaganja

V.1.3 Gospodarstvo i radne aktivnosti

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grad i županija imaju dostupna sredstva za (su)financiranje investicijskih projekata (pozivi za financiranje poduzetničkih projekata, prihodi od spomeničke rente) ▪ Smještaj potpornih institucija i strukovnih/komorskih institucija u Zvijezdi ili neposrednoj blizini ▪ Postojeće manifestacije unutar Zvijezde u koje se ponudom mogu uključivati lokalni poduzetnici 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gospodarska stagnacija (postojećih gospodarskih subjekata, pad prometa) ▪ Pad broja gospodarskih subjekata koji djeluju unutar Zvijezde ▪ Spomenička renta se percipira kao dodatan namet poduzetnicima (poduzetnici ne prepoznaju jasnu povratnu korist od spomeničke rente) ▪ Konzervatorski uvjeti djelomično poskupljuju troškove investicija (materijali, licencirani izvođači radova) ▪ Infrastruktura nije prilagođena većini gospodarskih djelatnosti ▪ Izostanak investicija u prostore u privatnom vlasništvu ▪ Nepovoljni vlasnički odnosi u dijelu prostora koji ima gospodarsku namjenu ▪ Veliki dio raspoloživog prostora nije prilagođen gospodarskim djelatnostima ili isključivo uslužnim djelatnostima ▪ Nedostatak «živosti», mali broj stanovnika, niska kupovna moć, slabi protok ▪ Nepostojanje sustava upravljanja i nedostatak strategije gospodarske revitalizacije Zvijezde ▪ Izostanak sinergije djelovanja (neumreženost) dionika koji mogu raditi na unaprjeđenju gospodarske strukture u Zvijezdi ▪ Nemogućnost dugoročnog rješavanja problema parkinga (poduzetnici ne mogu dobiti mjesečne/godišnje parkirne karte ako nemaju prijavljeno prebivalište)
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozitivna percepcija građana o važnosti Zvijezde za razvoj grada Karlovca (i u gospodarskom smislu) ▪ Niska vrijednost nekretnina (poticajno za investicije, unatoč tome što je trenutno pokazatelj devastiranosti prostora) ▪ Vezivanje razvoja gospodarske djelatnosti uz kulturnu baštinu (turizam) i obrazovanje ▪ Ekskluzivitet poslovnog prostora (uz ostvarenje pretpostavki revitalizacije) ▪ Korištenje EU fondova za uređenje infrastrukture i objekata (s naglaskom na energetske učinkovitost i zaštitu baštine) ▪ Snaga Karlovačke županije kao destinacije kontinentalnog turizma (ali i kratki boravak turista; 1,67 dana) ▪ Razvoj novih «industrija» poput kreativnih i kulturnih koje se karakterom uklapaju u koncept 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepoticajno poduzetničko okruženje na nacionalnoj razini ▪ Odlazak radno produktivnog stanovništva ▪ Manjak kvalitetne poduzetničko – potporne infrastrukture za pojedine gospodarske grane (kreativne i kulturne industrije, uslužne djelatnosti s visokom dodanom vrijednosti, tradicionalni zanati i obrti) ▪ Velik broj objekata u vlasništvu RH

<p>Zvijezde</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktivacija Klastera kulture kao pokretača gospodarsko-kulturnih djelatnosti ▪ Daljnji razvoj poduzetničkih potpornih institucija (posebno u smjeru poslovnih inkubatora u kulturnim i kreativnim industrijama, IT sektoru) ▪ Investicije u Zvijezdi su prilika za lokalne MSP ▪ Solidarno i transparentno korištenje spomeničke rente ▪ Prihodi od parkiranja u Zvijezdi se ulažu u infrastrukturu Zvijezde ▪ Donošenje Smjernica za provedbu energetske obnove zaštićenih kulturnih dobara ili objekata unutar kulturno povijesnih cjelina na nacionalnoj razini 	
--	--

V.1.4 Obrazovanje

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> Veliki broj obrazovnih subjekata: 2 srednje škole, Veleučilište, ustanova za obrazovanje odraslih uz dodatne subjekte u kontakt području Tradicija djelovanja obrazovnih subjekata u Zvijezdi (npr. Glazbena škola, Franjevačka škola, prva djevojačka škola -Braća Seljan) Pozitivan image obrazovnih ustanova na nacionalnoj razini Postojeće projektne inicijative u području obrazovanja i iskustvo u korištenju EU fondova za unaprjeđenje infrastrukture i programa Postojanje smještajnih kapaciteta za učenike i studente Postojanje Europskih razvojnih planova (Glazbena škola Karlovac) Postojanje razvojnih strategija (Veleučilište u Karlovcu) Multidisciplinarnost i interdisciplinarnost studijskih programa na VUKA Projekt «Zvijezda u školi» - podizanje razine znanja i osviještenosti učenika o vrijednostima Zvijezde Razvoj neformalnih oblika obrazovanja (MUZA, Knjiguljica, Glazbena škola Karlovac, Bolfeki)) Razvoj informalnog učenja korisnika glazbenih programa Povezanost Zvijezde sa školama u kontaktnim područjima (blizina i prolazak učenika) Područja obrazovanja sukladna potrebama tržišta (ugostiteljstvo, metalska industrija, strojarstvo, prehrambene tehnologije i dr.) i suradnja s poslovnim sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak objekta studentske prehrane Nedostatak prostornih kapaciteta za daljnji razvoj i postizanje izvrsnosti (VUKA, Glazbena škola Karlovac) Usprkos postojanju smještajnih kapaciteta za učenike i studente, širenjem programa će se pojaviti daljnja potreba za uređenjem/proširenjem kapaciteta Nedostatak vlastitih kapaciteta za razvoj i provedbu investicijskih projekata Nedostatak vlastitih financijskih kapaciteta osnovnih i srednjih škola za sufinanciranje razvojnih projekata
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> Razvoj novih studijskih programa na Veleučilištu u Karlovcu Internacionalizacija u radu Veleučilišta Razvoj platforme kulturne i kreativne industrije koju provodi Glazbena škola Karlovac Razvoj novih srednjoškolskih programa kulturnih kreativnih industrija koje nalaze bazu u STEAM području (Glazbena škola Karlovac) Otvaranje novih umjetničkih programa formalnog obrazovanja –plesne i likovne škole Mobilnost obrazovnog kadra (korištenje programa za mobilnost i međunarodnu suradnju) i partnerski projekti sa zemljama u okruženju Podrška STEM područjima i strukovnim zanimanjima (na nacionalnoj i EU razini) Rast broja učenika u umjetničkom obrazovanju (potreba za razvojem novih programa) 	<ul style="list-style-type: none"> Pad broja učenika Stav o «neatraktivnosti» strukovnih zanimanja Kontinuirano smanjenje izdvajanja sredstava za znanost i obrazovanje zbog mjera štednje i nedostatka proračunskih sredstava Zabrane ili ograničenja u zapošljavanju znanstveno obrazovnih kadrova Nepredvidivost zakonskih okvira kod planiranja infrastrukturnih i kadrovskih aktivnosti Blizina Zagreba, Rijeke kao sveučilišnih centara te relativna nekonkurentnost veleučilišnih programa u odnosu na sveučilišne Centralizacija u području obrazovanja i izvrsnosti, nekonkurentnost u odnosu na druge obrazovne centre u RH (u području izvrsnosti i centara kompetencija)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ulaganje u deficitarna zanimanja i potreba na tržištu rada za strukama koje su obuhvaćene obrazovnim procesima u Zvijezdu (npr. turizam i ugostiteljstvo, mehatronika) ▪ Korištenje EU fondova za unaprjeđenje obrazovne infrastrukture (postojeći prostorni potencijal) i programa u obrazovanju ▪ Privlačenje i zapošljavanje mladih visokoobrazovanih kadrova (i izvan Karlovca), npr. znanstveno istraživačko osoblje na VUKA i akademski glazbenici i umjetnici u Glazbenoj školi Karlovac ▪ Umrežavanje obrazovnih ustanova/odjela u razvoju i provedbi zajedničkih (interdisciplinarnih) programa ▪ Rast broja učenika u umjetničkom obrazovanju u Karlovcu 	
--	--

V.1.5 "Sumarni SWOT – ključni faktori razvoja"

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ambijentalna atraktivnost i ugođaj Zvijezde ▪ Bogata i duga kulturna, povijesna i vojna tradicija Zvijezde ▪ Prepoznatljivost Zvijezde kao simbola Karlovca (karakterističan oblik urbane fortifikacije) ▪ Povoljan geoprometni položaj koji povezuje Podunavski, Alpski i Primorski areal i blizina značajnih prometnica ▪ Postojanje institucija u kulturi (Zorin dom, Gradski muzej, Glazbena škola, Gradska knjižnica) ▪ Veliki broj obrazovnih subjekata i tradicija djelovanja u Zvijezdi i postojanje neformalnih i informalnih oblika učenja u Zvijezdi ▪ Povezanost Zvijezde sa školama u kontaktnim područjima (blizina i prolazak učenika) ▪ Područja obrazovanja sukladna potrebama tržišta (ugostiteljstvo, metalska industrija, strojarstvo, prehrambene tehnologije i dr.) i suradnja s poslovnim sektorom ▪ Grad i županija imaju dostupna sredstva za (su)financiranje investicijskih projekata (pozivi za financiranje poduzetničkih projekata, prihodi od spomeničke rente) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapuštena komunalna i prometna infrastruktura, uključujući promet u mirovanju ▪ Niska kvaliteta javnih površina i nedovoljno uređenih prostora za kulturna događanja ▪ Nedostatak adekvatno uređenih prostornih kapaciteta za daljnji razvoj i postizanje izvrsnosti (VUKA, Glazbena škola Karlovac) u području obrazovanja ▪ Zapuštenost i propadanje građevinskog fonda (uključujući baštinski vrijedne objekte i stambeni fond) ▪ Velik broj praznih stanova (30% stanova) i objekata bez namjene ▪ Nedostatak «živosti», mali broj stanovnika, niska kupovna moć, slabi protok ljudi ▪ Nepovoljan socijalni sastav stanovništva ▪ Skroman broj javnih sadržaja nepovoljno utječe na kvalitetu stanovanja i atraktivnost lokacije ▪ Pad gospodarskih djelatnosti koje izravno ovise o brojnosti populacije te njihovim ekonomskim kapacitetima ▪ Nedovoljno inovativnih i interaktivnih turističkih sadržaja u Zvijezdi, uključujući turističku signalizaciju, promociju i brendiranje ▪ Izostanak sinergije djelovanja (neumreženost) dionika u Zvijezdi ▪ Neadekvatni modeli upravljanja kulturnom baštinom i turističkom destinacijom

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Strogi uvjeti rekonstrukcije / zamjenske gradnje ▪ Nepoticaan sustav spomeničke rente za poduzetnička ulaganja (poduzetnici ne prepoznaju jasnu i dostatnu povratnu korist od spomeničke rente)
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogućnost korištenja Europskih fondova (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Programi Unije, Programi teritorijalne suradnje) za financiranje pojedinih projekata u području kulture i turizma ▪ Rastući trend razvoja kulturnog turizma u svijetu i mogućnost povezivanja s kulturnim kreativnim industrijama ▪ Blizina turističkih tržišta i destinacija u okruženju ▪ Rastući Značaj novih «industrija» poput kreativnih i kulturnih koje se karakterom uklapaju u koncept Zvijezde ▪ Razvoj novih studijskih programa na Veleučilištu u Karlovcu ▪ Nacionalni trendovi unapređenja strukovnog obrazovanja i razvoja centra kompetencija ▪ Rast broja učenika u umjetničkom obrazovanju (potreba za razvojem novih programa) ▪ Mogući porast mladog visokoobrazovanog znanstveno istraživačkog i umjetničkog kadra, pod pretpostavkom kontinuiteta i unapređenja kvalitete obrazovnih djelatnosti u Zvijezdi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastavak fizičke degradacije kulturno-povijesne cjeline u Zvijezdi ▪ Nastavak iseljavanja i starenja stanovništva u Zvijezdi što umanjuje ekonomske kapacitete vlasnika (umirovljeničke skupine) te posredno ograničava buduće investicije u obnovu ▪ Iseljavanje stanovnika Karlovca koji se bave razvojem i provođenjem sadržaja u kulturi ▪ Nepoticaan poduzetničko okruženje na nacionalnoj razini ▪ Blizina Zagreba, Rijeke kao sveučilišnih centara te relativna nekonkurentnost veleučilišnih programa u odnosu na sveučilišne ▪ Kontinuirano smanjenje izdvajanja sredstava za znanost i obrazovanje zbog mjera štednje i nedostatka proračunskih sredstava

V.2 Analiza strateških opcija - TOWS

Sljedeći korak SWOT analize provedene u sklopu izrade ovog dokumenta, bilo je razmatranje strateških opcija razvoja. Pri tome korištena je tehnika tzv. TOWS matrice koja stavlja u logični i međusobno uvjetovani odnos ključne "S", "W", "O" i "T" faktore i tako otkriva moguće strateške odgovore koji prema svojoj prirodi (pozitivno/negativno) mogu biti afirmativni, pobjednički, proaktivni (S-O strategije) ili 'pričuvni', tj. apsolutna nužnost (W-T strategije). Između ta dva ekstrema, TOWS tehnika otkriva i druge realne i logički valjane strategije (W-O, S-W), kako je opisano u narednoj tablici.

	SNAGE	SLABOSTI
PRILIKE	Snage - Prilike SO strategija (Max/Max) Građenje na vlastitim potencijalima (snagama) kako bi se realizirale pozitivne mogućnosti.	Slabosti - Prilike WO strategija (Min/Max) Korištenje pozitivnih trendova za prevladavanje slabosti (problema)

PRIJETNJE	Snage – Prijetnje ST strategija (Max/Min) Načini iskorištavanja snaga da bi se smanjila ranjivost prema vanjskim prijetnjama.	Slabosti-Prijetnje WT strategija (Min/Min) Obrambena strategija umanjivanja slabosti kako bi se smanjila izloženost vanjskim prijetnjama.
------------------	--	--

	SNAGE	SLABOSTI
PRIlike	AFIRMATIVNE STRATEGIJE: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koristiti prepoznatljivost, ambijentalnu vrijednost i bogatu kulturno povijesnu tradiciju Zvijezde za razvoj kulturnih sadržaja, očuvanje i unaprjeđenje materijalne baštine i s njima povezanog turizma ▪ Koristeći povoljan prometni položaj povećati broj dolazaka i noćenja turista i posjetitelja Zvijezde ▪ Osnažiti i unaprijediti kulturnu produkciju i na taj način iskoristiti trendove na svjetskim i domaćim tržištima (kulturni turizam, kulturne / kreativne industrije) ▪ Koristeći kapacitete postojećih obrazovnih institucija, privući znanstveni i umjetnički kadar u Zvijezdu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korištenjem dostupnih sredstava iz nacionalnih i Europskih fondova obnoviti zapuštenu komunalnu, prometnu i kulturnu infrastrukturu u Zvijezdi ▪ Povezivanjem s drugim sličnim fortifikacijama u EU povećati umreženost dionika i prepoznatljivost Zvijezde ▪ Korištenjem rješenja iz Studija prometnih obilježja za potrebe izrade Urbanističkog plana uređenja "Zvijezde" unaprijediti sustav prometovanja/parkiranja

<p>PRIJETNJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korištenjem sredstava za (su)financiranje investicijskih projekata potaknuti poduzetničke djelatnosti i smanjiti odlazak radno sposobnog stanovništva ▪ Koristeći kapacitete obrazovnih institucija povećati konkurentnost i atraktivnost obrazovnih programa u odnosu na konkurentske programe u Zagrebu 	<p>NUŽNE STRATEGIJE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uređenjem komunalne, prometne i kulturne infrastrukture u Zvijezdi spriječiti daljnje propadanje infrastrukture u Zvijezdi ▪ Proširenjem prostornih kapaciteta za daljnji razvoj i postizanje izvrsnosti obrazovnih institucija stvoriti preduvjete za kvalitetniji rad i povećanje broja učenika ▪ Umrežavanjem dionika osigurati kvalitetu procesa revitalizacije i osigurati uvjete za ugodan život i rad u Zvijezdi
-------------------------	--	---

V.3 Zaključci SWOT i TOWS analize

Kulturna baština i turizam

Zvijezda je važno kulturno nasljeđe grada i element njegovog identiteta koji je nužno sačuvati i pozitivno iskoristiti za opći društveno gospodarski napredak grada Karlovca. Zvijezdu obilježava, s jedne strane, visoka ambijentalna vrijednost, dok, s druge strane, prevladava niska kvaliteta urbanog prostora, infrastrukture i građevinskog fonda Zvijezde. Bitan doprinos društvenom identitetu daje materijalna i nematerijalna povijesna vrijednost (fortifikacija, povijest Vojne krajine, uloga Karlovca u Domovinskom ratu), a identitetu joj pridonosi i koncentracija sakralnih objekata. U svijetlu mogućnosti koje otvara razvoj kontinentalnog turizma u Hrvatskoj (uključujući dostupnost izvora financiranja) i uzimajući u obzir postojeće sadržaje (javni, kulturni, obrazovni), Zvijezdu je moguće profilirati kao destinaciju kulturnog turizma, ali i kulturnog života grada i njegovih stanovnika pod uvjetom ulaganja u kulturnu i turističku infrastrukturu, sadržaje i promociju.

Mogući i nužni smjerovi djelovanja Grada u ovom području su financiranje i obnova materijalne baštine (uključujući javne prostore i manje investicije poput turističke signalizacije, biciklističkih staza i sl.) te uspostava funkcionalne koordinacijske mreže svih odgovornih sudionika: uprave, akademske zajednice, poslovnog sektora i civilnog društva. Potrebno je formirati profesionalizirano tijelo koje će osigurati dobru komunikaciju i razmjenu informacije te suradnju između svih dionika te podršku akterima u kulturi i turizmu (financiranje događanja, projekti udruga i institucija u kulturi, turistička promocija).

Pristupačnost, promet i stanovanje

Položaj Karlovca na glavnom cestovnom i željezničkom prometnom pravcu između kontinenta i jadranske obale izuzetno je povoljan, što uz blizinu većih gradova (i zračnih luka) čini vrijedan potencijal za razvoj turističkog prometa, ali i gospodarstva općenito. Isto se odnosi na položaj Zvijezde unutar grada; dobra cestovna pristupačnost s glavnih prometnih pravaca i neposredna blizina atraktivne obale Korane i zelenog pojasa s jugoistočne strane te novog centra grada s jugozapadne čine ju izuzetno privlačnom lokacijom za stanovanje. Ovaj potencijal trenutno je u potpunosti neiskorišten, uglavnom zbog lošeg stanja komunalne infrastrukture (uključujući uređenje cestovnog, biciklističkog i pješačkog prometa i prometa u mirovanju) i građevinskog fonda. Trenutna socijalna struktura, kvaliteta stanovanja i demografski trendovi potvrđuju da je funkcija stanovanja u Zvijezdi 'nasljeđe' u rapidnom opadanju, što zahtjeva jasne i odlučne akcije javne politike.

Uloga Grada u ovom tematskom području je presudna i odnosi se na uređenje sustava prometa i komunalne infrastrukture u i oko Zvijezde. Također, Grad mora imati jasnu politiku prema problematici stanovanja u Zvijezdi koja može ići od pasivne (nakon uređenja komunalne infrastrukture, inicijativa se prepušta privatnim investitorima/vlasnicima) do proaktivne (sheme sufinanciranja obnove obiteljskih kuća ili neka druga vrsta olakšica/poticaja vlasnicima, stimulacija stanogradnje).

Gospodarstvo i radne aktivnosti

U Zvijezdi nema značajnijih uslužno trgovačkih djelatnosti, već se postojeće gospodarske aktivnosti odnose na sitne prateće djelatnosti u ugostiteljstvu, smještaju i trgovini. Nepovoljna starosna struktura/ekonomska moć stanovništva, slaba cirkulacija ljudi (građana i posjetitelja) i visoki troškovi

poslovanja (spomenička renta, dotrajalost komunalne infrastrukture i troškovi obnove/održavanja objekata) glavne su prepreke gospodarskom oporavku Zvijezde.

Prema Urbanističkom planu uređenja Zvijezde u Karlovcu, u odnosu na druge namjene površina, udio poslovne namjene⁴⁷ je relativno mali i s naglaskom na neproizvodne djelatnosti (uredske, trgovačke, ugostiteljsko turističke, uslužne, informacijsko – komunikacijske, kreativne i sl.), a istovremeno se otvaraju nove mogućnosti prenamjenom iz stambene u mješovitu namjenu. Iz toga je očito da je planer potencijal za gospodarsku revitalizaciju vezao primarno uz druge funkcije koje mogu revitalizirati Zvijezdu – turizam, kultura, obrazovanje, javna funkcija. U tom smislu, slično kao i kod stanovanja, Grad se može odlučiti za manje ili više proaktivan pristup - minimalni koji podrazumijeva sređivanje komunalne infrastrukture ('hard' komponenta) i uklanjanja barijera poslovanju ('soft' komponenta), do agresivnijih mjera za privlačenje investitora (različiti načini smanjenja troškova poslovanja za subjekte zainteresirane za smještaj u Zvijezdi, subvencioniranje obnove, pokrivanje troškova koji proizlaze iz zaštićenog statusa objekata ili pokretanje konkretnih poduzetničko – potpornih projekata poput poslovnih inkubatora i sl.).

Obrazovanje

Zvijezda ima značajnu ulogu u obrazovnoj mreži grada; u području obuhvata smješteni su Veleučilište, glazbena škola, trgovačko – ugostiteljska škola, Tehnička škola i učenički dom, a u neposrednoj blizini su Ekonomsko - turistička škola, Industrijsko – obrtnička škola i osnovne škole Braće Seljan i Dragojle Jarnević. Ova funkcija trenutno je najvažniji generator živosti u Zvijezdi, a uzimajući u obzir potencijale i ambicije ključnih aktera, kao i trendove na nacionalnoj razini, za očekivati je njezin daljnji razvoj. Glavni potencijali proizlaze iz mogućnosti razvoja novih studijskih i srednjoškolskih te strukovnih programa, a time i privlačenjem mladih (učenika, studenata, nastavničkog kadra), pod pretpostavkom zadovoljenja prostornih potreba i drugih materijalnih uvjeta.

Opcije politike za Grad u ovom području su raznolike i nužno uključuju blisku suradnju i koordinaciju s dionicima (obrazovne institucije + županija + ministarstvo/a). Pored redovnih mjera stipendiranja i subvencioniranja moguće mjere su: obnova pojedinih objekata za potrebe obrazovnih institucija, obnova stambenog fonda ciljano za smještaj nastavničkog/znanstvenog kadra, razvoj smještajnih kapaciteta za učenike/studente.

Zaključno o funkcijama i potencijalima Zvijezde

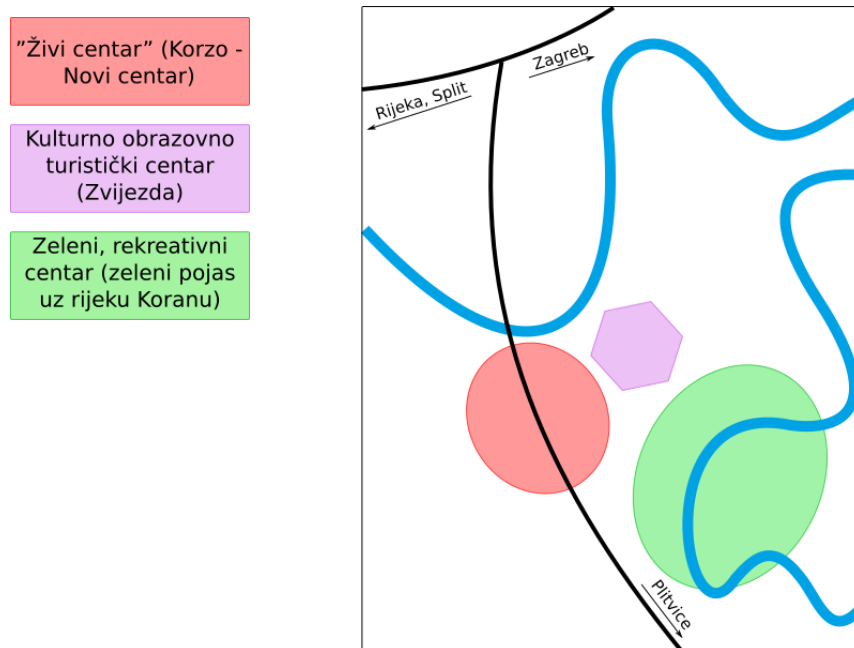
Za strateško pozicioniranje Zvijezde i planiranje konkretnih prioritarnih akcija, vrlo su važni odnosi između postojećih i željenih funkcija i sadržaja. Pri tome, u širem okviru, Zvijezdu treba pozicionirati u odnosu na koncentraciju gradskog života i funkcija koja se stvorila jugozapadno. Imajući na umu ključne razvojne faktore i moguće strategije (SWOT i TOWS), promišljanje trenutnog značaja pojedinih funkcija Zvijezde navodi na elemente buduće idealne vizije, odnosno potencijalne 'identitete' Zvijezde u odnosu na željene funkcije i značaj za grad Karlovac.

---

⁴⁷ UPU, Knjiga 1., 1.1. Detaljna podjela područja na posebne prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu, str.1.

<i>Funkcija</i>	<i>Trenutni značaj (koliko je 'sila koja pokreće') i trend</i>	<i>Identiteti Zvijezde u kontekstu glavnih funkcija</i>
Stambena	Niska, u opadanju	Zvijezda kao mjesto ugodnog i kvalitetnog stanovanja.
Gospodarska	Niska, u opadanju	Zvijezda kao mjesto poduzetničkih, primarno uslužnih aktivnosti
Javna	Srednja, stagnira	Zvijezda kao mjesto atraktivnog i kvalitetnog javnog prostora i okupljanja Karlovčana
Obrazovna	Jaka, u porastu	Obrazovanje kao pokretač života u Zvijezdi, Zvijezda kao centar izvrsnosti
Kulturna	Srednja, u blagom porastu	Zvijezda kao središte kulturnog života Grada
Turistička	Srednja, u blagom porastu	Zvijezda kao glavna atrakcija ispunjena sadržajima

Zvijezda je povijesno i geografsko središte grada Karlovca, no ipak ne funkcionira kao stvarno središte gradskog života. Stoga je važno u promišljanju razvojne putanje Zvijezde uzeti u obzir način integriranja Zvijezde u urbano tkivo i osmisliti "razvojni identitet" Zvijezde u kontekstu modernog Karlovca.

Vizija, ciljevi i područja djelovanja uz konkretne mjere (projekte, programske aktivnosti, poticaje i sl.) daju smjer prioritetima djelovanja. Ključni razvojni faktori, analiza mogućih strateških odgovora i osmišljavanje Zvijezde u odnosu na poželjne funkcije i odnose s drugim dijelovima grada vode ka viziji razvoja Zvijezde kao centra kulture i s njom povezanog turizma te obrazovanja. Iz tako definirane

vizije odnosno identiteta Zvijezde u odnosu na okruženje proizaći će i područja djelovanja s konkretnim mjerama (projekti, programske aktivnosti), s naglaskom na one koji imaju najveći potencijal za pokretanje pozitivnih promjena.

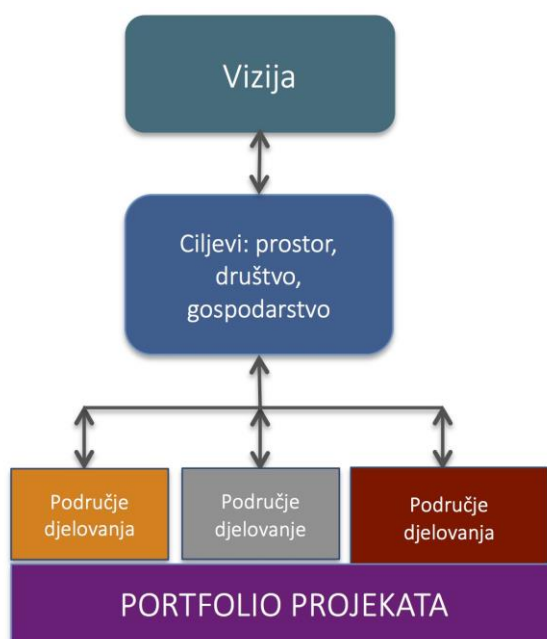
Za razliku od Urbanističkog plana uređenja koji je normativni akt, Plan upravljanja Zvijezdom daje dodanu vrijednost u tome što predlaže strateški utemeljenu dinamiku inovativnih i odlučnih aktivnosti koje su **primarno u domeni gradske uprave**, a koje će promijeniti negativne trendove odumiranja Zvijezde. Kroz Plan upravljanja Zvijezdom pokrenut će se i usmjeriti urbana regeneracija, proces kojim se nastoji preokrenuti trend nazadovanja ili stagnacije unaprjeđenjem fizičkog okruženja, i što je još važnije i teže dokučivo, urbanog i ekonomskog života na danom području. Kao i u svim procesima urbane regeneracije, javni novac koristi se kao instrument za privlačenje privatnih investicija, a mehanizmi dijaloga s dionicima kreiraju se sa ciljem postizanja *win-win* rješenja, jer urbana regeneracija nužno podrazumijeva balansiranje različitih aspekata i harmonizaciju interesa.

VI Razvojna strategija

Razvojni ciljevi su konkretizacija (način ostvarenja) vizije razvoja i postavljeni su u odnosu na 3 stupa održivog razvoja (prostor, društvo i gospodarstvo), te su mjerljivi. Ciljevi nisu 'skupovi projekata', već konkretni učinci koji se namjeravaju postići u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Oni se ostvaruju kroz sva 'područja djelovanja' (sektorske prioritete, skupove projekata), iako će, naravno, neki specifičan prioritet doprinositi jednom određenom cilju više nego drugom. Ovo osigurava integrirani pristup razvoju, kao i činjenica da se veliki infrastrukturni (kapitalni) projekti kombiniraju sa 'soft' aktivnostima, mjerama i programima koji su u sinergiji. Aktivnosti predviđene ovim Planom proizlaze prvenstveno iz projekata/programskih aktivnosti prijavljenih u bazu projekata Plana upravljanja Zvijezdom i postavljaju se u odnosu na zacrtane ciljeve revitalizacije kao i preporuke UPU-a u svezi prostorne i gospodarske strukture. Nakon donošenja Plana upravljanja Zvijezdom, važno je osigurati uspješnu provedbu istog za što trenutno ne postoji obvezujući zakonski okvir.

Grafikon pokazuje shematski prikaz odnosa između vizije, ciljeva, područja djelovanja i konkretnih projektnih i programskih aktivnosti koje će se poduzimati u svrhu ostvarivanja ciljeva.

Slika 17 - Shematski prikaz odnosa vizije, ciljeva i područja djelovanja

VI.1 Vizija

Na osnovu zaključaka SWOT i TOWS analize te promišljanja značaja i mogućih identiteta Zvijezde s obzirom na njene funkcije definirana je vizija razvoja Zvijezde, utemeljena na afirmativnim strategijama:

Zvijezda - kulturni, turistički i obrazovni centar grada Karlovca

Kultura, turizam i obrazovanje koristit će se kao ključni elementi (poluge) razvoja te pokretači društvene revitalizacije i gospodarskog razvoja Zvijezde. Na taj način ostvarit će se koncept "Žive

Zvijezde, Stella Vitalis” koji je konsenzusno izrastao iz procesa pripreme UPU-a, a podrazumijeva da žive Zvijezde nema bez ljudi koji obitavaju u njoj, bez očuvanja i razvoja kvalitete življenja tih ljudi i bez ekonomskih aktivnosti koje stvaraju dohodak i novostvorenu vrijednost.

VI.2 Razvojni ciljevi (mjerljivi, u odnosu na gospodarstvo, prostor i društvo ili u odnosu na teme)

Razvojni ciljevi su mjerljivi pokazatelji razvoja Zvijezde koji je okolišno, prostorno, gospodarski, društveno i organizacijski održiv.

Ciljevi su postavljeni u odnosu na tri stupa održivog razvoja: prostor, društvo i gospodarstvo. Sve aktivnosti i projekti, grupirani po područjima djelovanja, odnosno sektorima, doprinose jednom ili više ciljeva, čime se postiže integrirani pristup razvoju. Ciljevi su nadalje, mjerljivi, što znači da mogu i trebaju biti korišteni kao kriterij prioritizacije u slučaju konfliktnih ili nedovoljno definiranih projekata. Drugi važan kriterij je stupanj podrške koju projekt uživa, o čemu je više navedeno u nastavku.

Ciljevi Plana upravljanja Zvijezdom u razdoblju 2018.-2028., u odnosu na društvenu, gospodarsku i fizičku revitalizaciju su⁴⁸:

Društvena revitalizacija

1. Zaustaviti i preokrenuti trend pada broja stanovnika unapređenjem kvalitete obitavanja u Zvijezdi
2. Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi
3. Jačati javno-civilno-privatne modele dijaloga i upravljanja te povećati transparentnost i vidljivost revitalizacije Zvijezde

Gospodarska revitalizacija:

1. Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi
2. Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu
3. Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima

---

⁴⁸ Prema ocjeni Radne skupine i gradske uprave, ciljevi ovog Plana su u skladu s ciljevima UPU-a, iako nisu u potpunosti identični. Ciljevi prostornog uređenja (UPU, Knjiga 2., str.25) su:

1. U prostoru Zvijezde treba u sklopu revitalizacije omogućiti kvalitetne prostorne uvjete za život stanovnika i ljudi zaposlenih u njoj, kao i za dolazak posjetitelja.
2. Plan mora omogućiti povećanje broja stanovnika sa sadašnjim 1.100 na 2.200 - 2.500, a po mogućnosti i više.
3. Zvijezdu kao povijesno ishodište Karlovca treba očuvati od devastacije i afirmirati ju kao nacionalnu vrijednost.
4. Planom će se podržati postupak kandidiranja Zvijezde za upis u popis svjetskih spomenika kulturne baštine UNESCO-a.

Fizička revitalizacija:

1. Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde
2. Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture

Prilikom realizacije navedenih ciljeva, potrebno je, sukladno zaključcima UPU-a, obnoviti što više nekadašnjih elemenata utvrde, očuvati blokovsku matricu i sustav javnih otvorenih prostora, te pažljivim intervencijama omogućiti daljnji razvoj Zvijezde.

VI.3 Područja djelovanja

Područje djelovanja: Turizam & kultura

Zaključak iz SWOT/TOWS analize: Graditi na povijesti, značaju, prepoznatljivosti i ambijentu Zvijezde kako bi se iskoristio trend u razvoju turizma (i nacionalnoj politici) koji ide u smjeru poticanja kontinentalnog i kulturnog cjelogodišnjeg turizma visoke dodane vrijednosti uz uvjet zaštite i očuvanja kulturne baštine. Također, u odnosu na okolne veće gradove i turističke destinacije, Karlovac ima veliki potencijal u razvoju turizma. Gradovi Zagreb i Rijeka predstavljaju veća emitivna tržišta, dok Plitvička jezera predstavljaju turističku destinaciju koja je dosegla limit svoga turističkog potencijala. Upravo se u rasterećenju Plitvica nalazi potencijal turističkog razvoja Karlovca kroz turističku valorizaciju Zvijezde.

Slika 18: Projekti TiK

Vodeći projekt: Uređenje izložbeno-interpretacijskog muzejskog prostora (Bosanski magazin) s uređenjem Bastiona sv. Josipa ⁽¹⁾.

Ostale mjere u akcijskom planu: Revitalizacija kina Edison (Grad Karlovac) ⁽²⁾, Uređenje Lončareve kuće (Grad Karlovac) ⁽³⁾, Hotel Central (privatni investitor) - kombinirano s područjem djelovanja «Dinamično poduzetništvo» ⁽⁴⁾, Obnova krovništva Franjevačkog samostana i crkve Presvetog trojstva s uređenjem vidikovca u zvoniku crkve ⁽⁵⁾, Rekonstrukcija zgrade bivšeg KAMOD-a, (Grad Karlovac i Ministarstvo kulture) ⁽⁶⁾.

Uz navedene projekte koji su uvršteni u akcijski plan, identificirani su i drugi projekti odnosno mjere koji će doprinijeti području razvoja turizma i kulture, a koji su uvršteni u širi popis projekata (dodatak Planu upravljanja).

Područje djelovanja: Kvaliteta gradskog prostora⁴⁹

Zaključak iz SWOT analize: Iskoristiti atraktivnost lokacije Zvijezde unutar grada kako bi se preokrenuo negativan trend starenja i iseljavanja stanovništva iz Zvijezde. Proaktivnim mjerama za obnovu stambenog fonda privući mlade obitelji. Maksimalno iskoristiti vlastite i vanjske izvore financiranja za uređenje zapuštene prometne i komunalne infrastrukture, kako bi se stvorili preduvjeti za kvalitetu svih drugih aktivnosti i funkcija u Zvijezdi.

Vodeći projekt: Projekt obnove komunalne infrastrukture Zvijezde ⁽¹⁾

Ostali projekti, programi i mjere: Obilaznica Zvijezde s uređenjem parkirnog prostora izvan Zvijezde ⁽²⁾, Energetska obnova zgrade Gradske uprave ⁽³⁾, Uređenje Trga bana Josipa Jelačića ⁽⁴⁾, Uređenje pješačke i biciklističke staze uz Draškovićevu (sve Grad Karlovac); Proširenje kapaciteta - Dom za starije i nemoćne osobe Sv. Antun (Karlovačka županija) ⁽⁶⁾, i Sanacija košarkaškog igrališta – Grad Karlovac ⁽⁷⁾.

Uz navedene projekte koji su uvršteni u akcijski plan, identificirani su i drugi projekti odnosno mjere koji će doprinijeti području razvoja

kvalitete gradskog prostora poput mjera poticajnog stanovanja i subvencija na kamate za stambene kredite i drugi, a koji su uvršteni u širi popis projekata (dodatak Planu upravljanja).

Područje djelovanja: Dinamično poduzetništvo

Zaključak iz SWOT analize: Stvoriti dinamično okruženje za razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Zvijezdi, temeljnog na sinergiji s kulturnim, obrazovnim i turističkim inicijativama te odgovorom na životne potrebe stanovnika Zvijezde i šire. Potaknuti razvoj «novih industrija» temeljenih na informacijsko komunikacijskim tehnologijama, kulturnim i kreativnim industrijama i znanju. Poduzetnicima osigurati kvalitetnije uvjete za pokretanje i razvoj strateški usmjerenih poslovnih aktivnosti u odnosu na ostale lokacije u gradu. Razvoj poduzetništva u Zvijezdi očekuje se i kao posljedica promjena na drugim područjima djelovanja koja će doprinijeti ekskluzivnosti poslovanja u Zvijezdi. To znači da će se ekonomskim aktivnostima kao što je npr. obnova infrastrukture stvoriti ekonomske koristi koje mogu biti motivator novim ulaganjima. U tom pogledu, nije dostatno kroz Plan samo osmisliti aktivnosti koje bi mogle ekonomski restrukturirati Zvijezdu, već je potrebno i osvijestiti kod svih relevantnih dionika, najčešće vlasnika nekretnina i drugih investitora, kakvu korist mogu očekivati od ekonomskog restrukturiranja ako u njemu sudjeluju bilo sa svojim financijskim ulogom ili imovinom.

⁴⁹ Pojam «gradski prostor» širi je od pojma «javni prostor» i podrazumijeva odnos privatno-javno. Kvaliteta javnog prostora kao i objekti u privatnom vlasništvu zajedno čine kvalitetu gradskog prostora.

Vodeći projekt: Paket mjera/poticaja namijenjenim poduzetnicima u Zvezdi. Paket mjera će se utvrditi na razini Grada Karlovca, a sadržavat će sljedeće mjere: Subvencije na kamate (za poslovna ulaganja), sniženje zakupnine cijena poslovnog prostora u vlasništvu Grada, sniženje visine zakupnine javne površine na Trgu bana J. Jelačića ili alternativnoj lokaciji za poljoprivredne proizvođače, sniženje visine zakupnine za javne površine u Zvezdi odnosno za neizgrađeno zemljište, pomoć investitorima u rješavanju imovinsko – pravnih odnosa i drugo.

Ostali projekti, programi i mjere: Zvezdani kutak (pokretanje ugostiteljske/trgovačke ponude s tržnicom poljoprivrednih proizvoda na Trgu bana J. Jelačića ili alternativnoj lokaciji); privatna inicijativa ⁽²⁾, Hotel Central – privatni investitor (kombiniran s PD «Turizam i kultura») ⁽³⁾, Dom za starije i nemoćne osobe u Kukuljevićevoj – privatni investitor ⁽⁴⁾. Uz navedene projekte koji su uvršteni u akcijski plan, identificirani su i drugi projekti odnosno mjere koji će doprinijeti području razvoja dinamičnog poduzetništva, a koji su uvršteni u širi popis projekata (dodatak Planu upravljanja).

Područje djelovanja: obrazovanje u Zvezdi

Zaključak iz SWOT analize: Poboljšanjem materijalnih kapaciteta i izvrsnosti obrazovnih institucija stvoriti preduvjete za kvalitetniji rad i povećanje broja učenika i studenata te bolju povezanost s tržištem rada.

Vodeći projekt: Pokretanje centra kompetencija u strukovnim zanimanjima u zgradi „Oružane“ ⁽¹⁾

Ostali projekti, programi i mjere: Atrij znanja (Veleučilište u Karlovcu) ⁽²⁾, Preuređenje objekta bivše vojne bolnice u studentski dom s uređenjem objekta studentske prehrane – (Veleučilište u Karlovcu i Studentski centar Karlovac) ⁽³⁾, Centar za bioinspiriranu robotiku (Veleučilište u Karlovcu) ⁽⁴⁾, Centar umjetničkog obrazovanja (Glazbena škola Karlovac) ⁽⁵⁾, Internacionalni mozaik STEM studijskih programa Veleučilišta u Karlovcu ⁽⁷⁾, Zvezda u školi - program (Grad Karlovac). Uz navedene

projekte i programe koji su uvršteni u akcijski plan, identificirani su i drugi projekti odnosno mjere koji će doprinijeti području razvoja obrazovanja, a koji su uvršteni u širi popis projekata (dodatak Planu upravljanja).

Horizontalni cilj – Pametna Zvijezda

Horizontalni cilj Plana upravljanja povezan je sa konceptom «Pametnog grada» ili primjene IKT tehnologija, principa *Internet of Things* i općenito novih tehnologija u rješavanju pojedinih razvojnih izazova. Koncept «Pametne Zvijezde» izdvojen je kao horizontalni cilj jer se svojim pristupom univerzalno primjenjuje na sva četiri glavna područja djelovanja (npr. primjenom IKT tehnologija u poboljšanju uvjeta stanovanja, boljoj dostupnosti pojedinih komunalnih usluga, praćenju potrošnje energenata, bržoj dostupnosti javnih usluga, upravljanju kulturnom baštinom uz pomoć digitalnih tehnologija i sl. Unutar Horizontalnog cilja mogu se prijaviti samostalni projekti, ili se načela primjene IKT tehnologije za poboljšanje procesa mogu primijeniti u bilo kojem od projekata u sva četiri područja djelovanja.

Prikaz međuovisnosti projekata i mjera s područjima djelovanja i ciljevima

Sljedeći grafikon prikazuje međuodnose između područja djelovanja, ciljeva, horizontalnih prioriteta i pokrivenost pojedinih razvojnih područja ključnim projektima koji bi trebali imati najsnažniji utjecaj na promjene i revitalizaciju Zvijezde. Premda pojedini projekti mogu imati utjecaja na više ciljeva i područja djelovanja, u donjoj tablici je prikazan cilj i područje djelovanja na koji ključni projekt primarno utječe.

		Područja djelovanja			
		Turizam i kultura	Kvaliteta gradskog prostora	Dinamično poduzetništvo	Obrazovanje u Zvijezdi
Ciljevi	Fizička revitalizacija				
	1. Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde				
	2. Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture				
	Gospodarska revitalizacija				
	1. Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi				
	2. Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu				
	3. Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima				
	Društvena revitalizacija				
	1. Zaustaviti i preokrenuti trend pada broja stanovnika unapređenjem kvalitete obitavanja u Zvijezdi				
	2. Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi				
	3. Jačati javno-civilno-privatnih modela dijaloga i upravljanja te povećati transparentnost i vidljivost revitalizacije Zvijezde				
		Uređenje izložbeno - interpretacijskog muzejskog prostora na temu vojne povijesti	Projekt obnove komunalne infrastrukture	Paket mjera namijenjenih poduzetnicima	Pokretanje centra kompetencija u strukovnim zanimanjima u zgradi „Oružane“
		Vodeći projekti			

VI.4 Pogled u 2028. godinu

Plan upravljanja Zvijezdom (zona A kulturno-povijesne urbanističke cjeline grada Karlovca) izrađuje se za period od 2018. do 2028. godine. Uvidom u akcijski plan provedbe Plana upravljanja (DIO C), vidljivo je da je većina razvojnih projekata planirana za period koji završava s polovicom razdoblja koje obuhvaća Plan upravljanja. Za postizanje pokazatelja (opisani u točki IX) i nakon završetka razdoblja obuhvaćenog akcijskim planom (2018. do 2022. godina), nastaviti će se s provedbom projekata, aktivnosti i mjera prema područjima djelovanja.

Kako je razvojna vizija Zvijezde - Kulturni, turistički i obrazovni centar Grada Karlovca, realizacijom ključnih projekata po područjima djelovanja omogućiti će se sljedeća faza, kojoj će primarni cilj biti otvaranje Zvijezde sadržajima – ne samo građanima Karlovca nego i šire.

Analizom projekata koji se trenutno nalaze u bazi projekata Plana upravljanja Zvijezdom, vidljiv je veliki naglasak na infrastrukturne projekte. Sljedeći period (2023. do 2028. godina) će ponuditi veća ulaganja u području „soft“ projekata kojima će cilj biti obogaćivanje sadržaja (u području kulture, kulturnog turizma i obrazovanja, uz završetak pojedinih većih infrastrukturnih projekata poput Centra umjetnosti Karlovac, konačnog rješenja Velike vojarne, ali i provedbe bitnih arhitektonsko urbanističkih natječajja, koji će zaokružiti konačnu sliku Zvijezde, gdje se, sukladno smjernicama UPU Zvijezda

Posljedično – provedbom ključnih projekata po područjima djelovanja, osigurati će se preduvjeti za gospodarski razvoj, tj. očekuju se investicije malih i srednjih poduzetnika i dinamizacija gospodarskih aktivnosti u Zvijezdi. U prvoj fazi, uređenjem temeljne infrastrukture, organizacijom prometa i parkiranja povećati će se atraktivnost prostora Zvijezde, pa se očekuje rast trenda otvaranja poslovnih prostora u djelatnostima poput projektiranja, informatike, savjetovanja, obrazovanja, zdravstva i slično. Nakon toga će povećanje broja studenata, posjetitelja i turista, proizvesti potrebu za otvaranjem daljnjih uslužnih djelatnosti u području ugostiteljstva, smještaja, prodaje suvenira. Sve skupa doprinijet će i promjeni strukture stanovnika Zvijezde (povećanju broja stanovnika, povećanju broja članova domaćinstava, pomlađivanju i ekonomskoj snazi).

Tijekom prve i početkom druge faze realizacije Plana upravljanja, potrebno je provesti i urbanističko - arhitektonske natječaje za rekonstrukciju bedema i šančeva Zvijezde (prostor uz Veleučilište, rekonstrukciju bedema i šanca uz Bosanski magazin i nekadašnju Vojnu bolnicu) s oblikovnim označavanjem ulaza u Zvijezdu, te za uređenje trgova i pješačkih površina s urbanom opremom (Trg bana J. Jelačića, Trg J.J. Strossmayera, nekadašnji „Drveni plac“ omeđen ulicama V. Klaića i A. Šenoe.

Sadržajno će period nakon realizacije Akcijskog plana biti značajno determiniran i izvorima financiranja. Uvid u nacrt proračuna Europske unije za sljedeće financijsko razdoblje otkriva velike mogućnosti investiranja u koncepte „Pametnih gradova“ kojim će se unaprijediti kvaliteta i dostupnost javnih usluga, financiranje urbane regeneracije kroz inovativne i integrirane projekte, nova rješenja u prometnoj infrastrukturi (biciklističke staze, garaže, punionice za električne bicikle i vozila), daljnji razvoj i poticanje energetske učinkovitosti, što može biti odlična poveznica s obnovom stambenog fonda Zvijezde.

U tablici su shematski prikazane planirane aktivnosti po fazama realizacije Plana upravljanja s učincima koji su u akcijskom planu kvantificirani putem konkretnih mjerljivih pokazatelja.

2018. do 2022.	2023. do 2028.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostava strukture za provedbu Plana upravljanja (odsjek/jedinica za upravljanje) i ulaganje u kapacitete potrebne za revitalizaciju Zvijezde ▪ Uspostava suradničkih mreža i partnerstava (na nacionalnoj i međunarodnoj razini), zagovaranje, lobiranje i partnerski projekti ▪ Realizacija ključnih projekata (temeljna infrastruktura, obilaznica, Bosanski magazin i Edison, Centar kompetencija u „Oružani“, Atrij znanja, početak realizacije Centra umjetnosti Karlovac i dr. projekti i mjere iz Akcijskog plana) ▪ Jačanje partnerskog pristupa u razvoju i upravljanju projektima i programima, snažna promocija Plana upravljanja ▪ Poboljšanje uvjeta stanovanja i poslovanja u Zvijezdi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Završetak realizacije ključnih infrastrukturnih projekata (Velika vojarna, Centar umjetnosti Karlovac) ▪ Okončanje i realizacija urbanističko arhitektonskih natječaja i potpuna revitalizacija kulturne baštine u prostoru Zvijezde (turistički atraktivan prostor s osnovom u kulturnom turizmu) ▪ Snažna promocija i jačanje prepoznatljivosti Zvijezde na nacionalnoj i međunarodnoj razini ▪ Pokretanje novih inovativnih projekata (Pametna Zvijezda, biciklistička infrastruktura, znanstveno istraživački projekti Veleučilišta i Centra kompetencija povezani sa Zvijezdom) ▪ Jačanje međunarodne suradnje i partnerstava ▪ Oživljavanje javnih površina – trgova, ulica kvalitetnim kulturnim i sportskim sadržajima ▪ Dinamizacija malog poduzetništva ▪ Zvijezda koja živi 365 dana (festivali, izložbe, znanstveni i drugi skupovi i konferencije, turističke ture)

DIO C. PLAN PROVEDBE

VII Akcijski plan – portfolio projekata

VII.1 Detaljni projektni obrasci

U nastavku teksta slijedi evidencija projekata koji su dio baze projekata, a koji su detaljnije prikazani i razrađeni u prilogima akcijskog plana.

Projekti su razvrstani prema područjima djelovanja, uz napomenu da kod pojedinih projekata postoji doprinos različitim područjima djelovanja. Radi lakšeg praćenja grafičkog prikaza projekata, uz naziv projekta je dana i skraćena oznaka (P_n) smještaja projekta na karti Zvijezde. Projekti su u prilogu akcijskog plana prikazani pojedinačno i skupno prema području djelovanja. Slika 17. prikazuje pozicije projekata unutar Zvijezde.

Slika 19 Smještaj projekata u Zvijezdi - skupno

Tablica 5 - Projekti i programi prema područjima djelovanja

Oznaka na graf. prikazu	Šifra projekta	Naziv projekta	Područje djelovanja
P2	KGP-Projekt-01	Rekonstrukcija komunalne infrastrukture Zvijezde	Kvaliteta gradskog prostora
P3	KGP-Projekt-02	Obilaznica Zvijezde	Kvaliteta gradskog prostora
P5	KGP-Projekt-03	Uređenje Trga bana Josipa Jelačića	Kvaliteta gradskog prostora
P10	KGP-Projekt-04	Energetska obnova zgrade Gradske uprave	Kvaliteta gradskog prostora
P16	KGP-Projekt-06	Proširenje kapaciteta Doma za starije i nemoćne osobe sv. Antun	Kvaliteta gradskog prostora
P19	KGP-Projekt-08	Sanacija košarkaškog igrališta	Kvaliteta gradskog prostora
P24	KGP-Projekt-09	Uređenje pješačke i biciklističke staze uz Draškovićevu	Kvaliteta gradskog prostora
P7	TiK-Projekt-01	Rekonstrukcija zgrade KAMOD-a	Turizam i kultura
P08	TiK-Projekt-02	Franjevački samostan, crkva Presvetog Trojstva - obnova krovišta s uređenjem vidikovca u zvoniku crkve	Turizam i kultura
P09	TiK-Projekt-03	Crkva sv. Nikole i zgrada Parohije (Eparhije)	Turizam i kultura
P13	TiK-Projekt-04	Uređenje Lončareve kuće	Turizam i kultura
P14	TiK-projekt-05	Uređenje izložbeno – interpretacijskog muzejskog prostora (Bosanski magazin s uređenjem Bastiona sv. Josipa)	Kombinirano: Turizam i kultura, obrazovanje
P20	TiK-Projekt-06	Revitalizacija kina Edison	Turizam i kultura
P25	DP-Projekt-01	Hotel Central	Dinamično poduzetništvo
P27	DP-Inicijativa-03	Zvezdani kutak	Dinamično poduzetništvo
P6	OB-projekt-01	Centar kompetencija	Obrazovanje u Zvijezdi
P15	OB-projekt-02	Studentski dom	Obrazovanje u Zvijezdi
P21	OB-Projekt-03	Atrij znanja	Obrazovanje u Zvijezdi
P22	OB-Projekt-04	Centar za bioinspiriranu robotiku	Obrazovanje u Zvijezdi
P28	OB-Projekt-05	Centar umjetnosti Karlovac	Obrazovanje u Zvijezdi
P32	OB-Projekt-06	Internacionalni mozaik STEM studijskih programa Veleučilišta u karlovcu	Obrazovanje u Zvijezdi

VIII Provedba Plana upravljanja

Osnovna svrha Plana upravljanja je uspostava sadržajne i organizacijske strukture kojom će se upravljati kompleksnim i dugoročnim procesom revitalizacije. Zbog svoje kompleksnosti, organizacija ovog procesa / provedbe Plana upravljanja Zvijezdom mora biti bazirana na kooperativnosti, transparentnosti i jasnim raspodjelama odgovornosti. Osim organizacije, drugi važan čimbenik provedbe Plana upravljanja Zvijezdom je promidžba, prema građanima Zvijezde i Karlovca, potencijalnim donatorima i investitorima.

VIII.1 Model upravljanja

Jedan od izuzetno važnih sastavnica organizacije provedbe je utvrđivanje nositelja upravljanja, odnosno pravne osobe koja će preuzeti ovlasti i odgovornosti za provedbu Plana. Utvrđivanje nositelja upravljanja podrazumijeva uspostavu odgovornosti za stanje u Zvijezdi i imenovanje osobe/a koje će se dvadeset četiri sata dnevno baviti projektom njezine revitalizacije. Time će se sustavno raditi na otklanjanju neodgovarajućeg građevinskog stanja većine objekata, te će se do sada neiskorišteni potencijali postupno revitalizirati. Revitalizacija je projekt koji, da bi bio provediv, nužno mora dobiti projektnog menadžera i tim koji će kao nositelji upravljanja preuzeti odgovornost za provedbu Plana upravljanja.

S obzirom na specifičnosti aktivnosti u Zvijezdi te potrebe osiguranja dugoročno održivog i učinkovitog modela, razmotreno je više različitih mogućih modela upravljanja uključujući i primjere dobre prakse u Hrvatskoj, odnosno u drugim zemljama. Navedeni modeli nalaze se i u rezultatima istraživanja stavova građana u okviru projekta "STAR VOICE: Karlovačko javno-civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti revitalizacije stare gradske jezgre – Zvijezde" nositelja Ka – Matrix. Istraživanje je provedeno 2016. godine na uzorku od 973 ispitanika, a prema rezultatima, najveći dio ispitanika smatra da Zvijezdom treba upravljati Agencija (53% ispitanika), dok 47% ispitanika smatra da upravljanje Zvijezdom treba povjeriti novom tijelu unutar gradske uprave.

Rezultati istraživanja prikazani su na sljedećoj slici:

Izvor: Rezultati istraživanja, Projekt STARVOICE "STAR VOICE: Karlovačko javno-civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti revitalizacije stare gradske jezgre – Zvijezde"

Prije razmatranja mogućeg modela upravljanja, valja utvrditi da su glavni dionici projekta revitalizacije Zvijezde:

- Republika Hrvatska u ulozi vlasnika nekretnina (Ministarstvo državne imovine i Državne nekretnine d.o.o.) te u ulozi zaštitnika kulturnih dobara/potencijalnog donatora i investitora (Ministarstvo kulture)
- Karlovačka županija
- Grad Karlovac
- Poslovni subjekti, vjerske zajednice, udruge građana i građani-vlasnici nekretnina u Zvijezdi
- Građani grada Karlovca.

VIII.1.1 Postojeći model upravljanja u okviru Grada Karlovca

Trenutno je model upravljanja aktivnostima u Zvijezdi integriran u Odjel za društvene djelatnosti Grada Karlovca. Unutar Odjela za društvene djelatnosti formiran je Odsjek za kulturu i kulturnu baštinu sa sistematiziranih 5 radnih mjesta: 1 voditelj odsjeka, 2 savjetnika za kulturu i kulturnu baštinu i 2 viša stručna suradnika za kulturu i kulturnu baštinu. U odsjeku su zaposlene dvije osobe, a u sljedećem razdoblju je potrebno popuniti i ostala radna mjesta, u skladu s potrebama i prema dinamici pripreme i provedbe projekata i mjera predviđenih Planom upravljanja Zvijezdom. Zaposlenici Odsjeka za uspješno upravljanje aktivnostima u Zvijezdi trebaju imati visoku razinu poznavanja područja kulturne baštine i upravljanja projektima, ali prije svega proaktivan pristup radu, izražene komunikacijske i organizacijske vještine kako bi se osigurala koordinacija većeg broja projekata uz suradnju svih relevantnih dionika. Zbog svoje složenosti i integriranog pristupa Plana upravljanja Zvijezdom, nužno je osigurati kvalitetnu, učinkovitu i kontinuiranu internu suradnju s ostalim upravnim odjelima unutar Grada Karlovca, ali i eksternu komunikaciju, sa svim relevantnim dionicima uključujući nositelje projekata, partnere u provedbi, različite institucije koje mogu pružiti potrebnu ekspertizu, građane, poduzetnike i druge dionike. Jasna i pravovremena komunikacija sa građanima jedna je od ključnih zadaća u okviru revitalizacije Zvijezde, odnosno provedbe Plana upravljanja Zvijezdom.

Izvršenje iznimno složenih i ponekad osjetljivih zadaća upravljanja, odgovornost je voditelja odsjeka, zbog čega je na navedenu poziciju potrebno zaposliti osobu s izraženim menadžerskim sposobnostima i relevantnim radnim iskustvom, kako bi se osiguralo postizanje ciljeva zadanih Planom upravljanja.

Prednosti ovog modela očituju se kroz niže troškove te jednostavnu i brzu mogućnost implementacije. Naime, kako je ovaj model već integriran u postojeći sustav gradske uprave, ne zahtijeva dodatna ulaganja u pogledu prostora, opreme te nema dodatnih operativnih troškova. Ipak unatoč nižim troškovima plaća zaposlenika i „hladnog pogona“, potencijalni nedostatak internih kapaciteta može rezultirati većim troškovima angažmana vanjskih stručnjaka.

Najveći izazov uspješnog funkcioniranja ovog modela predstavlja osiguranje adekvatnih stručnih i upravljačkih kapaciteta za upravljanje provedbom Plana upravljanja Zvijezdom. Naime, s obzirom na složenost i obuhvat aktivnosti, upravljanje Zvijezdom zahtijeva značajan angažman ljudskih resursa različitih područja ekspertize. Moguću poteškoću u kvalitetnom funkcioniranju ovog modela predstavlja uključivanje i koordinacija rada zaposlenika drugih gradskih odjela koji se u poslove upravljanja Zvijezdom uključuju uz svoj redovni rad u drugim odjelima. Nedovoljna uključenost i usmjerenost zbog raspršenosti kapaciteta u različitim odjelima te velika radna opterećenost predstavljaju ključne rizike ovog modela upravljanja.

Nadalje, nedostatak ovog modela odnosi se na smanjenu uključenost ostalih relevantnih dionika u Zvijezdi s obzirom da se upravljanje provodi u okviru Grada Karlovca bez formalne uključenosti ostalih partnera. Ovaj nedostatak moguće je umanjiti kroz organizaciju koja, osim Upravnog odjela/odsjeka unutar Grada Karlovca, može uključivati i Partnerski koordinacijski odbor sastavljen od

predstavnik drugih relevantnih dionika iz područja kulture, obrazovanja, turizma i sl. Partnerski koordinacijski odbor bi imao savjetodavnu ulogu u procesu upravljanja, a sastajao bi se periodično na inicijativu Odsjeka za upravljanje kulturom i kulturnom baštinom.

VIII.1.2 Potencijalni modeli upravljanja Zvijezdom

Osim modela koji je trenutno uspostavljen u organizacijskoj strukturi Grada Karlovca u okviru postojećeg Upravnog odjela za društvene djelatnosti, potrebno je razmotriti i druge modele kojima se upravljanje povjerava zasebnoj Jedinici za upravljanje kao tijelu koje integrira sve aktivnosti upravljanja Zvijezdom. Potencijalni modeli kreću se od osnivanja zasebnog Upravnog odjela u Gradu Karlovcu, preko modela u kojemu se u organizacijsku strukturu uvodi funkcija Upravitelja grada („City managera“) koji je zajedno s operativnim timom zadužen za upravljanje Zvijezdom, pa do modela kojim se upravljanje Zvijezdom izdvaja iz Grada Karlovca kroz zasebni subjekt koji se bavi upravljanjem Zvijezdom isključivo ili kao jednom od djelatnosti. Predloženi potencijalni upravljački modeli ne predstavljaju iscrpan popis mogućih modela pri čemu se ostavlja mogućnost uspostave i drugačijih modela upravljanja ili modifikacija predloženih ukoliko se takvi modeli pokažu opravdanim.

Odabir i modifikacije modela upravljanja u budućem razdoblju ovisit će o više različitih faktora (raspoloživost financijskih sredstava, rezultati odabira prijavljenih projekata, načini financiranja sredstvima EU fondova u programskoj perspektivi 2021.-2027. i dr.)

Svaki od potencijalnih modela upravljanja ima određene komparativne prednosti koje će se razmatrati prilikom odabira:

Postojeći model - Odjel za društvene djelatnosti	Novi upravni odjel za upravljanje Zvijezdom	„City manager“ model	Upravljanje izdvojeno iz Grada Karlovca
Najbrži i financijski najmanje zahtjevan model, mogućnost popunjavanja sistematiziranih, a nepopunjenih radnih mjesta kadrovima odgovarajućeg profila	Objedinjavanje svih ključnih funkcija upravljanja u jedan Upravni odjel koji se bavi isključivo upravljanjem Zvijezdom, što omogućava veću učinkovitost i bolju koordinaciju.	Funkcija Upravljanja Zvijezdom se zadržava u okvirima Grada Karlovca uz profesionalizaciju procesa upravljanja kroz zapošljavanje „City managera“ čime se postiže visoka razina učinkovitosti i usmjerenosti na rezultate.	Izdvajanje funkcije upravljanja iz Grada Karlovca kroz osnivanje novog subjekta za upravljanje Zvijezdom ili objedinjavanje s drugim funkcijama (upravljanje fortifikacijama grada Karlovca ili županije/kulturnom baštinom) ili integriranje u već postojeće subjekte čime se otvara mogućnost i formalnog uključivanja relevantnih dionika u proces upravljanja.

VIII.1.3 Zaključno o prijedlogu modela upravljanja kulturnom baštinom

S obzirom na širinu područja djelovanja te važnost Zvijezde za razvoj grada Karlovca, potrebno je, neovisno o pravnom obliku, uspostaviti čvrstu upravljačku strukturu/Jedinicu za upravljanje koja osigurava adekvatne stručne i upravljačke kapacitete, proaktivan pristup radu, participativnost, ali prije svega visoku razinu usmjerenosti na ostvarenje rezultata.

Iz tog razloga, smatra se kako je postojeći Odsjek za kulturu i kulturnu baštinu unutar Odjela za društvene djelatnosti prijelazna faza do uspostave trajne strukture upravljanja – Jedinice za upravljanje.

Jedinica za upravljanje planira, programira, koordinira, promovira i provodi aktivnosti koje doprinose kulturnom stvaralaštvu, znanstvenoj izvrsnosti, intenziviranju gospodarskih aktivnosti s naglaskom na turizam te provodi mjere kojima se podiže kvaliteta stanovanja u Zvijezdi.

Najvažnije djelatnosti Jedinice za upravljanje Zvijezdom odnose se na revitalizaciju Zvijezde sukladno Planu upravljanja Zvijezdom i uključuju:

- koordinaciju zaštite i revitalizacije kulturnih dobara u Zvijezdi te potporu vlasnicima u upravljanju i zaštiti kulturnih dobara u Zvijezdi
- koordinaciju, animaciju i pronalaženje novih privatnih investitora za ulaganje u Zvijezdu
- zaštitu i očuvanje kulturne i povijesne baštine Zvijezde te razvoj sadržaja koji osiguravaju održivu valorizaciju (razvoj turističkih, obrazovnih i kulturnih sadržaja koji se temelje na kulturnoj baštini)
- promociju vrijednosti i važnosti očuvanja kulturne baštine Zvijezde među građanima, turistima i stručnjacima i organizaciju edukativnih sadržaja
- razvoj i promociju kulturnog turizma u Zvijezdi
- intenziviranje suradnje među dionicima u Zvijezdi uz uključivanje građana u proces upravljanja
- programiranje, pripremu i provedbu razvojnih projekata u Zvijezdi uz poticanje inovativnosti i primjenu suvremenih tehnologija te pronalaženje izvora financiranja istih

Prateći viziju i ciljeve Plana upravljanja Zvijezdom, moguća organizacijska struktura Jedinice za upravljanje uključivala bi sljedeće funkcije:

Planiranje i programiranje - ima ključnu ulogu u izradi programskih i strateških dokumenata koji se tiču Zvijezde te pripreme i provedbe projekata. Zaposlenici prate relevantne natječaje te su zaduženi za pripremu, planiranje, prijavljivanje i provedbu različitih projekata kojima se financiraju intervencije u Zvijezdi. Za potrebe pripreme i provedbe projekata surađuju s drugim zaposlenicima Jedinice za upravljanje te sudjeluju u formiranju i koordiniranju rada partnerstava za pojedine projekte.

Građevinsko tehnički poslovi – obuhvaća aktivnosti vezano za pripremu i provedbu infrastrukturnih projekata u Zvijezdi, uključujući pripremu projektne i tehničke dokumentacije, pružanje informacija dionicima u Zvijezdi vezano za navedeno područje i suradnju s nadležnim ministarstvima i ostalim relevantnim institucijama.

Pravni i imovinski poslovi - rješavanje vlasničkih i drugih stvarno pravnih odnosa na nekretninama, rješavanje imovinsko pravnih odnosa za infrastrukturne projekte, suradnja s ministarstvom

zaduženim za upravljanje državnom imovinom, pripremu, provedbu i praćenje mjera vezanih za raspolaganje poslovnim i stambenim prostorima u Zvijezdi

Marketing i odnosi s javnošću - provedba Komunikacijskog plana uključujući i poslove odnosa s medijima, krizno komuniciranje, komunikaciju sa građanima, pripremu promotivnih materijala i sl., sudjelovanje u promociji manifestacija, izložbi i ostalih sadržaja koji se provode u Zvijezdi.

Opći poslovi – uključuje tehničke, administrativne, financijske i pravne poslove. Obavljaju sve svi poslovi vezano za osiguranje učinkovitog redovnog poslovanja Jedinice za upravljanje u skladu sa zakonskim okvirom. Obavljaju se poslovi izrade financijskog plana, praćenja izvršenja plana, knjigovodstveni i analitički poslovi i izvještavanje, priprema i provedba postupaka javne nabave te osiguranje potrebnih tehničkih uvjeta za korištenje prostora i opreme kao i poslove tekućeg održavanja i čistoće.

Kako bi Jedinica za upravljanje uspješno provodila svoje aktivnosti i postizala planirane rezultate, nužno je osigurati široku lepezu različitih znanja i vještina zaposlenika uključenih u rad Jedinice za upravljanje:

- **planiranje i programiranje:** poznavanje područja kulture i kulturne baštine, turizma i sl., upravljanje projektima, upravljanje financijama u projektima, poznavanje sustava upravljanja programima i projektima EU fondova, samostalnost i proaktivan pristup radu
- **građevinsko-tehnički poslovi:** poznavanje propisa iz područja gradnje, prostornog planiranja, poznavanje rada u GIS-u i sl.
- **pravni i imovinski poslovi:** ponavljanje propisa iz područja zaštite kulturne baštine, turizma, gospodarstva, zaštite okoliša, znanja i iskustvo u području javne nabave
- **marketing i odnosi s javnošću:** znanja i iskustvo u području promocije, komunikacija, digitalnog marketinga, znanja i iskustvo u pripremi i provedbi promotivnih kampanja, odnosima s medijima, visoka razina organizacijskih, komunikacijskih i prezentacijskih vještina
- **opći poslovi:** znanja i iskustvo u knjigovodstveno - računovodstvenim poslovima, poznavanje javnih financija, upravljanje kadrovima i sl.

Unutar Jedinice za upravljanje, a za potrebe pripreme i provedbe projekata predlaže se projektna organizacija pri čemu se za pojedini projekt formiraju projektni timovi uz imenovanje voditelja projekta. Kroz projektnu organizacijsku strukturu postiže se fleksibilnost i učinkovitost u provedbi pojedinih projekata.

Jedinica za upravljanje kontinuirano će provoditi veći broj operativnih aktivnosti koje se mogu sažeti u sljedeće zadatke:

- iniciranje i priprema novih projekata,
- pronalaženje izvora financiranja,
- uspostava projektnih timova za provedbu projekata,
- koordinacija i praćenje provedbe projekata,
- koordinacija, animacija i pronalaženje novih privatnih investitora
- praćenje ostvarenja ciljeva Plana upravljanja,
- evaluacija i revizija Plana upravljanja,
- iniciranje, razvoj i provedba razvojnih mjera u Zvijezdi,
- razvoj i provedba aktivnosti "Pametne Zvijezde",
- suradnja s partnerima, građanima i relevantnim institucijama,
- promotivne i komunikacijske aktivnosti,
- organizacija javnih rasprava i savjetovanja,
- umrežavanje i koordinacija dionika,

- savjetovanje zainteresiranih dionika u Zvijezdi u području imovinsko pravnih poslova, pripreme projekata i sl.

Ako se sumira sve navedeno, može se zaključiti da temeljni zahtjevi uspješnog upravljanja obnovom i revitalizacijom Zvijezde obuhvaćaju:

- kontinuirani rad vodećeg tima na projektu,
- koordinaciju brojnih dionika koji se pojavljuju unutar kulturno-povijesne cjeline (vlasnici nekretnina, korisnici prostora, održavatelji urbane infrastrukture, stanari, trgovačka društva, banke i mnogi drugi),
- visoku razinu stručno dokumentacijskih podloga (urbanističkih, konzervatorskih, arhitektonskih, zaštite okoliša itd.),
- osmišljavanje poticajnih mjera za dionike koji prihvate sudjelovanje u projektu,
- zaštitu javnog interesa, a osobito racionalno korištenje javnih sredstava uložених u projekt (fiskalna odgovornost),
- visoku razinu upravljanja projektom obnove i revitalizacije, a osobito planiranja i operativnog izvršavanja svih projektnih aktivnosti,
- osiguravanje sredstava iz nacionalnih i međunarodnih fondova, osobito EU-fondova,
- suradnju na nacionalnoj i međunarodnoj razini u sagledavanju dobre prakse i razmjeni iskustava.

Uzevši u obzir razvojne izazove u Zvijezdi, kao i činjenicu da se u nadolazećem razdoblju u Zvijezdi planira veći broj projekata različitih faza zrelosti, različitih sektora i različitih izvora financiranja, neupitna je važnost uspostave prikladnog modela upravljanja. Model upravljanja mora osigurati transparentnost, učinkovitost, participativnost i visoku razinu ekspertize kao i dugoročnu održivost.

IX Plan praćenja i vrednovanja provedbe Plana upravljanja

IX.1 Praćenje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom

Praćenje (*eng. monitoring*) je sustavno praćenje ostvarivanja ciljeva i pokazatelja postavljenih kroz Plan upravljanja Zvijezdom te prikupljanje podataka na provedbenoj razini s ciljem predstavljanja mjera/programa/projekta i/ili napretka mjera/programa/projekta Jedinici za upravljanje, Gradu Karlovcu, ostalim važnim dionicima, donatorima i široj javnosti grada Karlovca. Prijedlog plana praćenja predstavljen ovdje usuglašen je sa Metodološkim smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanog područja, kao jedinim relevantnim okvirom za strateško planiranje u RH. Iako ne postoji zakonska obveza praćenja provedbe Plana upravljanja Zvijezdom, upravljačka struktura Plana upravljanja mora biti svjesna potreba i potencijalnih koristi uspostavljanja sustava praćenja.

Operativno praćenje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom odnosi se na kontinuirano prikupljanje informacija na razini pojedinačnog projekta tijekom njegove provedbe. Ostvarenje ciljeva pojedinih projekata, programa i mjera prati se sukladno operativnim planovima i zapisima pojedinih aktivnosti. Tijekom operativnog praćenja pažnju se usmjerava na aktivnosti, suradnju partnera kao i na uključivanje korisnika/ciljane skupine u iste projekte/mjere/programe. Za operativno praćenje predlažu se 2 razine pokazatelja prema kojima bi se mjerilo postizanje ciljeva Plana upravljanja:

- **Pokazatelji ostvarenja** koji su povezani s konkretnim projektima i mjerama i koriste se za praćenje „operativnih“ postignuća Plana upravljanja Zvijezdom tj. „fizičkih“ proizvoda, outputa ili isporuka dobivenih kako bi se Plan upravljanja Zvijezdom proveo.
- **Pokazatelji rezultata** koji su povezani s ciljevima Plana upravljanja i njihova je svrha praćenje realizacije specifičnih ciljeva. Rezultat predstavlja specifičnu dimenziju napretka kojim se potiče ostvarivanje određenog cilja unutar gospodarske, društvene i fizičke revitalizacije Zvijezde, tj. ono što se namjerava promijeniti, uz doprinos osmišljenih intervencija unutar četiri područja djelovanja.

U Plan upravljanja Zvijezdom uvršteni su kvalitativni i kvantitativni pokazatelji. Praćenje pokazatelja će biti uloga jedinice za upravljanje Zvijezdom, a podaci će se prikupljati kroz komunikaciju s nadležnim tijelima republike Hrvatske, Karlovačke županije i Grada Karlovca, te korisnika koji provode projekte u Zvijezdi uz korištenje službenih statističkih podataka (npr. e-visitor, DZS, HGK) te vlastitim istraživanjima (najčešće anketama).

Predloženi pokazatelji praćenja Plana upravljanja Zvijezdom su sljedeći:

		POKAZATELJI OSTVARENJA	POKAZATELJI REZULTATA
DRUŠTVENA REVITALIZACIJA	1. Zaustaviti i preokrenuti trend pada broja stanovnika unapređenjem kvalitete obitavanja u Zvijezdi	<ul style="list-style-type: none"> • Broj dodijeljenih potpora (subvencija) za uređenje stambenog prostora • Broj renoviranih stambenih objekata (%) • Povećanje kapaciteta studentskog smještaja u Zvijezdi • Povećanje kapaciteta ustanova (privatnih i javnih) za brigu o starijim i nemoćnim osobama • Broj provedenih projekata/mjera/programa u području stanovanja u Zvijezdi	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja stanovnika Zvijezde • Povećanje prosječnog broja stanovnika po domaćinstvu • Rast zadovoljstva stanovnika Zvijezde kvalitetom obitavanja

	2. Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novopokrenutih javnih usluga • Broj novopokrenutih privatnih usluga/komercijalnih sadržaja • Povećana informiranost stanovnika Zvijezde o njihovim pravima i obvezama • Broj organiziranih događanja na godišnjoj razini 	<ul style="list-style-type: none"> • Rast zadovoljstva stanovnika Zvijezde povezano s učinkovitošću, djelotvornošću i učincima mjera provedenih kroz Plan upravljanja
	3. Jačati javno-civilno-privatnih modela dijaloga i upravljanja te povećati transparentnost i vidljivost revitalizacije Zvijezde	<ul style="list-style-type: none"> • broj održanih javnih savjetovanja oko projekata/programa/mjera za Zvijezdu • Broj provedenih evaluacija/revizija Plana upravljanja s uključenom javnosti • Stvorena digitalna komunikacijska platforma za komunikaciju svih aktera i dionika uključenih u proces revitalizacije (aplikacija) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rast participacije građana i OCD-a u procesima provedbe Plana upravljanja
GOSPODARSKA REVITALIZACIJA	1. Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi	<ul style="list-style-type: none"> • broj poduzetnika koji su primili potporu za poslovanje u Zvijezdi • broj pokrenutih mjera/projekata/programa namijenjenih razvoju poduzetništva u Zvijezdi • Broj inicijativa/projekata na temu poticanja i promocije poduzetništva (sajmovi i sl.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja poduzetnika u Zvijezdi (%)
	2. Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	<ul style="list-style-type: none"> • broj novih turističkih sadržaja u Zvijezdi • broj projekata/mjera/programa provedenih s ciljem razvoja turizma u Zvijezdi • Broj objekata u Zvijezdi koji su stavljeni u funkciju turizma • Povećanje smještajnih kapaciteta (stalnih i privremenih) u Zvijezdi namijenjenih turistima i posjetiteljima 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja turista/posjetitelja u Zvijezdi (%) • Povećanje noćenja turista u području Zvijezde
	3. Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata u području znanstvene produkcije • Broj kolaborativnih znanstveno – poduzetničkih projekata provedenih u Zvijezdi • Broj dolaznih mobilnosti u Zvijezdu • Broj provedenih projekata u području kulture/kulturne baštine 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja dionika u obrazovanju (učenika, studenata, nastavnog osoblja) • Povećanje broja (zaposlenika kulturnih ustanova, posjetitelja, članova udruga) koji djeluju u Zvijezdi (%)

		<ul style="list-style-type: none"> • Broj događanja u kulturi u području Zvijezde • Iznos investicija u projekte u kulturi • Iznos investicija u projekte u području znanosti • Broj projekata pod pojedinačnom zaštitom Ministarstva kulture 	
FIZIČKA REVITALIZACIJA	1. Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novouređenih prostora u Zvijezdi za javne usluge i društvene sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Stopa obnovljenosti javnih zgrada i prostora u Zvijezdi (%)
	2. Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • broj novih parkirnih mjesta uređenih u Zvijezdi • Broj km izgrađenog / obnovljenog vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava • Broj km izgrađenog plinovoda • Broj km izgrađenog vrelovoda • Broj km obnovljenih cesta i nogostupa 	<ul style="list-style-type: none"> • Stopa pokrivenosti stanovnika Zvijezde novom komunalnom infrastrukturom (%)

Pokazatelji s ciljnim vrijednostima koje se trebaju ostvariti do kraja razdoblja koje obuhvaća Plan upravljanja Zvijezdom (2028. godine) prikazani su u sljedećoj tablici i podijeljeni su prema ciljevima Plana. Kako za pojedine pokazatelje ne postoji početna vrijednost, tj. početna vrijednost nije statistički zabilježena, određeno je početno stanje 0, dok se završno stanje temelji na procjeni. Kod pojedinih pokazatelja će se na razini kratkoročnog planiranja postaviti dodatni kriteriji praćenja (pod-pokazatelji).

Pokazatelji društvene revitalizacije:

<u>Pokazatelj</u>	<u>Početna vrijednost (2018.)</u>	<u>Ciljna vrijednost (2028.)</u>	<u>Doprinos</u>	<u>Obrazloženje</u>
<u>Pokazatelji rezultata</u>				
Povećanje broja stanovnika Zvijezde	1050	1600	550	Povećanje se temelji na projekcijama i uključuje stanovnike (vlasnike stambenog prostora i u najmu), studente koji su u Zvijezdi u studentskom smještaju (novih 90) te korisnike domova za starije i nemoćne (dodatnih 80 osoba). Pretpostavka –

				stavljanje u funkciju neiskorištenih stambenih prostora i povećanje broja stanovnika po kućanstvu, uvođenje mjera POS-a.
Povećanje prosječnog broja stanovnika po domaćinstvu	1,9	2,5	0,6	Procjena na temelju promjene strukture stanovnika (uslijed povećanja kvalitete stambenog prostora)
Rast zadovoljstva stanovnika Zvijezde kvalitetom obitavanja	0	20%	20%	Rast zadovoljstva mjerit će se tijekom 2 srednjoročna i 1 završnog vrednovanja (anketno). Očekuje se rast prosječnih ocjena prema kategorijama ocjene za 20% (u usporedbi s UPU, Studija ekonomskog vrednovanja)
Stupanj zadovoljstva stanovnika Zvijezde povezano s učinkovitošću, djelotvornošću i učincima mjera provedenih kroz Plan upravljanja	0	60%	60%	Stupanj zadovoljstva mjerit će se tijekom 2 srednjoročna i 1 završnog vrednovanja (anketno). Očekuje se da će najmanje 60% stanovnika Zvijezde pozitivno ocijeniti zadovoljstvo povezano s učinkovitošću, djelotvornošću i učincima mjera provedenih kroz Plan upravljanja
<i>Rast participacije građana i OCD-a u procesima provedbe Plana upravljanja</i>	0	20%	20%	Očekuje se rast participacije građana i OCD-a u procesima provedbe Plana upravljanja za 20% u promatranom razdoblju u odnosu na početnu godinu.

Pokazatelji gospodarske revitalizacije:

<u>Pokazatelji</u>	<u>Početna vrijednost</u>	<u>Ciljna vrijednost</u>	<u>Doprinos</u>	<u>Obrazloženje</u>
Pokazatelji rezultata				
Povećanje broja poduzetnika u Zvijezdi (%)	238	295	57	S obzirom na poticajne mjere te razvoj sadržaja koji bi trebali potaknuti razvoj poduzetništva (pretežno uslužne djelatnosti), sukladno mogućnostima povećanja poslovnog

				prostora (mješovita namjena), očekuje se 57 novih (neto) poslovnih subjekata
Povećanje broja turista/posjetitelja u Zvijezdi (%)	0	11.400	11.400	Projekcija se temelji na UPU, Studija ekonomskog vrednovanja, str. 61
Povećanje noćenja turista u području Zvijezde	1800	10 400	10 400	Projekcija se temelji na sadašnjim kapacitetima i popunjenosti hostela Studentskog centra, uz proširenje kapaciteta i planirano otvaranje hotela Central (kapacitet cca 50 osoba, 70% popunjenosti).
Povećanje broja dionika u obrazovanju (učenika, studenata, nastavnog osoblja)	0	25%	25%	Projekcija se temelji na broju dionika u obrazovanju u početnoj godini (na razini 4000 učenika, studenata i nastavnog osoblja) uz očekivano povećanje od 25% na kraju promatranog razdoblja
Povećanje broja zaposlenika kulturnih ustanova, posjetitelja, članova udruga koji djeluju u Zvijezdi (%)	0	20%	20%	Projekcija se temelji na procjeni sadašnjeg broja zaposlenika kulturnih ustanova, posjetitelja, članova udruga uz očekivano povećanje od 20% na kraju promatranog razdoblja

Pokazatelji fizičke revitalizacije:

<u>Pokazatelji</u>	<u>Početna vrijednost</u>	<u>Ciljna vrijednost</u>	<u>Doprinos</u>	<u>Obrazloženje</u>
<u>Pokazatelji rezultata</u>				
Stopa obnovljenosti zgrada i prostora u Zvijezdi (%)	<u>25%</u>	<u>50%</u>	<u>25%</u>	Projekcija se temelji na podacima iz UPU prema kojima je 25% javnih zgrada u dobrom stanju dok je 50% u lošem stanju (UPU, knjiga 2. str 8) i očekivanom ostvarenju na kraju promatranog razdoblja
Stopa pokrivenosti stanovnika Zvijezde	<u>0</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>	Ciljna vrijednost se odnosi na postotak stanovnika

novom komunalnom infrastrukturuom (%)				Zvijezde koji imaju pristup novoj komunalnoj infrastrukturi na kraju promatranog razdoblja
--	--	--	--	---

Programsko praćenje odnosi se na prikupljanje operativnih izvještaja o praćenju tijekom razdoblja koje je obično povezano s duljinom razdoblja koje pokriva cijeli Plan upravljanja.

Kvalitetno uspostavljen sustav praćenja stvorit će preduvjete za:

- učinkovitije upravljanje provedbom Plana upravljanja
- realizaciju projekata/mjera/programa u zadanom terminskom planu
- identifikaciju uzroka za uspjeh odnosno neuspjeh pojedinih projekata/mjera/programa

Praćenje provedbe Plana upravljanja će se odvijati na tri razine:

1. Pregled napretka specifičnih djelovanja identificiranih u Akcijskom planu,
2. Procjena utjecaja ovih djelovanja na ciljeve/područja djelovanja na koje se ista odnose,
3. Rad s dionicima na reviziji stanja i poboljšanju lokalne situacije zapošljavanja u cjelini, te doprinose li djelovanja i ciljevi razvoju

Sukladno predloženom planu praćenja upravljačka struktura kreira izvještaje. Izrađeni godišnji izvještaj se podnosi gradskom vijeću, osnivačima Jedinice za upravljanje, nadležnim tijelima, kao i svoj zainteresiranoj javnosti. U cilju što koordiniranijeg i potpunijeg izvještavanja o provedbi Plana upravljanja Zvijezdom, proces izvještavanja odvijat će se paralelno s izvještavanjem o provedbi ostalih gradskih aktivnosti, po isteku tekuće godine. Godišnji izvještaj o provedbi Plana upravljanja treba biti javno objavljen na stranicama Grada Karlovca.

Kako bi se provedba praćenja Plana upravljanja mogla osigurati nužno je osigurati i sljedeće preduvjete:

- *Osigurati ljudske i vremenske kapacitete za prikupljanje podataka i izvještavanje:* Postavljanje ozbiljnog sustava praćenja ostvarivanja ciljeva Plana upravljanja kao što je predstavljen u ovom dokumentu zahtijevat će od upravljačke strukture ljude i vrijeme koje će morati uložiti u prikupljanje podataka i pripremu izvješća o ostvarenom. Kako bi se izbjegao problem nedostatnih ljudski kapaciteta odnosno nedostatka vremena prilikom izrade plana praćenja odnosno postavljanja pokazatelja za praćenje njegovih učinaka (na temelju predloženih pokazatelja u ovom dokumentu) Grad Karlovac treba se rukovoditi procjenom vlastitih kapaciteta za praćenje istih, te postavljati one pokazatelje koje mogu pratiti odnosno nakon što ih postave dogovoriti jasnu strukturu (tko će ih pratiti) i sukladno tome osigurati vremenske resurse za isto.
- *Praćenje podataka pokazatelja iziskuje materijalna sredstva koja trebaju biti osigurana:* osim što praćenje podataka za pokazatelje učinka uključuje ljudske i vremenske resurse, nužno je naglasiti kako su potrebna i dodatna materijalna sredstva kako bi se neki podaci mogli prikupljati (npr. podaci FINA-e koji govore o kretanjima poduzetnika se naplaćuju) i sukladno tome upravljačka struktura mora osigurati i neka sredstva za praćenje istih.
- *Spremnost šire mreže lokalnih dionika na prikupljanje i dostavljanje traženih podataka:* Podaci koji se trebaju prikupljati uključuju razne lokalne dionike (javne institucije, organizacije civilnog društva, privatne pravne osobe) koji će provoditi projekte/programe/mjere i nužno je uspostaviti dobru suradnju s istima kako bi se osiguralo da podaci koji se prikupljaju budu točni i relevantni u odnosu na postavljene pokazatelje. Kako bi se to učinkovito napravilo nužno je informirati sve dionike koji će provoditi

projekte/programe/mjere u Zvijezdi kakvi podaci će se tražiti od njih, kada ih treba prikupljati te dostavljati i kome ih treba dostavljati. Postizanjem dogovora unaprijed oko prikupljanja podataka izbjeći će se situacija u kojoj naknadno podaci neće biti dostupni.

IX.2 Vrednovanje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom

Vrednovanje (*eng. evaluation*) provedbe Plana upravljanja Zvijezdom je kompleksan i važan zadatak koji se provodi u svrhu ocjene djelotvornosti i učinkovitosti provedbe Plana upravljanja Zvijezdom. Vrednovanje analizira uzročne veze između sadržaja Plana upravljanja i postignutih rezultata i učinaka. Vrednovanje daje ocjenu učinka mjere/projekta/programa na ciljane skupine i krajnje korisnike te učinkovitost, djelotvornost, utjecaj, relevantnost i održivost istih.

Vrednovanje je nužno provesti zbog toga što će:

- Objasniti razloge u pozadini uspjeha i neuspjeha pojedinih mjere/projekta/programa pokrenutih u okviru Plana upravljanja. Ako neki aspekti mjera/projekta/programa nisu dobro funkcionirali, vrednovanje će pružiti preporuke o tome što može bolje funkcionirati u sljedećem ciklusu provedbe Plana upravljanja.
- Dobivaju se informacije o odgovarajućoj uporabi javnih resursa, primarno financijskih sredstava koja će se uložiti u provedbu mjera/projekata/programa
- Bit će temelj za modifikaciju Plana upravljanja u skladu s poukama koje su proizašle iz procesa vrednovanja
- Omogućit će se lakši prijenos informacija i najboljih praksi postignutih u okviru provedbe Plana upravljanja na razini dionika u gradu Karlovcu, kao i diljem Hrvatske i EU-a
- Doprinijet će jačanju odgovornosti svih uključenih aktera – upravljačkog tijela kao i svih dionika uključenih u proces provedbe Plana upravljanja

Vrednovanje će se provoditi na temelju sljedećih evaluacijskih kriterija:

RELEVANTNOST:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Do koje mjere su ciljevi i tematska područja Plana upravljanja relevantni za usmjeravanje razvoja i revitalizaciju Zvijezde?</i> • <i>Do koje mjere su ciljevi i tematska područja relevantni u odnosu na potrebe ciljnih skupina/korisnika</i> • <i>Do koje mjere su ciljevi i tematska područja relevantni u odnosu na potrebe u nastajanju i prioritete na nacionalnoj i lokalnoj razini?</i>
EFEKTIVNOST:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kako su sredstva (unos) pretvorena u neposredne rezultate ili rezultate?</i> • <i>Kakva je troškovna učinkovitost provedenih mjera/projekata/programa u odnosu na postignute rezultate i ciljeve?</i>
UČINKOVITOST:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koliko je provedba Plana upravljanja doprinijela postizanju svojih ciljeva odnosno željenih pokazatelja na razini rezultata?</i> • <i>Koji ciljevi nisu ostvareni i koji su razlozi za isto?</i>
UTJECAJ:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Je li provedba Plana upravljanja imala utjecaj na ciljne skupine, dionike (institucije, poduzetnike, udruge u Zvijezdi) kao i na stanovništvo u odnosu na njihove potrebe?</i> • <i>Jesu li ključni projekti postigli dugoročni utjecaj koji je željen kroz projekte?</i> • <i>U kojoj mjeri je utjecaj ostvaren?</i> • <i>Gdje nije postignut nikakav ili je postignut slab utjecaj i zašto?</i>

ODRŽIVOST:

- Jesu li pokrenuti projekti/mjere/programi održivi nakon njihovog završetka?
- Postoje li neki efekti multiplikacije učinka provedenih projekta/mjera/programa u Zvijezdi?

Proces vrednovanja i ocjene učinka i utjecaja Plana upravljanja Zvijezdom provodit će se od strane vanjskih stručnjaka koje će upravljačka struktura angažirati putem postupka nabave. Cilj je osigurati vanjsko vrednovanje Plana upravljanja kako bi se osigurala objektivnost u vrednovanju i izvještavanju o postignutom učinku istog.

Vrednovanje provedbe Plana upravljanja Zvijezdom provest će se u 3 faze:

- **Prvo srednjoročno vrednovanje** (*eng. mid-term evaluation*) nakon prve 3 godine provedbe Plana upravljanja Zvijezdom (u 2021. godini). Cilj srednjoročnog vrednovanja je ocijeniti učinkovitost i utjecaj provedbe Plana upravljanja Zvijezdom nakon prve tri godine provedbe te revidirati i usuglasiti Plan upravljanja Zvijezdom sa novim programskim razdobljem odnosno novim Operativnim programima za provedbu ESI fondova.
- **Drugo srednjoročno vrednovanje** (*eng. mid-term evaluation*) nakon 5 godina provedbe Plana upravljanja Zvijezdom (u 2023. godini). Cilj drugog srednjoročnog vrednovanja je opet ocijeniti učinkovitost i utjecaj provedbe prvog Akcijskog plana Plana upravljanja Zvijezdom te na temelju preporuka napravila revizija Plana upravljanja te izradio novi 5-godišnji Akcijski plan Plana upravljanja Zvijezdom.
- **Završno vrednovanje** (*eng. final evaluation*) nakon završenog perioda provedbe Plana upravljanja – 2028. godine. Cilj završne evaluacije Plana upravljanja Zvijezdom je ocijeniti ukupnu učinkovitost i utjecaj provedenih mjera/projekata/programa iz Plana upravljanja te izraditi temelje u obliku preporuka za novi Plan upravljanja Zvijezdom.

X Upravljanje rizicima

X.1 Svrha plana upravljanja rizicima

Svrha plana upravljanja rizicima je osigurati kvalitetnu provedbu Plana upravljanja Zvijezdom s pravovremenim prepoznavanjem potencijalnih negativnih situacija te adekvatnim reakcijama (preventivnim i korektivnim), koje će smanjiti negativan učinak na ciljeve Plana upravljanja.

Tijekom izrade plana upravljanja rizicima, identificirani su rizici povezani s provedbom Plana upravljanja Zvijezdom, određene su njihove moguće posljedice, intenzitet te su predviđene mjere prevencije i korekcije, odnosno aktivnosti koje će se poduzimati tijekom provedbe Plana upravljanja kako bi se smanjila vjerojatnost pojave pojedinih rizika, ili kako bi se smanjio utjecaj rizika na projektne ciljeve ukoliko se rizici ostvare. Plan upravljanja rizicima ne uključuje rizike u razvoju i provedbi pojedinih projekata ili mjera, već skupno sagledava potencijalne rizike kao nesigurne događaje ili stanja koja će, ako nastupe, utjecati na ciljeve Plana upravljanja Zvijezdom. U planu upravljanja rizicima, predviđeni su isključivo negativni rizici, tj. rizici koji imaju nepovoljan utjecaj na ciljeve Plana upravljanja. Utjecaj rizika se promatra u odnosu na postizanje planiranih pokazatelja kvalitativno ili kvantitativno (npr. zbog sadržajnog nepodudaranja pojedinih projekata nastaju negativni učinci ili se ne ostvaruju planirane brojke kod određenih kvantitativnih pokazatelja), zatim na moguća povećanja sredstava potrebnih za realizaciju Plana upravljanja i, u konačnici, na planirane vremenske rokove. Plan upravljanja rizicima će se redovito ažurirati od strane jedinice za upravljanje, koja će biti zadužena za provedbu Plana upravljanja.

X.2 Identifikacija rizika

U tablici je prikazan popis identificiranih rizika po kategorijama. Uvršteni su isključivo rizici za koje se smatra kako mogu imati značajniji utjecaj na provedbu Plana upravljanja. Rizici su podijeljeni u 5 kategorija. Unutar kategorija nalaze se interni i eksterni rizici koji nisu posebno razgraničeni. Inputi za izradu plana upravljanja rizicima su podaci iz UPU Zvijezda, podaci dobiveni kroz rad s fokus grupama (Radnom skupinom) i to posebno prilikom izrade SWOT analize, podaci koji se zasnivaju na individualnim razgovorima (intervjuima) zainteresiranih dionika i prijavitelja projektnih prijedloga u bazu projekata, na iskustvu izrađivača Plana upravljanja te dostupnim informacijama o Operativnim programima, nacionalnom strateškom okviru i politikama/programima Europske unije.

Tablica 6: Identificirani rizici

Rizici na razini politika	Organizacijski rizici	Okruženje	Socijalni rizici	Proceduralni rizici
Izostanak vanjskih izvora financiranja (kašnjenja s objavom Poziva na dostavu projektnih prijedloga)	Neiskustvo u upravljanju zaštićenim povijesnim cjelinama rezultira pogrešnim odlukama ili pasivnošću odgovornih osoba	Razvoj sličnih projekata u drugim gradovima u regiji ugrožava analizu potreba (projekti u Zvijezdi imaju regionalnu „konkurenciju“)	Loše imovinsko stanje i nepovoljna demografska struktura stanovništva ugrožavaju provedbu pojedinih mjera koje se odnose na revitalizaciju (privatnog) stambenog fonda u Zvijezdi	Poteškoće u rješavanju imovinsko pravnih odnosa na relaciji vlasnik (država, privatni vlasnik, grad Karlovac) – investitor
Karlovac neće biti uvršten u gradove koji će financirati razvojne projekte u okviru Integriranih teritorijalnih ulaganja	Nemogućnost postizanja konsenzusa i neusklađenost prilikom planiranja projekata među dionicima zbog loše komunikacije, različitosti interesa te nepostojanja modela donošenja odluka oko provedbe Plana upravljanja	Unatoč naporima i projektima, Zvijezda u javnosti nije prepoznata kao atraktivna destinacija za razvoj turizma		Konzervatorski uvjeti utječu na karakter projekta (sadržajno) ili povećavaju cijenu investicije
Nemogućnost planiranja proračunskih sredstava za razvojne projekte (vremenska neusklađenost između faze planiranja proračuna i tone informacije o provedbi projekata, nedostatak proračunskih	Nemogućnost pronalaska kadrova koji će imati potrebne kompetencije, znanja i vještine za provedbu Plana upravljanja	Privatni vlasnici imaju viziju razvoja koja se ne podudara s vizijom razvoja Zvijezde		

sredstava)				
------------	--	--	--	--

X.3 Kvalitativna analiza rizika s planom mjera prevencije i korekcije

Za potrebe kvalitativne analize rizika korištena je modificirana matrica analize rizika. Utjecaj na projektne ciljeve predstavljen je s tri razine – niski, srednji i visoki utjecaj. Na razini projekata će se za mjerenje intenziteta rizika razraditi detaljniji rasponi (1-10, s interpretacijom; npr. ocjena 7 znači prekoračenje proračuna za više od 20% ili produljenje rokova za više od 6 mjeseci).

Rizik	Kategorija rizika	Učinak rizika	Vjerojatnost pojave	Utjecaj na ciljeve	Predložene akcije
Izostanak vanjskih izvora financiranja (kašnjenja s objavom Poziva na dostavu projektnih prijedloga,	Rizici na razini politika	Nemogućnost zatvaranja financijske konstrukcije, odgoda provedbe većine ključnih infrastrukturnih projekata	visoka	srednji	Kontinuirano praćenje najava/objava poziva na dostavu projektnih prijedloga, pravovremena priprema projektne dokumentacije
Karlovac neće biti uvršten u gradove koji će financirati razvojne projekte u okviru Integriranih teritorijalnih ulaganja	Rizici na razini politika	Dio infrastrukturnih projekata koji su planirani za financiranje (Centar umjetnosti Karlovac, Bosanski magazin) neće se moći financirati u okviru financijskog razdoblja 2014. – 2020.	visoka	srednja	Kvalitetna suradnja s nadležnim ministarstvima, praćenje i aktivno sudjelovanje u određivanju kriterija za ITU, iznalaženje alternativnih izvora financiranja
Nemogućnost planiranja proračunskih sredstava za razvojne projekte (vremenska neusklađenost između faze planiranja proračuna i točne informacije o	Rizici na razini politika	Nemogućnost zatvaranja financijske konstrukcije projekata, odustajanje od prijave	visoka	srednja	Dobro suradnja UO za financije s upravnim odjelima i Jedinicom za upravljanje prilikom planiranja proračuna, pratiti mogućnost sufinanciranja kroz nacionalne fondove, osnivanje

provedbi projekata, nedostatak proračunskih sredstava)					županijskog fonda za sufinanciranje projekata, kreditna zaduženja. Fleksibilnost prilikom rebalansa
Neiskustvo u upravljanju zaštićenim povijesnim cjelinama rezultira pogrešnim odlukama ili pasivnošću odgovornih osoba	Organizacijski rizici	Neispunjenje pokazatelja, daljnja stagnacija/propadanje Zvijezde	srednja	visoka	Kontinuirano jačanje kapaciteta svih dionika, prvenstveno zaposlenika odjela/Jedinice, „menadžerska“ odgovornost zaposlenika jedinice za upravljanje, strogi kriteriji prilikom odabira zaposlenika
Nemogućnost postizanja konsenzusa i neusklađenost prilikom planiranja projekata među dionicima zbog loše komunikacije, različitosti interesa te nepostojanja modela donošenja odluka oko provedbe Plana upravljanja	Organizacijski rizici	Izostanak partnerskog pristupa, neispunjenje pokazatelja, daljnja stagnacija/propadanje Zvijezde, kašnjenja s prijavom, i provedbom projekata, Preklapanje istih sadržaja u različitim projektima, smanjenje održivosti projekata, rast troškova planiranja /programiranja	srednja	visoka	Pridržavanje smjernica Plana upravljanja, participativno donošenje odluka, dobra informiranost svih dionika o statusu mjera, uključenost ključnih dionika u model upravljanja Zvijezdom
Nemogućnost pronalaska kadrova koji će imati potrebne kompetencije, znanja i vještine za provedbu Plana upravljanja	Organizacijski rizici	Pasivnost u radu jedinice za upravljanje, izostanak usmjerenosti na rezultate, greške u planiranju i provedbi projekata, nemogućnost moderiranja i koordinacije dionika, pad povjerenja u jedinicu za upravljanje	srednja	visoka	Prilagodba organizacijskog oblika jedinice za upravljanje (fleksibilnost kod zapošljavanja, mogućnost stimuliranja i menadžerskih ugovora) kako bi se privuklo adekvatne kadrove, kontinuirano

					unaprjeđenje znanja i vještina radnika
Razvoj sličnih projekata u drugim gradovima u regiji	Okruženje/ vanjski rizici	Potrebe za sadržajem predviđenim pojedinim projektom već su pokrivena, tj. dolazi do gubitka regionalnog značaja ključnih projekata što negativno utječe na održivost projekata i/ili opravdanost financiranja iz EU fondova	niska	srednja	Izrada studije predizvodljivosti/opr avdanosti za svaki veći infrastrukturni projekt u Zvijezdi, formiranje sadržaja projekta temeljeno na stvarnoj procjeni potreba, informiranje o projektima u regiji
Unatoč naporima i projektima, Zvijezda u javnosti nije prepoznata kao atraktivna destinacija za razvoj turizma	Okruženje/ vanjski rizici	Neostvarivanje pokazatelja (npr. slaba dolaznost posjetitelja), niži prihodi od turizma, izostanak mrežnih učinaka projekta	niska	srednja	Odjel/Jedinica za upravljanje u suradnji s drugim dionicima (TZ, odjela/Jedinice) aktivno provodi mjere promidžbe i vidljivosti, osiguran odgovarajući proračun za promociju, kvalitetno osmišljena i provedena promotivna kampanja
Privatni vlasnici imaju interese koji se ne podudaraju s vizijom razvoja Zvijezde	Okruženje/ vanjski rizici	Negativan utjecaj na ostvarivanje vizije Zvijezde, razvoj neadekvatnih sadržaja, izostanak sinergijskog učinka s postojećim/planiranim sadržajima javnog karaktera	srednja	visoka	Uvođenje stimulativnih mjera (paket mjera i poticanja za razvoj poduzetništva u Zvijezdi) ukoliko su ulaganja usklađena s vizijom razvoja Zvijezde, potencijalni investitori trebaju biti upoznati s razvojnom vizijom i ciljevima Zvijezde
Loše imovinsko stanje i nepovoljna demografska	Socijalni rizici	Nemogućnost privatnih ulaganja (posebno u stambeni	visok	visok	Poticajnim mjerama i subvencijama osigurati povoljne

struktura stanovništva ugrožavaju provedbu pojedinih mjera koje se odnose na revitalizaciju (privatnog) stambenog fonda u Zvijezdi		fond/sektor), negativan (destimulirajući) utjecaj na razvoj poduzetništva (usluge namijenjene stanovnicima Zvijezde)			uvjete kreditiranja, planski otkup pojedinih objekata od strane Grada uz alternativni smještaj stanovnika starije životne dobi, razvojem infrastrukture porast će atraktivnost prostora i oživjet će promet nekretninama
Poteškoće u rješavanju imovinsko pravnih odnosa na relaciji vlasnik (država, privatni vlasnik, grad Karlovac) – investitor	Proceduralni rizici (legal)	Nemogućnost prijave na natječaje, kašnjenje s izradom dokumentacije, „blokada“ razvojnih aktivnosti	visok	visok	Kvalitetna pripremljenost projekata sa studijama (pred)izvodljivosti i kontinuirana komunikacija s vlasnicima (RH), uspostava dijaloga s privatnim vlasnicima, formiranje tima pravnika za rješavanje Imovinsko pravnih pitanja, predviđanje otkupa pojedinih ključnih objekata
Konzervatorski uvjeti utječu na opis projekta (sadržajno) ili visinu investicije	Proceduralni rizici (legal)	Destimuliranje investicija, negativna percepcija vezana uz procedura zaštite	srednje	srednje	Donošenje smjernica za ulaganje (uključujući energetska obnova), kontinuirani dijalog s Ministarstvom kulture, rad na kvalitetnoj informiranosti dionika o procedurama i vrijednosti koja se štiti

X.4 Provedba plana upravljanja rizicima

Za provedbu plana upravljanja rizicima bit će zadužen Upravni odjel za društvene djelatnosti kroz Odsjek za kulturu i kulturnu baštinu u prijelaznoj fazi, a potom jedinica za upravljanje (operativna struktura) koja ima odgovornost provedbe Plana upravljanja Zvijezdom. Za provedbu plana upravljanja rizicima odredit će se jedna osoba unutar tima operativne strukture, koja će imati uvid u aktivnosti provedbe i koja će od dionika (putem redovnih izvještaja i po potrebi, dodatnim aktivnostima) prikupljati podatke o projektima i drugim vanjskim faktorima o kojima ovisi cjelokupna ili djelomična realizacija Plana upravljanja. Osnova je predloženi Plan upravljanja rizicima koji će se ažurirati prema potrebi. Bilježit će se poduzete aktivnosti koje će biti dio opisa posla djelatnika odjela/jedinice za upravljanje. Za dio preventivnih i korektivnih mjera koje izlaze van okvira djelovanja odjela/jedinice za upravljanje, tj. koje su vezane uz realizaciju pojedinih projekata, odjel/jedinica će davati preporuke nositeljima/partnerima.

XI Komunikacijska strategija

XI.1 Ciljevi komunikacijske strategije

Komunikacijska strategija Plana upravljanja Zvijezdom bit će usko povezana s budućom strategijom brendiranja Zvijezde i pripadajućim promotivnim aktivnostima.

Svrha Komunikacijske strategije Plana upravljanja Zvijezdom je informiranje dionika o svrsi, sadržaju i provedbi Plana upravljanja Zvijezdom, te svim popratnim aktivnostima kao što su npr. prikupljanje projekata u bazu, provedba pojedinih projekata koji su sastavni dio Plana upravljanja, predstavljanja izvješća o postignutim rezultatima/evaluacije i sl. Važnost provedbe Komunikacijske strategije Plana upravljanja Zvijezdom je u informiranosti dionika oko svih aktivnosti koje se poduzimaju s ciljem provedbe Plana upravljanja.

Komunikacijska strategija također predviđa dvosmjernu razmjenu informacija, jer osim primarne uloge informiranosti ključnih dionika o provedbi Plana upravljanja, omogućava i kvalitetan dotok informacija od strane ključnih dionika (prijavitelja projekata u partnere, građana, poduzetnika, posjetitelja) u smjeru odjela/jedinice za upravljanje koji će upravljati Zvijezdom.

Ciljevi komunikacijske strategije su:

- Uspostaviti učinkovitu dvosmjernu komunikaciju među dionicima uključenima u provedbi Plana upravljanja
- Poticati razmjenu informacija i participativni pristup u planiranju i provedbi projekata
- Informirati potencijalne nositelje projekata/partnere o mogućnostima financiranja projektnih prijedloga (iz različitih izvora)
- Doprinijeti transparentnosti postupaka povezanih uz provedbu mjera i projekata u sklopu realizacije Plana upravljanja Zvijezdom

U sklopu aktivnosti provedbe plana upravljanja izradit će se strategija promocije Zvijezde, kojoj će primarna svrha biti informiranje dionika o mogućnostima korištenja sadržaja koji proizlaze iz realizacije projekata. Drugim riječima, ona će primarno biti usmjerena na turiste, posjetitelje, buduće studente ili učenike, potencijalne poduzetnike ili stanovnike. Temeljit će se na strategiji definiranoj Planom upravljanja i marketinškom istraživanju povezanom s ciljnim skupinama koje su obuhvaćene Planom upravljanja, a koje se samo djelomično podudaraju s ciljnim skupinama Komunikacijske strategije Plana upravljanja. Komunikacijska strategija Plana upravljanja djelomično se poklapa s prvom fazom komunikacije predviđenom Studijom ekonomskog vrednovanja Zvijezde (Urbanistički plan uređenja Zvijezde u Karlovcu, dio «komunikacija») i to u segmentu edukacije lokalnih dionika o projektu (Planu upravljanja). S obzirom da je cilj aktivnosti (1 Edukacijska faza – Edukacija o projektu) informiranje i mobilizacija lokalnih dionika za prijavu i provedbu inicijativa, te uključenost u procese planiranje i provedbe te vrednovanja provedbe Plana upravljanja, segment matrice komunikacijske strategije se podudara sa Komunikacijskom strategijom Plana upravljanja i u nastavku se dodatno razrađuje.

XI.2 Analiza ciljnih skupina Komunikacijske strategije

Ciljne skupine Komunikacijske strategije Plana upravljanja Zvijezdom čine svi dionici koji imaju utjecaj na provedbu plana upravljanja, tj. na koje provedba plana upravljanja posredno ili neposredno utječe.

Primarne ciljne skupine komunikacijske strategije čine dionici koji su izravno uključeni u provedbu Plana upravljanja na način da su odgovorni za pripremu i provedbu projekata i mjera unutar Plana upravljanja (nositelji projektnih prijedloga i mjera, partneri u provedbi projekata i mjera). U primarnu ciljnu skupinu ubrajamo sve institucije, ustanove, organizacije, poslovne subjekte koji su prijavili projekte u bazu Plana upravljanja ili to namjeravaju učiniti.

Sekundarnu ciljnu skupine čine osobe, organizacije, ustanove, institucije koje će imati korist od provedbe plana upravljanja, iako nisu aktivno uključene u razvoj i provedbu projekata.

Koordinator provedbe Komunikacijske strategije bit će odjel/odsjek unutar Grada Karlovca do osnivanja Jedinice za upravljanje Zvijezdom, iako će za različite aktivnosti unutar provedbe Komunikacijske strategije biti zaduženi i drugi dionici. Raspored odgovornosti prikazan je u akcijskom planu Komunikacijske strategije.

XI.3 Aktivnosti Komunikacijske strategije

Na osnovu definiranih ciljeva komunikacijske strategije te osnovnih ciljnih skupina, odabrane su aktivnosti koje će se provesti u sklopu provedbe Komunikacijske strategije, kao i pripadajući kanali komunikacije kojima će se informacije moći plasirati prema ciljnim skupinama, odnosno od ciljnih skupina prema odjelu/Jedinici za upravljanje.

Aktivnosti koje će se provoditi u kroz Komunikacijsku strategiju

Aktivnost	Alat komunikacije	Ciljna skupina
Koordinacija i razmjena informacija između projekata	Interna komunikacija i sastanci (između dionika) i u okviru Upravnog odbora (radne skupine)	Primarna ciljna skupina (nositelji i potencijalni nositelji projekata, partneri)
Informiranje javnosti o rezultatima provedbe Plana upravljanja putem medija	Konferencije za novinare, priopćenja - (tiskani i elektronički mediji)	Šira ciljna skupina, građani Karlovca
Participativno planiranje, razmjena mišljenja i stavova oko tema važnih za revitalizaciju Zvijezde, umrežavanje dionika	Okrugli stolovi, tribine, ankete, deliberativna rasprava	Svi dionici iz primarne i sekundarne ciljne skupine (ovisno o temi istraživanja)
Informiranje i edukacija dionika o temama važnim za provedbu Plana upravljanja.	Prezentacije vezane uz npr. izvore financiranja, upravljanje projektima i programima, praćene i vrednovanje i sl. (uživo, uz moguć	Svi provoditelji i potencijalni prijavitelji projekata u sklopu Plana upravljanja Zvijezdom

	live streaming ili arhiviranje i prikaz putem društvenih mreža i Internet stranicama)	
Izrada i objava newslettera (elektronska verzija)	Newsletter (u elektronskom formatu)	Šira ciljna skupina, građani Karlovca
Redovite objave informacija na internet stranicama	Internet stranice Zvijezde, internet stranice nositelja projekata/partnera	Šira ciljna skupina, građani Karlovca ili ciljano – prema pojedinim mjerama, odnosno aktivnostima
Pokretanje grupa na društvenim mrežama (Facebook, Google+, Twitter i sl.)	Društvene mreže	Šira ciljna skupina, građani Karlovca
Gostovanja (tematska) na radio i TV emisijama	Lokalni i nacionalni mediji (radio, TV, Internet, tiskani mediji)	Šira ciljna skupina, građani Karlovca
Zaprimanje prijedloga, projekata i sugestija	e-mail (odrediti mail), javno objavljivati odgovore i komentare na sugestije i prijedloge	Donositelji odluka, provedbeno operativno tijelo (odjel/Jedinica za upravljanje Planom upravljanja)

XI.4 Resursi za provedbu Komunikacijske strategije

Provedbu komunikacijske strategije će koordinirati odjel u okviru gradske uprave do formiranja jedinice za upravljanje Zvijezdom. Radi optimizacije troškova, osoba koja će u Jedinici za upravljanje biti zadužena za provedbu strategije promocije Zvijezde (marketinške strategije) će ujedno koordinirati provedbu komunikacijske strategije Plana upravljanja.

Sredstva za provedbu komunikacijske strategije (plaće koordinatora, izrada i održavanje internet stranice, grafički dizajn i prijelom materijala, plaćeni oglasi u medijima itd. osigurat će se iz proračuna Grada Karlovca/proračuna Jedinice za upravljanje (kroz udjele osnivača) te kroz projektno financiranje.

XI.5 Pokazatelji uspješnosti provedbe Komunikacijske strategije

Aktivnost	Output
Koordinacija i razmjena informacija između projekata	Broj godišnjih sastanaka – minimalno 6 Broj individualnih sastanaka – prema potrebi
Informiranje javnosti o rezultatima provedbe Plana upravljanja putem medija	Minimalno 2 konferencije za novinare godišnje, odnosno po potrebi Minimalno 4 poslana priopćenja za medije (godišnje)
Participativno planiranje, razmjena mišljenja i stavova oko tema važnih za revitalizaciju	Broj tribina/okruglih stolova na temu provedbe Plana upravljanja

Zvijezde, umrežavanje dionika	Broj provedenih anketa/istraživanja
Informirati i educirati dionike o temama važnim za provedbu Plana upravljanja.	Broj predavanja, seminara i prezentacija godišnje (minimalno 6)
Izrada i objava newslettera (elektronska verzija)	2 broja godišnje s podacima i opisom projekata/ mjera koji se provode u sklopu Plana upravljanja
Redovite objave informacija na internet stranicama	Minimalno 1 objava tjedno Broj posjeta na godišnjoj razini
Pokretanje grupa na društvenim mrežama (Facebook, Google+, Twitter i sl.)	Otvorene grupe/profili na 3-5 najpopularnijih društvenih mreža Minimalno 3 objave tjedno (vijesti, ankete, fotografije i sl.)
Gostovanja (tematska) na radio i TV emisijama	Minimalno 10 gostovanja tokom godine, minimalno 5 objava na nacionalnim TV mrežama
Zaprimanje prijedloga, projekata i sugestija	Broj zaprimljenih prijedloga (tendencija rasta na godišnjoj razini)

XII Izvori

1. Antolović J. i dr., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde – ekonomsko vrednovanje, Zagreb, 2014.-2017.
2. Grupa autora, Analitičke studije Karlovačke Zvijezde, Centar za povijesne znanosti, Odjel za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1979.
3. Generalni urbanistički plan Grada Karlovca, <http://www.karlovac.hr/urbanizam/prostorni-planovi-92/izradjeni/generalni-urbanisticki-plan-grada-karlovca-gup-2771/2771>
4. Jilek, Miroslav sa suradnicima, „Sociološki aspekti revitalizacije karlovačke Zvijezde.“ Zavod za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1979.
5. Krajobrazna studija, kartografski. prikaz 1., Urbanistički zavod Grada Zagreba, Zagreb, 2017.
6. Lay V. i Zupanc I., Stručna podloga za UPU karlovačke Zvijezde - Demografsko sociološka studija, Zagreb, 2016.
7. Matanić, A. i dr., Konzervatorska studija, kartografski. prilog br. 2, Zagreb, 2014.-2017.
8. Popis stanovništva, kućanstava i stanova, Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr
9. Projekt "STAR VOICE": Karlovačko javno-civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti revitalizacije stare gradske jezgre – Zvijezde"
10. Strategija razvoja Grada Karlovca 2013.-2020., Karlovac, 2013. <http://www.karlovac.hr/UserDocsImages/dokumenti/Clanci/StrategijarazvojaGradaKarlovcazarazdobljeod2013do2020godine.pdf>
11. Strategija kulturnog razvoja Grada Karlovca 2014.-2024., Karlovac, 2014. <http://www.karlovac.hr/UserDocsImages//dokumenti/Stranice//STRATEGIJA za WEB.pdf>
12. Strategija razvoja turizma Grada Karlovca 2012.-2020., Karlovac, 2012. <http://www.karlovac.hr/UserDocsImages/2016/dokumenti/strategija%20turizma%20grada%20karlovca.pdf>
13. Studija graditeljskih obilježja s konzervatorskom dokumentacijom, Knjiga 1., Zagreb, 2014.-2017
14. Studija prometnih obilježja, Zagreb, 2014.-2017.
15. Urbanistički plan uređenja "Zvijezda" (GGK br. 07 / 2017.), <http://www.karlovac.hr/urbanizam-zastita-okolisa/prostorni-planovi-92/vazeci-prostorni-planovi/urbanisticki-plan-uredjenja-zvijezda/2815>
16. <https://www.openstreetmap.org>
17. www.karlovac.hr

DODATAK 1 – SKUPNA TABLICA PROJEKATA

Skupna tablica projekata uključuje sve projekte, inicijative i mjere koji su zaprimljeni i evidentirani tijekom izrade Plana upravljanja, tj. tijekom zaprimanja projekata u bazu.

DODATAK 2 – OPIS KLJUČNIH PROJEKATA

Opis ključnih projekata uključuje razradu projekata koji su u višoj fazi zrelosti i/ili predstavljaju značajan utjecaj na ciljeve Plana upravljanja. Projekti su razrađivani s ključnim dionicima, tj. nositeljima i partnerima i daju sažetak osnovnih aktivnosti, vremenske dinamike, troškova s izvorima financiranja i ključnim pokazateljima.

DODATAK 3 – OPIS MANJIH PROJEKATA

Opis manjih projekata, programa i inicijativa uključuje projekte koji su u ranoj fazi zrelosti, pa u trenutku izrade Plana upravljanja nisu postojale detaljnije informacije o osnovnim komponentama projekata, a istovremeno odražavaju značaj po realizaciju ciljeva Plana upravljanja. Manji projekti su prikazani tablično.

DODATAK 4 – PROVEDBENI PLAN

Cilj dodatka je prikazati terminski plan provedbe s odgovornim dionicima i vrijednostima projekata. Vrijednost je iskazana samo za projekte za koje postoji završeni troškovnik realizacije ili procjena stručnjaka. Provedbeni plan održava skupnu dinamiku projekata u sva četiri područja djelovanja, te prikazuje uzročnu povezanost pojedinih projekata.

XIII DODATAK 1 – SKUPNA TABLICA PROJEKATA

Šifra	Oznaka na graf. Prikazu	Naziv projekta	Nositelj	Partneri	Područje djelovanja
KGP-Projekt-01	P2	Rekonstrukcija komunalne infrastrukture Zvijezde	Grad Karlovac	Hrvatske vode, HEP, Montcogim, Vodovod i kanalizacija, Zelenilo, Čistoća	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-02	P3	Obilaznica Zvijezde	Grad Karlovac	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-03	P5	Uređenje Trga bana Josipa Jelačića	Grad Karlovac	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-04	P10	Energetska obnova zgrade Gradske uprave	Grad Karlovac	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Inicijativa-01	P12	Kinološki park ⁵⁰	Grad Karlovac u suradnji s kinološkim udrugama (projekt je prijavila fizička osoba)	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-06	P16	Proširenje kapaciteta Doma za starije i nemoćne osobe sv. Antun	Karlovačka županija	Dom za stare i nemoćne Sv. Antun	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-07	P18	Rekonstrukcija zgrade – sjedište Hrvatske demokratske zajednice	Hrvatska demokratska zajednica	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-08	P19	Sanacija košarkaškog igrališta	Grad Karlovac	Karlovačka sportska zajednica	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Projekt-09	P24	Uređenje pješačke i biciklističke staze uz Draškovićevu	Grad Karlovac	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Inicijativa-02	P34	Kuća mentalnog zdravlja	Integrativni centar mentalnog zdravlja	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Program-01	PG01	Uključenost građana (stanovnika Zvijezde) u donošenje odluka	KA MATRIX	-	Kvaliteta gradskog prostora
KGP-Program-02	PG02	Evidencija ruševnih objekata	Grad Karlovac	-	Kvaliteta gradskog prostora

⁵⁰ Zaključak je kako za navedenu inicijativu već postoje predviđeni adekvatniji prostori na području Grada Karlovca, stoga prijedlog nije uvršten u akcijski plan

TiK-Projekt-01	P7	Rekonstrukcija zgrade KAMOD-a	Grad Karlovac	Ministarstvo kulture	Turizam i kultura
TiK-Projekt-02	P8	Franjevački samostan, crkva Presvetog Trojstva - obnova krovišta	Crkva Presvetog Trojstva	Grad Karlovac	Turizam i kultura
TiK-Projekt-03	P9	Crkva sv. Nikole i zgrada Parohije (Eparhije)	Crkva sv. Nikole/eparhija Gornjokarlovačka	-	Turizam i kultura
TiK-Projekt-10	P11	Knjižnica za mlade	Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić	Društvo arhitekata, građevinara grada Karlovca	Turizam i kultura
TiK-Projekt-04	P13	Uređenje Lončareve kuće	Grad Karlovac, Gradski muzej	-	Turizam i kultura
TiK-projekt-05	P14	Uređenje izložbeno – interpretacijskog muzejskog prostora (Bosanski magazin s uređenjem Bastiona sv. Josipa)	Veleučilište u Karlovcu, Grad Karlovac	Studentski centar, Gradski muzej grada Karlovca	Kombinirano: Turizam i kultura, obrazovanje
TiK-Projekt-11	P17	Stavljanje u funkciju objekta «Putnik» u Radićevoj ulici	Grad Karlovac TZ Karlovačke županije	Gradski muzej Karlovac, TZ Grada Karlovca, Karlovačka županija	Turizam i kultura
TiK-Projekt-06	P20	Revitalizacija kina Edison	Grad Karlovac	Zorin dom, Kino klub Karlovac, TZ grada Karlovca	Turizam i kultura
Tik-Incijativa-07	P29	Centar tradicionalnih zanata - Kotač	TZ Karlovačke županije	-	Turizam i kultura
Tik-Projekt-08	P30	Stavljanje u turističku funkciju Muzeja franjevačkog samostana i vidikovca (zvonika crkve Presvetog Trojstva)	Crkva Presvetog Trojstva, Grad Karlovac, Gradski muzej	-	Turizam i kultura
Tik-Projekt-09	P31	«Susret s Teslom u Karlovcu»	Karlovačka županija	Grad Karlovac	Turizam i kultura
Tik-Projekt-12	P35	Priroda u Zvijezdi	Javna ustanova NATURA VIVA	Karlovačka županija	Turizam i kultura
	PG03	Karlovački sportski susreti	Grad Karlovac, sportski klubovi	Sportski klubovi	Turizam i kultura

	PG04	Karlovački susreti kulture	Grad Karlovac	Udruge i ustanove u kulturi	Turizam i kultura
	PG05	Zvezdice – programi za djecu	Grad Karlovac	Dječji vrtići Karlovac" i "Četiri rijeke", Društvo Naša djeca	Turizam i kultura
DP-Projekt-01	P25	Hotel Central	Privatni investitor	-	Dinamično poduzetništvo
DP-Projekt-02	P26	Velika vojarna	Privatni investitor	-	Dinamično poduzetništvo
DP-Inicijativa-03	P27	Zvezdani kutak	VIRO, obrt	Grad Karlovac	Dinamično poduzetništvo
DP-Projekt-03	P33	Privatni dom za starije i nemoćne osobe	Privatni investitor (Darko Capan)		Dinamično poduzetništvo
	M1	Financijski instrumenti za postizanje ciljeva revitalizacije Zvijezde	Grad Karlovac		Dinamično poduzetništvo
	M2	Poduzetnički paket	Grad Karlovac		Dinamično poduzetništvo
OB-projekt-01	P6	Centar kompetencija	Karlovačka županija	Tehnička škola Karlovac Turističko ugostiteljska škola Zajednica tehničke kulture Veleučilište u Karlovcu	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-projekt-02	P15	Studentski dom	Veleučilište u Karlovcu	Studentski centar Karlovac	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-Projekt-03	P21	Atrij znanja	Veleučilište u Karlovcu	-	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-Projekt-04	P22	Centar za bioinspiriranu robotiku	Veleučilište u Karlovcu	-	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-Projekt-05	P28	Centar umjetnosti Karlovac	Glazbena škola Karlovac	Grad Karlovac, Karlovačka županija	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-Projekt-06	P32	Internacionalni mozaik STEM studijskih programa Veleučilišta u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu Heineken Hrvatska d.o.o.	Obrazovanje u Zvijezdi
OB-Program-01	PG06	Zvijezda u školi	Grad Karlovac, osnovne i srednje škole grada Karlovca		Obrazovanje u Zvijezdi

HP-02	H1	Jačanje prepoznatljivosti Zvijezde/informacijska platforma Zvijezde	Grad Karlovac Turistička zajednica grada Karlovca Jedinica za upravljanje Planom upravljanja		Horizontalni prioritet
HP-03	H2	Pametna Zvijezda	Grad Karlovac		Horizontalni prioritet
HP-01	P1	Plan upravljanja Zvijezdom	Grad Karlovac	-	Horizontalni prioritet

DODATAK 2 – OPIS KLJUČNIH PROJEKATA

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Rekonstrukcija komunalne infrastrukture Zvijezde
Oznaka projekta	KGP-Projekt-01 (P2)
Područje djelovanja	Kvaliteta gradskog prostora
Nositelj i partner:	Grad Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	Banjavčičeva ulica br.9, 47000 Karlovac, 047/628-231
Kontakt osoba:	Vesna Ribar, dipl.ing.građ.

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TRENTNO STANJE:

Ukupna komunalna infrastruktura u Zvijezdi je u lošem stanju. Vodoopskrbna i kanalizacijska mreža datira s početka 20. stoljeća te zbog starosti i dotrajalosti cjevovoda, učestalih puknuća i kvarova na cjevovodima, otežanog održavanja zbog velike dubine na kojoj su položeni kanali odvodnje (dublje i od 5,0 m) te neodgovarajućih profila neophodno je započeti s izmjenom cjelokupne vodoopskrbne i kanalizacijske mreže. Grad ima namjeru objediniti zahvate i obnovu infrastrukture provesti putem cjelovitog projekta u kojem bi radovi koji se kandidiraju (gradske ulice, infrastruktura pješackog i biciklističkog prometa, javna rasvjeta i prateća urbana oprema) činili jednu fazu cjelovitog rješenja. Većina ulica unutar Zvijezde su dvosmjerne ulice sa širinom kolnika između 5-6 metara. Ulice s jednosmjernom regulacijom prometa također imaju kolnik širine između 5-6 metara pri čemu je dio kolnika koji se ne koristi za prometovanje vozila namijenjen organiziranom parkiranju. U profilu većine ulica postoje nogostupi. Širina postojećih nogostupa iznosi od 1-2 metra. Stanje završnog sloja kolnika i nogostupa je vrlo loše. Većina prometnica nije obnavljana duži niz godina te je u skladu s uređenjem ostalih sadržaja u Zvijezdi nužno pristupiti i temeljitoj rekonstrukciji. Na prostoru Zvijezde urbana oprema nije sustavno rješavana, tako da postoji više različitih tipova rasvjete. Najkvalitetniji su potezi s konzolnim i klasičnim kandelabrima koji prevladavaju, dok se u rubnim zonama pojavljuju noviji tipovi.

SAŽETAK PROJEKTA:

U okviru projekta cilj je objediniti zahvate i obnovu infrastrukture u Zvijezdi provesti putem cjelovitog projekta u kojem bi radovi koji se kandidiraju činili cjelovito rješenje komunalne, prometne, energetske, vodne, komunikacijske, elektroničke komunikacijske infrastrukture. Projekt uključuje obnovu vodoopskrbnog sustava, sustava odvodnje otpadnih voda, elektroenergetskog sustava odnosno postavljanje kabela kanalizacije za potrebe elektroenergetike u Zvijezdi, postavljanje plinoopskrbnog sustava te vrelovodnog sustava. Sastavni dio projekta bit će i uređenje Radićeve ulice.

3. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
1) Obnoviti komunalnu infrastrukturu u Zvijezdi	<ul style="list-style-type: none"> <i>Km uređenog vodoopskrbnog sustava</i> <i>km uređenog sustava odvodnje otpadnih voda</i> <i>Km uređenog elektroenergetskog sustava</i> <i>Km postavljenog plinoopskrbnog sustava</i> <i>Km postavljenog vrelovodnog sustava</i> <i>Km obnovljenih cesta i nogostupa u Zvijezdi</i>

4. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	95.000.000,00 HRK
----------------------------	-------------------

5. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Grad Karlovac	
Hrvatske vode	
Vodovod i kanalizacija	
HEP	
Toplana	
Montcogim	
Zelenilo	
Čistoća	

7. Vremenski plan provedbe projekta (ganttoqram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Rekonstrukcija i postavljanje					

8. Pripremljenost dokumentacije:

✓ Glavni projekt

9. Komentari

Rekonstrukcija komunalne infrastrukture u Zvijezdi jedan je od vodećih projekata Plana upravljanja Zvijezdom jer se projektom postavljaju preduvjeti za kvalitetnije stambeno zbrinjavanje, uređenje stambenih i poslovnih prostora te u konačnici poticanje useljavanja stanovništva u Zvijezdu. Financijska konstrukcija projekta je zatvorena između projektnih partnera.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Uređenje Trga bana Josipa Jelačića
Oznaka projekta	KGP-Projekt-03 (P5)
Područje djelovanja	Kvaliteta gradskog prostora
Nositelj:	Grad Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	Banjavčičeva ulica br.9, 47000 Karlovac, 047/628-231
Kontakt osobe	Vesna Ribar, dipl.ing.građ.

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

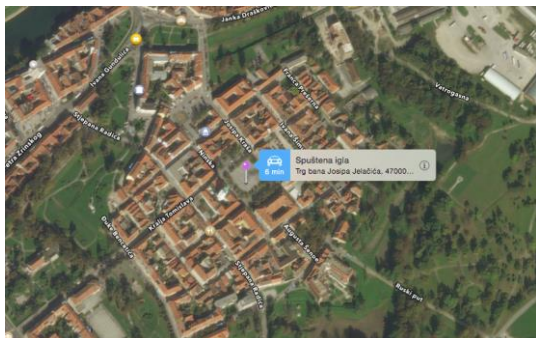
TRENUTNO STANJE:

Trga bana Josipa Jelačića obuhvaća površinu od 8300 m² i nalazi se unutar zone zaštićene povijesne graditeljske cjeline grada Karlovca. Trg bana Josipa Jelačića kao centralni prostor Zvijezde projektiran je u kasnorenesansnim proporcijama povijesnog središta i u povijesnim razdobljima razvoja grada Karlovca imao je središnju funkciju. U 20. stoljeću ploha Trga se smanjuje, dolazi do izmještanja tržnice, Trg ostaje bez dijela centralnih gradskih funkcija. Definiranjem oblikovanja plohe Trga i "malog placa" 1934. godine, a zatim i preuređenjem 80-tih godina, uspostavljeno je stanje koje se zadržalo do danas. Pješačke površine, bez definiranih točaka koncentracije sadržaja, te gašenje namjene u najreprezentativnijim građevinama, rezultiralo je prostorom bez privlačne moći. Danas je Trg zapušten i nema funkciju centra grada odnosno gradskih zbivanja.

SAŽETAK PROJEKTA:

U želji da zapuštenom trgu vrati karakteristike i funkcije središnjeg gradskog trga, a bivšim vojarnama oko njega udahne novi život odabirom primjerenih namjena i sadržaja, Grad Karlovac pokrenuo je projekt revitalizacije Trga bana Josipa Jelačića. Cilj projekta je aktiviranje gradskog prostora sadržajima, aktivnostima, mjerama i zahvatima s maksimalnim očuvanjem autentičnih povijesnih karakteristika uz ugradnju suvremenih elemenata kako bi se život i boravak u centru učinio što kvalitetnijim. Rekonstrukcija/revitalizacija trga ima za cilj formiranje atraktivnog javnog prostora - gradskog dnevnog boravka koji postaje mjesto susreta i razmjene, mjesto koje potiče komunikaciju i socijalne kontakte organizacijom koncerata i drugih manifestacija. Pod trgom planira se smjestiti podzemna garaža (jedna od opcija) dimenzija cca 59x79 m, s ulazom iz Šimunićeve ulice odnosno kroz garažu ispod Oružane. Ovo je isključivo građevina za parkiranje vozila, bez dodatnih sadržaja, a osigurat će parkiralište potrebno za objekte središnjeg dijela Karlovačke Zvijezde.

6. Grafika lokacije projekta

7. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
1) Obnovljen Trg bana Josipa Jelačića 2) Izgrađena podzemna garaža	<ul style="list-style-type: none"> m² obnovljenog javnog prostora Broj parkirnih mjesta u podzemnoj garaži

8. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	30.000.000,00 kn
----------------------------	------------------

9. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Grad Karlovac	n/p
Privatni investitor	n/p

10. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje					
Operativna faza					

11. Pripremljenost dokumentacije:

✓ *Idejni projekt*

12. Komentari

Trg bana J. Jelačića, kao glavni gradski trg i centar Zvijezde, u sadašnjem stanju ne ispunjava svoju funkciju. Njegova obnova, koja u opcijama uključuje i podzemnu garažu, jedan je od ključnih projekata koji je nužno realizirati kako bi se potaknula ukupna revitalizacija Zvijezde. Imajući u vidu planirane projekte koji se oslanjaju na Trg (obnova zgrade KAMOD-a, obnova Oružane) nužno je provesti projekt obnove Trga. Osiguravanje parkirališta u samoj Zvijezdi kroz podzemno parkiralište ispod Trga izravno se doprinosi stambenoj revitalizaciji kao i gospodarskoj i poslovnoj revitalizaciji Zvijezde. S obzirom na ostale funkcije prostora i realne potrebe, razmotrit će se opcija s podzemnom garažom ili samo s uređenjem parterne površine. Prema UPU, gradnju garaža ispod Trga J. Jelačića treba započeti tek kada se za to stvore stvarne potrebe. Prije njene gradnje treba izgraditi obilaznicu.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Centar kompetencija u strukovnim zanimanjima u zgradi „Oružane“
Oznaka projekta	OB-projekt-01 (P6)
Područje djelovanja	Obrazovanje u Zvijezdi
Nositelj i partner(i):	Karlovačka županija Tehnička škola Karlovac Turističko ugostiteljska škola Zajednica tehničke kulture Veleučilište u Karlovcu
Kontakt podaci prijavitelja:	Ambroza Vranyczania 2, Karlovac vesna.hajsan-dolinar@kazup.hr
Kontakt osobe	Dr.sc. Vesna Hajsan Dolinar, Zamjenica župana

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

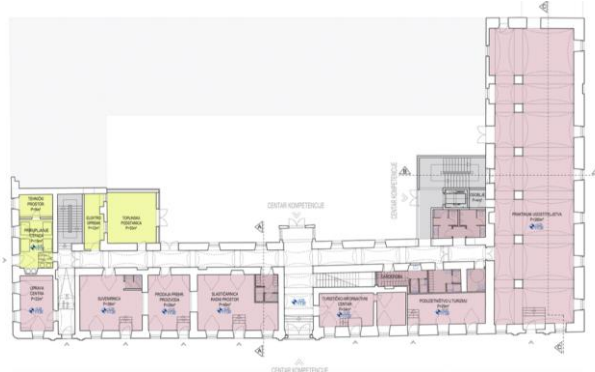
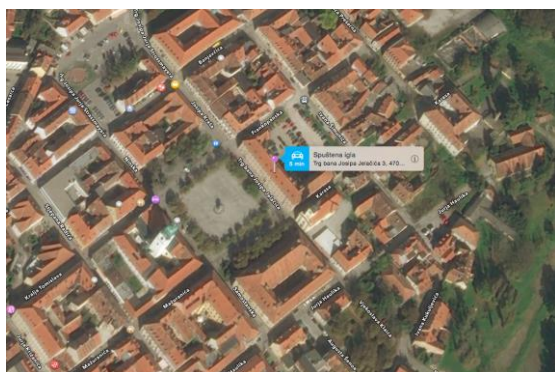
TRENUTNO STANJE:

U Karlovačkoj županiji trenutno djeluje 13 srednjih škola s 4300 učenika. Među programima škola koji su označeni deficitarnima u smislu potreba na tržištu rada su u prvom redu programi Tehničke škole Karlovac. Radi se prvenstveno o zanimanjima automehaničar, CNC operater, tokar, elektroinstalater. UZ navedena, sve je veća potražnja za zanimanjima iz područja turizma i ugostiteljstva. Strukovno obrazovanje u Karlovačkoj županiji dijeli probleme s nacionalne razine koji se najbolje očituju u stavu poslodavaca, od kojih je svega 1/3 zadovoljna razinom kompetencija mladih, tj. evidentan je nedostatak praktičnih znanja potrebnih za određene poslove. OP Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Predviđa jačanje inovativnih sadržaja u strukovnom obrazovanju putem centara kompetencija. Za uređenje Centra kompetencija predviđena je zgrada «Oružane» smještena na Trgu bana J. Jelačića. Namjena zgrade je javna i društvena (D). Građevinska bruto površina iznosi 3850 m².

SAŽETAK PROJEKTA:

Projekt Centar kompetencija orijentirat će se na srednjoškolsko strukovno obrazovanje, ali će pokriti čitavu obrazovnu vertikalu od razvoja programa za vrtiće (npr. radionice robotike), preko programa obrazovanja odraslih, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti do visokog školstva. Prvi i drugi kat «Oružane» uredit će se s ciljem unaprjeđenja nastavnih procesa, izvannastavnih sadržaja, uvođenja izvanškolskih aktivnosti s pokretanjem Centra izvrsnosti za darovite učenike u području strojarstva i elektrotehnike. Uz programe koji će biti smješteni u Tehničkoj školi, u samoj Oružani smjestit će se sadržaji povezani sa (a) Strojarskim sektorom: Kabineti za mehaniku fluida i hidrauliku, strojarske konstrukcije, pneumatiku, tehničku mehaniku, mikro i nano mehatroniku; (b) Elektro-sektorom: laboratoriji digitalnih informacija i komunikacija, industrijske automatizacije, informatike i elektronike, električnih sklopova i energetske elektronike, numeričkog upravljanja uz multimedijalnu polivalentnu dvoranu. U većem su dijelu prizemlja predviđeni prostori za formiranje Centra kompetencija iz sektora turizma i ugostiteljstva s praktikumima i komercijalnim ugostiteljskim i uslužnim sadržajima. Planirani su redom suvenirnica, trgovina prehrambenih proizvoda iz učeničke radinosti, turistički informativni centar, ured za poduzetništvo u turizmu i praktikum za ugostiteljstvo koji će funkcionirati kao ugostiteljski objekt - zdravljak. U središnjem dijelu, vezano na prodajni prostor, nalazit će se i praktikum s kuhinjom uređenom za pripremu slastica, koje će prodavati pakirane u trgovini, odnosno u *a la carte* u zdravljaku.

10. Grafika lokacije projekta

11. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
Unaprjeđeni nastavni procesi u području strojarstva i elektrotehnike te deficitarnih nastavnih programa u području turizma i ugostiteljstva	2000 m ² prostora «Oružane» stavljeno u funkciju obrazovanja
Stvoreni uvjeti za provedbu inovativnih izvannastavnih/vanškolskih sadržaja u STEM području, turizmu i ugostiteljstvu	Pokrenute vanškolske aktivnosti (broj programa) u STEM područjima
Pokrenut centar izvrsnosti u STEM područjima za darovite učenike Karlovačke županije	Pokrenuti programi za darovite učenike (3-5% učenika s područja županije)
Doprinos turističkoj ponudi i oživljavanju Trga bana J. Jelačića	Broj učenika/nastavnog osoblja koji će boraviti u Zvijezdi (na godišnjoj razini)
	Broj korisnika prostora (ugostiteljstvo, TIC, suvenirnica)

12. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta*	44.462.500,00 kn
Pripremna faza	600.000 kn
Izgradnja i opremanje centra	43.162.500,00 kn
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	700.000 kn

Prikazani su troškovi ulaganja koji se odnose na «Oružanu» (ne i ulaganja u Tehničku školu)

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	
Sredstva Osnivača i MRRFEU (sufinanciranje izrade dokumentacije)	1%
Sredstva EU fondova (EFRR)*	99%

* Sukladno uvjetima Poziva

13. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					

Izgradnja i opremanje					
Programiranje i organizacija rada Centra					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

14. Pripremljenost dokumentacije:

- ☐ Studija predizvodljivosti
- ☐ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ☐ Tehničke specifikacije
- ☒ Idejni projekt
- ☐ Glavni projekt
- ☐ Akt za građenje
- ☐ Ostalo

15. Komentari

Projekt Centar kompetencija jedan je od ključnih projekata u revitalizaciji Zvijezde. Njegova važnost u pokrivanju čitave vertikale obrazovanja omogućava multiplikacijski učinak i podizanje kvalitete obrazovanja osnovnog školstva, srednjoškolskog obrazovanja, uz izravan utjecaj i na kvalitetu rada Veleučilišta u Karlovcu, na kojem brojni učenici mogu nastaviti školovanje i koji će dio svojih obrazovnih sadržaja smjestiti u «Oružanu». Projekt će uključiti i unaprijediti rad civilnog sektora (Zajednica tehničke kulture grada Karlovca), pozitivno će utjecati na poslovni sektor jačanjem vještina i kompetencija učenika u području strojarstva, elektrotehnike, turizma i ugostiteljstva. Projekt ima izgledan izvor financiranja u Pozivu na dostavu projektnih prijedloga «Povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja» koji će se financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj u 100% iznosu. Ugostiteljski/turistički sadržaji u prizemlju doprinijet će oživljavanju središnjeg trga. Izazovi projekta vezani su uz mogućnosti kombiniranja različitih izvora financiranja (financiranje srednjoškolskih strukovnih i visokoškolskih programa u istom objektu), što će ovisiti o uvjetima budućih Poziva na dostavu projektnih prijedloga te sadržajno usklađivanje/nadgradnja postojećih sadržaja u Zvijezdi (Trgovačko – ugostiteljska škola).

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Rekonstrukcija zgrade KAMOD-a
Oznaka projekta	TiK-Projekt-01 (P7)
Područje djelovanja	Turizam i kultura
Nositelj i partner:	Grad Karlovac Ministarstvo kulture RH
Kontakt podaci prijavitelja:	Banjavčičeva ulica br.9, 47000 Karlovac, 047/628-231
Kontakt osoba:	Vesna Ribar, dipl.ing.građ.

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

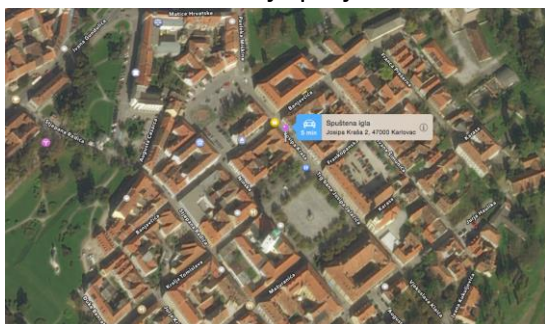
TRENUTNO STANJE:

Zgrada „Kamod“ u ulici Josipa Kraša 2, predstavlja sklop vojnih građevina građenih za visoke vojne časnike. Sklop se sastoji od tri glavna dijela koji su nastali na mjestu starijih objekata djelomično sačuvanih u strukturi građevine. Dijelovi sklopa iz prve i druge polovine 18. stoljeća objedinjeni su obnovom iz prve polovine 19. stoljeća u razdoblju klasicizma. Od starije strukture su sačuvani ranobarokni bačvasti svodovi s lomljenim i šiljastim susvodnicama. Sklop ima arhitektonsko ambijentalnu i kulturno povijesnu vrijednost. Zgrada „Kamod“ unutar kulturno-povijesne urbanističke cjeline Karlovac – „Zvijezde“ se trenutno u manjem dijelu koristi kao uredski prostor za nekoliko udruga koje djeluju na području grada Karlovca. Zbog dugogodišnjeg neulaganja u obnovu i rekonstrukciju zgrade došlo je do njenog devastiranja, te je nužno pristupiti obnovi poštujući zahtjeve struke, a kako bi se prostor adekvatno uredio i prilagodio potrebama sadašnjih i budućih korisnika, prvenstveno kao smještaj za djelatnike Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Karlovcu.

SAŽETAK PROJEKTA:

S ciljem unaprjeđenja korištenja objekata u Zvijezdi za javne svrhe u okviru projekta planira se izraditi tehnička dokumentacija nužna za rekonstrukciju zgrade KAMOD-a, provesti nužni radovi na rekonstrukciji zgrade sve sa ciljem uređenja prostora Konzervatorskog odjela u Karlovcu Ministarstva kulture. Konačni cilj uređenja zgrade KAMOD-a i smještaja pojedinih službi/odjela bio bi osigurati cjelovitu podršku pri zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s naglaskom na revitalizaciju kulturno-povijesne cjeline „Zvijezde“. Uz navedeni sadržaj u prostoru će biti uređena tematska galerija.

16. Grafika lokacije projekta

17. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
1) Rekonstruirati zgradu KAMOD-a te smještaj konzervatorskog odjela	<ul style="list-style-type: none"> m² obnovljenog prostora zgrade KAMOD-a Broj zaposlenika/ureda koji rade u zgradi KAMOD-a Broj posjetitelja

18. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	n/p
----------------------------	-----

19. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Ministarstvo kulture	100

13. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje					
Operativna faza					

14. Pripremljenost dokumentacije:

✓ Idejni projekt

15. Komentari

Projekt rekonstrukcije zgrade KAMOD-a u fazi je pripreme tehničke dokumentacije (financiranje izrade glavnog projekta osiguralo je Ministarstva kulture RH). Rekonstrukcija zgrade KAMOD-a nužna je i doprinijet će očuvanju kulturno-povijesne baštine Zvijezde, a s obzirom na poziciju i zatvaranje središnjeg Trga bana Josipa Jelačića, važno je predvidjeti sadržaje koji će omogućiti oživljavanje trga. Predviđena namjena za je upravno - administrativna (uredski prostori Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Karlovcu), ugostiteljski (uslužni) sadržaj u prostoru prema Trgu bana J. Jelačića i tematski galerijski prostor.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Interpretacijski centar – Lončareva kuća
Oznaka projekta	TiK-Projekt-04 (P13)
Područje djelovanja	Turizam i kultura
Nositelj i partner:	Grad Karlovac Gradski muzej Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	Banjavčičeva ulica br.9, 47000 Karlovac, 047/628-231
Kontakt osobe	Snježana Turalija

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TREKUTNO STANJE:

Grad Karlovac, u svojstvu vlasnika postojeće "drvene kuće", koja se nalazi na adresi Haulikova 6 u sklopu povijesne jezgre grada Karlovca, a koja po tipologiji gradnje predstavlja jedini sačuvani primjerak tradicijske gradnje u drvu iz 18. stoljeća na području zaštićene kulturno povijesne urbanističke cjeline karlovačke Zvijezde. Grad Karlovac kao vlasnik ima namjeru izvršiti njenu obnovu, kao zahvat statičke sanacije, odnosno njenog vraćanja u prvobitno stanje, s obzirom da je sadašnje stanje vrlo loše, odnosno kuća je trenutačno neupotrebljiva.

SAŽETAK PROJEKTA:

U sklopu konstruktivno sanirane drvene kuće Haulikova 6 planira se uređenje interpretacijskog centra za tradicijske obrte. Prema svojoj definicijskoj biti Interpretacijski centar je predstavljanje, na prikladan način, određenih baštinskih oblika određene zajednice prema zadanoj temi (u ovom slučaju tradicijski obrti). Predloženi baštinski oblici spadaju u fond vrijednosnih resursa, koji određuju bitna obilježja zajednice, pa se stoga moraju tretirati na odgovarajući način, da bi se mogli ponuditi drugima na uvid, te da bi tako postali osnova za stvaranje turističkog proizvoda posebnog obilježja i potencijala. U ključne zadaće ovog Interpretacijskog centra ubraja se i predstavljanje baštinske teme (određeni tradicijski obrti lončarskog, pečarskog, kožarskog, užarskog ili nekog drugog odabranog tipa ili njihove kombinacije) Uz takovu prezentaciju može se pridodati i turistička ponuda, koja podrazumijeva poticanje na uporabu i korištenje tipičnih proizvoda mjesta u kojemu se nalazi predmetni Interpretacijski centar.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
3) Rekonstruirana građanska drvena kuća s kraja 18.st 4) Uređen interpretacijski centar – Lončareva kuća, u cilju prezentacije povijesnih načina gradnje i s time povezanih tradicijskih obrta. 5) Unaprijeđena turistička ponuda Karlovca	<ul style="list-style-type: none"> m² obnovljenog prostora kuće Broj posjetitelja/turista koji će posjetiti centar u godini po završetku investicije

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	2.600.000,00 kn
----------------------------	-----------------

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Grad Karlovac	19%
ESI fondovi/MRRFEU	81%

16. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Obnova Lončareve kuće i opremanje IC-a					
Otvaranje i rad IC-a					

17. Pripremljenost dokumentacije:

✓ *Kandidirano za izradu tehničke dokumentacije*

18. Komentari

Izrađen glavni projekt za statičku sanaciju objekta. Grad Karlovac će u 2018. godini započeti radove na statičkoj sanaciji. Ministarstvo kulture dodijelilo je 200.000,000 kn za radove na konstruktivnoj i građevinskoj sanaciji.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Uređenje izložbeno – interpretacijskog muzejskog prostora (Bosanski magazin s uređenjem Bastiona sv. Josipa)
Oznaka projekta	TiK-projekt-05 (P14)
Područje djelovanja	Turizam i kultura ili obrazovanje u Zvijezdi
Nositelj i partner(i):	Veleučilište u Karlovcu Studentski centar Gradski muzej Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	N/P
Kontakt osobe	N/P

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TRENUTNO STANJE:

Zgrada bosanskog magazina koja se nalazi neposredno uz bastion sv. Josipa (Koruški bastion) trenutno se koristi za potrebe depoa Gradskog muzeja i gradskog kazališta Zorin dom. Prostor je dio objedinjene katastarske čestice Kč.br. 992/4 koja uključuje i bivšu vojnu bolnicu te prostor srušenog vojnog hangara uz postojeći studentski dom. Za čitavu česticu predan je zahtjev za darovanjem Ministarstvu upravljanja državnom imovinom (od strane Veleučilišta u Karlovcu). Građevina je u središtu bastiona sv. Josipa sagrađena 1850. godine kao samostojeći poluukopani magazin za barut koji je dograđivan tijekom 20. st. S obzirom da je građen u sklopu pripreme za okupaciju Bosne nazvan je Bosanski magazin. Objekt je zbog svoje izvornosti u tlocrtnoj dispoziciji i obliku te kulturno – povijesnog značaja kao izražajnog primjera tipske vojne arhitekture 19. st. valoriziran kao građevina izrazite vrijednosti. Također je značajan njegov smještaj na bastionu sv. Josipa koji je jedini bastion sačuvan u svojim osnovnim gabaritima i kao takav prezentabilan u budućnosti. Stoga je povezivanje zgrade s lokacijom na kojoj se nalazi kroz buduću primjerenu namjenu važan dio njezine valorizacije.

SAŽETAK PROJEKTA:

Veleučilište u Karlovcu je od Ministarstva upravljanja državnom imovinom zatražilo darovnicu za čitav prostor (zajedno s Vojnom bolnicom) u studenom 2017. godine i dobilo odobrenje za provođenje određenih pripremnih radnji u sklopu izrade projektne/tehničke dokumentacije. Potreba Veleučilišta je uređenje objekta studentske prehrane koji bi se smjestio u objekt Bosanskog magazina uz popratne prostore za studente namijenjene društvenim sadržajima i rekreaciji (kako stoji u dopisu upućenom Ministarstvu upravljanja državnom imovinom). Također postoji inicijativa da se u prostoru Bosanskog magazina uredi suvremeni interpretacijski centar koji bi bio vezan uz vojnu baštinu Grada Karlovca i integriran u kulturno – turističku ponudu koja bi povezivala Stari grad Dubovac, Edison, Muzej Domovinskog rata i sadašnji prostor Gradskog muzeja (predviđeno UPU-om, Kulturnom strategijom grada Karlovca). Sadržaj Bosanskog magazina vezao bi se uz uređenje bastiona sv. Josipa kao jedinstveni interpretacijski objekt.

3. Grafika lokacije projekta

Autor ilustracije: Neven Cetinjanin, preuzeto sa Kafotka

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
<ul style="list-style-type: none"> Zvijezdu pretvoriti u atraktivnu turističku destinaciju uređenjem suvremenog interpretacijskog centra na temu vojne baštine grada Karlovca ili Osigurati kvalitetnije uvjete studiranja i boravka u Karlovcu studentima Veleučilišta uređenjem objekta studentske prehrane 	<p>broj posjetitelja godišnje</p> <p>Povećanje broja noćenja za n% na godišnjoj osnovi</p> <p>Osigurati objekt studentske prehrane kapaciteta 2500 obroka dnevno</p>

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta*	Nije poznato
Pripremna faza	Nije poznato
Izgradnja i opremanje objekta	Nije poznato
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	Nije poznato

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori*	
Sredstva Veleučilišta u Karlovcu i Studentskog centra Karlovac	N/P
Sredstva Grada Karlovca i Gradskog muzeja Karlovac	N/P
Sredstva EU fondova (EFRR)*	N/P
Drugi izvori (Npr. Ministarstvo kulture)	N/P

Izvori financiranja ovisit će o konačnom konceptu projekta i podjeli uloga među dionicima. Kod objekata studentske prehrane, moguće je financiranje iz EFRR i do 100%. Kod kulturne baštine % financiranja iz EU fondova je oko 85%.

6. Vremenski plan provedbe projekta (ganttoqram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Pripremna faza						
Izgradnja i opremanje						
Programiranje i organizacija rada Centra						
Promidžba i vidljivost						
Operativna faza						

7. Pripremljenost dokumentacije:

- Studija predizvodljivosti
- Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- Tehničke specifikacije
- Idejni projekt
- Glavni projekt
- Akt za građenje
- X Ostalo (projekt je u idejnoj fazi)

8. Komentari

U kontekstu postizanja vizije i ciljeva Plana upravljanja Zvijezdom (Zvijezda kao središte kulture i turizma) te u cilju kvalitetne i primjerene prezentacije kulturnog dobra i dijela tvrđavskog sustava poželjna je i prihvatljiva muzejska namjena suvremenog interpretacijskog centra vezanog uz vojnu povijest i baštinu Grada Karlovca. Povezivanjem sadržaja ispravno bi se očuvalo kulturno dobro, a dio spomeničke cjeline kroz razumijevanje tvrđavskog sustava dobio bi edukativnu vrijednost. Kvalitetan sadržaj na temu vojne povijesti sa postavom, interpretacijskim centrom uz primjenu suvremenih tehnologija interpretacije i uređenje bastiona sv. Josipa imao bi izniman učinak u uzdizanju Zvijezde kao regionalne turističke destinacije i snažno bi doprinio planiranim pokazateljima vezanim uz turistički rast i razvoj. Prilikom sljedećih aktivnosti (studije predizvodljivosti, izrade projektne dokumentacije) potrebno je analizirati kompatibilnost dvaju predviđenih sadržaja i naći optimalno rješenje uvažavajući potrebe VUKA-e i SC-a, uzevši u obzir izrazitu vrijednost građevine i njen interpretativni potencijal. Izazovi koji predstoje su definiranje uloga ključnih dionika u realizaciji projekta, vlasništvo nad navedenom česticom, definiranje i sinkronizacija izvora financiranja.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Studentski dom
Oznaka projekta	OB-projekt-02 (P15)
Područje djelovanja	Obrazovanje u Zvijezdi
Nositelj i partner(i):	Veleučilište u Karlovcu Studentski centar Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	Frana Krste Frankopana 5 zeljko.sancic@scka.hr
Kontakt osobe	mr.sc. Željko Šančić, ravnatelj

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TRENUTNO STANJE:

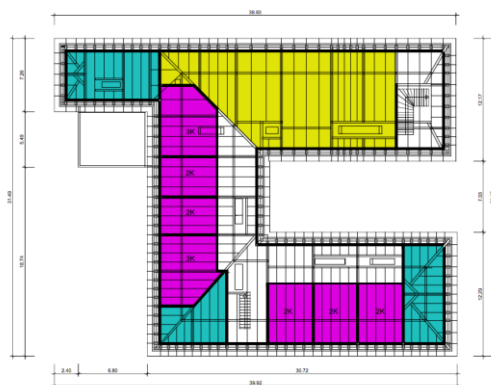
Studentski centar Karlovac trenutno upravlja studentskim domom kapaciteta 153 ležaja, s ukupno 63 sobe, smješten u nekadašnjoj vojarni bana Josipa Jelačića u neposrednoj blizini zgrade Veleučilišta te popratnim objektima u kojima su smješteni znanstveno – istraživački sadržaji. Postojeći dom ne zadovoljava trenutne potrebe studentskog smještaja (prema procjeni, stotinjak prijava za korištenje doma u redovnom postupku i kroz naknadne upite nije bilo usvojeno zbog nedovoljnih kapaciteta). Tijekom ljetnih mjeseci objekt se koristi za hostelski smještaj. U 2017. godini je zabilježeno preko 1800 noćenja, a u vrijeme održavanja manifestacija, potražnja za hostelskim smještajem također je veća od sadašnjih kapaciteta. S obzirom na pokretanje novih programa Veleučilišta (pivarstvo, zaštita prirode i drugi), očekuje se rast potreba za studentskim smještajem. Broj studenata na Veleučilištu ima rastući trend (2532 studenta u 2017. godini). Kako je nedostatak povoljnih smještajnih kapaciteta za studente jedan od razloga napuštanja školovanja kod studenata u nepovoljnom položaju, problem je prepoznat i u Operativnom programu Konkurentnost i kohezija kroz Cilj 6 i podcilj 6.3. Proširiti smještajne mogućnosti za studente, izgraditi nove i obnoviti postojeće kapacitete.

SAŽETAK PROJEKTA:

Realizacijom projekta Studentskog centra u prostoru bivše vojne bolnice (Karasova 8), omogućit će se povećanje smještajnih kapaciteta za dodatnih 90 kreveta, čime bi se gotovo u potpunosti zadovoljile potrebe smještaja studenata. Realizacija projekta omogućit će kvalitetan smještaj studentima, s posebnim naglaskom na studente u nepovoljnom položaju, ali i nastavnicima/znanstveno istraživačkom kadru u sklopu dolazne mobilnosti, te dodatne ležajeve u hostelskom režimu izvan perioda održavanja nastave. Objekt će se urediti maksimalno uvažavajući načela energetske učinkovitosti (dizalice topline, sakupljanje i recikliranje vode, korištenje energije sunca). U tijeku su pripreme radnje (idejni projekt, istražni radovi). Zgrada je u vlasništvu Republike Hrvatske, a 21. Studenog 2017. predan je zahtjev Ministarstvu državne imovine da se čitava čestica Kč.br. 992/4 (koja uključuje Bosanski magazin i bastion sv. Josipa) daruje u vlasništvo Veleučilištu u Karlovcu.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
Unaprijediti smještajne kapacitete studentskog doma SC Karlovac	Broj kreveta namijenjenih studentima u novouređenom domu (90)
Doprinijeti turističkoj ponudi grada Karlovca povećanjem smještajnih kapaciteta u kategoriji hostela	Minimalno 95% popunjenosti kapaciteta tokom godine Ukupno 3200 noćenja za posjetitelje izvan perioda održavanja nastave (uključujući postojeće kapacitete)

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	25.750.000 kn
Pripremna faza	400.000 kn
Izgradnja i opremanje centra	25.000.000 kn
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	350.000

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Sredstva prijavitelja (Veleučilište u Karlovcu) i Studentski centar u Karlovcu	16%
Sredstva EU fondova (EFRR)*	84%

*Prema uvjetima Poziva, financira se do 240.000 kn s PDV-om po krevetu.

6. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje*					
Organizacija rada Studentskog doma					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

7. Pripremljenost dokumentacije:

- ☐ Studija predizvodljivosti
- ☐ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ☐ Tehničke specifikacije
- ☒ Idejni projekt
- ☐ Glavni projekt
- ☐ Akt za građenje
- ☒ Ostalo (rješavanje pitanja vlasništva)

8. Komentari

Uređenje objekta studentskog doma preduvjet je za daljnji rast Veleučilišta u Karlovcu. Projekt je kompatibilan s ciljevima Plana upravljanja u području obrazovanja i turizma, jer će smještajni kapaciteti (doduše samo u dijelu godine kada nema nastave) biti na raspolaganju posjetiteljima. S obzirom na trenutnu dostupnost izvora financiranja (PDP Modernizacija, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja za studente u nepovoljnom položaju, otvoren do 30.06.2020. u modalitetu trajnog poziva), uz preduvjet brzog rješavanja preduvjeta u pripreмноj fazi (vlasništvo, glavni projekt, građevinska dozvola), moguće je osigurati sredstva za realizaciju u kratkom roku. Kako je prihvatljiv trošak ulaganja u zajedničke prostorije (kuhinje, blagavaone, učionice, restoran, garaže i sl.), a s obzirom na prepoznate potrebe za objektom studentske prehrane, preporuka je sadržaj studentskog doma i objekta studentske prehrane integrirati u isti projekt (u istom ili različitom objektu).

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Revitalizacija kina Edison
Oznaka projekta	TiK-Projekt-06 (P20)
Područje djelovanja	Turizam i kultura
Nositelj i partner(i):	Grad Karlovac Gradsko kazalište Zorin dom Kino klub Karlovac Turistička zajednica grada Karlovca
Kontakt podaci prijavitelja:	Banjavčičeva ulica 9 047 628 112 drazenka.sila.ljubenko@karlovac.hr
Kontakt osobe	Draženka Sila Ljubenko, pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

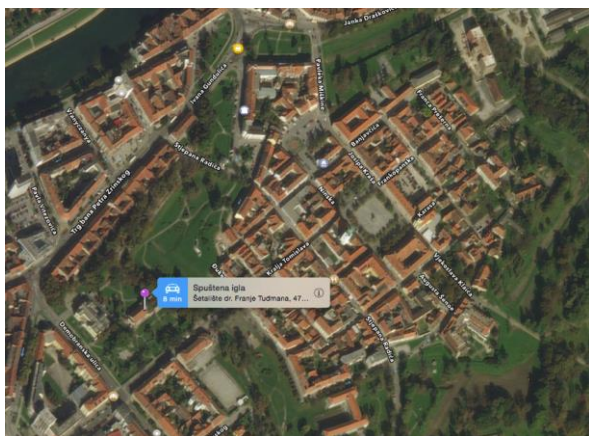
TRENUTNO STANJE:

Kino Edison pojedinačno je zaštićeno kulturno dobro od 2011. godine, koje je nakon godina stagnacije i devastacije 2016. godine kupio Grad Karlovac. Potreba Grada Karlovca za modernim kinom izražena je u brojnim anketama, prepoznata je u Strategiji razvoja grada Karlovca (1.6.10) i posebno u Strategiji kulturnog razvoja gdje je obnova i revitalizacija kina Edison svrstana među ključne projekte kulturnog razvoja (6.2.). Uz izraženu potrebu građana Karlovca za kino sadržajima, Zorin doma za alternativnim prostorom za organizaciju kulturnih događanja i potrebama Kino kluba za razvojem vlastitih djelatnosti (obrazovnih, festivalskih), Edison je prepoznat i kao turistički potencijal, u kontekstu obogaćenja turističke ponude grada Karlovca, gdje bi se ponuda kina Edison integrirala u postojeće turističke sadržaje i povezala s ostalim potencijalima i turističkim atrakcijama poput Starog grada Dubovca, Aquatike i posebno – Zvijezde.

SAŽETAK PROJEKTA:

Cilj projekta «Revitalizacija Kina Edison» je oživjeti vrijedne zaštićene objekte kulturne baštine Grada Karlovca i staviti ih u funkciju turističkog razvoja grada Karlovca. Uređenjem kina Edison u suvremeni multimedijalni centar stvorit će se uvjeti razvoja festivalskog, konferencijskog i obrazovnog turizma. Projekt će maksimalno iskoristiti strateške prednosti Karlovca – od odličnog prometnog položaja, kapaciteta dionika da razvijaju i provode programe u okviru navedene turističke ponude, te usmjerenosti na najsuvremenije tehnologije koje će same programe učiniti dodatno atraktivnim. Kine Edison će nakon obnove imati modernu kinu dvoranu sa 218 mjesta, najsuvremenijom kino opremom, dodatnom dvoranom kapaciteta do 50 posjetitelja koja će se smjestiti u prostoru ispod balkona. Proširenjem sadašnjih gabarita, dobit će se prostor za pozornicu koja će omogućiti organizaciju koncerata, manje zahtjevnih kazališnih predstava, konferencija. Uz suvenirnicu i ugostiteljski objekt u prizemlju, u tavanom prostoru će se urediti audio – vizualni edukacijski studio i polivalentni izložbeni prostor.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
<ul style="list-style-type: none"> Revitalizirati objekt Kina Edison i staviti ga u funkciju razvoja turističke ponude Grada Karlovca Integrirati događanja povezana s audiovizualnim djelatnostima i staviti ih u kontekst obogaćivanja turističke ponude Osigurati uvjete za razvoj kreativnih i kulturnih industrija u gradu Karlovcu 	<p>35000 posjetitelja ključnoj lokacije godišnje</p> <p>Organizacija 7 konferencija na godišnjoj razini (1500 posjetitelja izvan Karlovca)</p> <p>Minimalno 7 organiziranih festivala (filmski, kazališni) od kojih 3 s međunarodnim karakterom</p> <p>Povećanje broja noćenja za 3,5% na godišnjoj razini</p>

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta*	26.600.000 kn
Pripremna faza	500.000 kn
Izgradnja i opremanje objekta	25.350.000 kn
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	750.000 kn

Prikazani su isključivo troškovi koji se odnose na Kino Edison (ne na čitavi projekt koji obuhvaća i ulaganja u druge lokacije (Stari grad Dubovac).

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	
Sredstva Grada Karlovca	15%

* Sukladno uvjetima Poziva «Priprema i provedba Integriranih

6. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje					
Programiranje i organizacija rada Centra					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

7. Pripremljenost dokumentacije:

- ☒ Studija predizvodljivosti
- ☐ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ☐ Tehničke specifikacije
- ☒ Idejni projekt
- ☒ Glavni projekt
- ☒ Akt za građenje
- ☐ Ostalo

8. Komentari

Projekt Revitalizacija kina Edison u fazi je priprema za Poziv na dostavu projektnih prijedloga «Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine». Trenutno je u fazi izrade izvedbenog projekta i završetak studije izvedivosti te pripreme projektne dokumentacije za prijavu na Poziv. Važnost Kina Edison za revitalizaciju Zvijezde je od iznimne važnosti. Edison je zamišljen kao potencijalna početna točka turističkih tura po Zvijezdi, polivalentnost prostora i usmjerenost na moderne tehnologije će mu osigurati regionalni značaj, čime će se doprinijeti i većoj prepoznatljivosti Zvijezde na čijim se obodima kino nalazi. Uređenjem kina Edison, stvorit će se «trokut» turističkih atrakcija kojeg će činiti Gradski muzej i Bosanski magazin, s muzejom Franjevačkog samostana i Atrijem znanja u središnjem dijelu, čime će se osigurati kolanje turista po gotovo cijeloj površini Zvijezde. Sama dinamika realizacije projekta ovisi o vremenu raspisa Poziva na dostavu projektnih prijedloga te duljine perioda evaluacije do potpisa ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Atrij znanja
Oznaka projekta	OB-Projekt-03 (P21)
Područje djelovanja	Obrazovanje u Zvijezdi
Nositelj:	Veleučilište u Karlovcu
Kontakt podaci prijavitelja:	Trg J.J. Strossmayera, +385 (0)47 843 500
Kontakt osobe	Dr.sc. Branko Wasserbauer prof. V. Š.

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

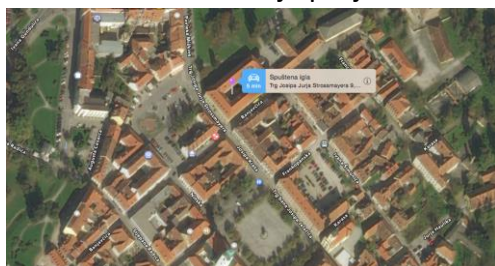
TREKUTNO STANJE:

Zgrada Veleučilišta u Karlovcu nalazi se na Trgu J.J.Strossmayera 9 u Karlovcu. Od izgradnje u 17. stoljeću namjena objekta u kojem je smješteno Veleučilište bila je stambena i administrativna, uvijek u vlasništvu vojnih subjekata. Od 2003. zgrada je u vlasništvu Veleučilišta u Karlovcu. U prizemlju zgrade nalaze se laboratoriji, referada, studentska pivovara, kabineti i pomoćne prostorije, a na katovima učionice, predavaone i kabineti sa pripadajućim sanitarnim čvorovima i spremištima. Potkrovlje je neuređeno i neiskorišteno. Odjel Prehrambene tehnologije Veleučilišta u Karlovcu osnovan je 1999. godine. U sklopu Odjela izvodi se preddiplomski stručni studij prehrambene tehnologije s usmjerenjima Prerada mlijeka i Pivarstvo u trajanju od 3 godine (6 semestara). S obzirom na sadašnje prostorne kapacitete te nepotpunu opremljenost studentske pivovare s pripadajućim laboratorijem, nije moguće u potpunosti iskoristiti znanstveno istraživačke potencijale u području pivarstva. Naime, u sklopu nastave, udio vježbi ima veliku važnost i značajan udio, ali se zbog nedostatka adekvatnog prostora i opreme ne može provoditi u manjim grupama što negativno utječe na kvalitetu nastave. S druge strane, nedostatna znanstveno istraživačka infrastruktura otežava znanstveno istraživački rad zaposlenika što za posljedicu ima manju znanstvenu produktivnost, odnosno manji broj provedenih istraživanja te objavljenih znanstvenih i stručnih radova.

SAŽETAK PROJEKTA:

S ciljem povećanja obrazovnih i znanstveno istraživačkih aktivnosti Veleučilišta, posebno u području pivarstva koje je u Veleučilištu u Karlovcu prepoznato kao segment koji donosi izrazitu konkurentsku prednost, potrebno je rekonstruirati i opremiti 3 laboratorija (kemijski, mikrobiološki i senzorski), ojačati kapacitete zaposlenika Veleučilišta za provedbu znanstveno – istraživačkih aktivnosti te opremiti knjižnicu i praktikume za izvođenje inovativnih oblika nastave (projektna nastava, fokus grupe). Nadalje, potrebno je natkrivanjem atrija Veleučilišta osigurati adekvatan prostor za provedbu seminara, stručnih i znanstvenih tematskih konferencija uz dodanu vrijednost otvaranja Veleučilišta građanima Karlovca i posjetiteljima kroz edukativno – informativne sadržaje iz područja pivarstva.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
1) Poboljšani kapaciteti za istraživanje, razvoj i inovacije Veleučilišta u Karlovcu u području prehrambene tehnologije s naglaskom na smjer pivarstva	<ul style="list-style-type: none"> M2 obnovljenog prostora zgrade Veleučilišta % povećanja broja studenata koji upisuju VUKA-u

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	37.597.236,41 kn
----------------------------	------------------

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Sredstva EU fondova (EFRR)	100%

19. Vremenski plan provedbe projekta (ganttoqram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje					
Programiranje i organizacija rada (organizacijska reforma)					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

20. Pripremljenost dokumentacije:

- ✓ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ✓ Tehničke specifikacije
- ✓ Idejni projekt
- ✓ Glavni projekt

21. Komentari

Projekt Atrij znanja jedan je od ključnih projekata revitalizacije Zvijezde. Projekt je u zreloj fazi i očekuje se potpisivanje ugovora za sufinanciranje projekta iz Europskog fonda za regionalni razvoj tijekom proljeća 2018.

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Centar za bioinspiriranu robotiku
Oznaka projekta	(OB-Projekt-04) P22
Područje djelovanja	Obrazovanje u Zvijezdi
Nositelj i partner(i):	Veleučilište u Karlovcu
Kontakt podaci prijavitelja:	Trg J.J. Strossmayera 9 nina.popovic@vuka.hr
Kontakt osoba	dr.sc. Nina Popović, prof.v.š.

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

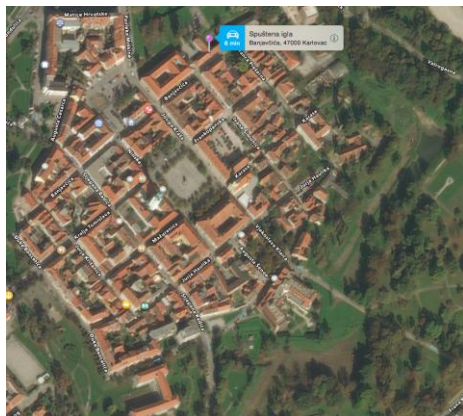
TRENUTNO STANJE:

Veleučilište u Karlovcu u razvojnoj viziji planira postati suvremena europska visokoobrazovna institucija i središte znanstvene i stručne misli regije uz kontinuirano unapređivanje studijskih programa i provedbu razvojnih i primijenjenih istraživanja. U strateškom programu znanstvenih istraživanja 2013. – 2018. Veleučilišta u Karlovcu, među prioritetnim temama i područjima istraživanja u razdoblju koje obuhvaća Strategija navodi razvoj senzora i primijenjenu ekologiju koja uključuje populacijska istraživanja, upravljanje prirodnim populacijama, monitoring invazivnih vrsta. U Strateškom cilju 3 iste Studije istaknuta je potreba uspostavljanja zajedničkih istraživanja različitih odjela na VUKA. Kako trenutno ne postoji niti prostorni kapacitet niti adekvatna oprema za provedbu istih, izražena je potreba za realizacijom projekta koji će stvoriti preduvjete za provedbu integriranih znanstvenih istraživanja.

SAŽETAK PROJEKTA:

Projekt Centar za bioinspiriranu robotiku objedinit će sva nastojanja dvaju odjela veleučilišta za pokretanjem integriranih multidisciplinarnih istraživanja u području robotike i sensorike u svrhu primijenjenih ekoloških istraživanja. Prva faza projekta uključuje aktivnosti pripreme projektne dokumentacije (idejni projekt je završen, glavni projekt, ishođenje građevinske dozvole, projekt opreme, studiju izvodljivosti s CBA) te prijavu na natječaj EFRR-a za dodjelu bespovratnih sredstava. 2. Faza je izgradnja i opremanje Centra za bioinspiriranu robotiku koji će biti smješten u dvije građevine unutar zaštićene kulturno povijesne cjeline karlovačke Zvijezde (Haulikova ulica), s GBP od 2518 m². Centar će sadržavati laboratorije za mjerne uređaje, ispitivanje pogonskih i lokomotornih sustava, podvodne mobilne robote, izradu komponenti, kopnene i zračne mobilne robote, ured za transfer tehnologija, konstruktorsku stanicu, laboratorij za praćenje pokreta i «tehnološki izlog», biološku zbirku preparata, istraživački vivarij, «laboratorij u prirodi» s praćenjem uživo, laboratorij za kemiju okoliša, laboratorij za istraživanje i zaštitu bioraznolikosti, laboratorij za razvoj zelenih tehnologija, laboratorij za konzervacijsku genetiku, urede istraživača i prezentacijski centar. Operativna faza uključuje jačanje kapaciteta znanstveno istraživačkog osoblja i primjenu integriranih istraživanja.

2. Grafika lokacije projekta

3. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
Povećati materijalne i ljudske kapacitete Veleučilišta u Karlovcu za provedbu integriranih znanstveno istraživačkih aktivnosti u području primijenjene ekologije te senzorike	Ukupno 2518 m ² površine stavljeno u korisnu funkciju provedbe znanstvenih istraživanja
Senzibilizirati građane za područje zaštite prirode i senzoriku te popularizirati znanstvena istraživanja posebno među učenicima Karlovačke županije	Broj istraživača koji će koristiti novouređenu infrastrukturu (12)
	Broj znanstvenih publikacija objavljenih u znanstvenih publikacijama indeksiranim na «Web of science» (35)
	Broj interdisciplinarnih istraživačkih projekata sa inozemnim partnerima (2)
	Broj ostvarenih mobilnosti ZI osoblja (18)

4. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta*	54.766.188 kn
Pripremna faza	1.545.000 kn
Izgradnja i opremanje centra	49.771.188 kn
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	950.000 kn
Organizacijska reforma (jačanje kadrovskih kapaciteta)	2.500.000 kn

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	
Sredstva Veleučilišta u Karlovcu	1%
Sredstva EU fondova (EFRR)*	99%

Sukladno uvjetima Poziva na dostavu projektnih prijedloga Priprema IRI infrastrukturnih projekata i Ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u području IRI (oba 100% financiranje) + neprihvatljivi troškovi.

5. Vremenski plan provedbe projekta (ganttoqram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje					
Programiranje i organizacija rada					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

6. Pripremljenost dokumentacije:

- ☐ Studija predizvodljivosti
- ☐ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ☐ Tehničke specifikacije
- ☒ Idejni projekt
- ☐ Glavni projekt
- ☐ Akt za građenje
- ☒ Ostalo (projekt je uvršten na indikativnu listu Ministarstva znanosti i obrazovanja)

7. Komentari

Projekt je u veljači 2018. Uvršten na indikativnu listu MZO u sklopu poziva «Priprema IRI infrastrukturnih projekata» u sklopu kojeg će se financirati izrada projektne/tehničke dokumentacije projekta, studija izvedivosti, upravljanja projektom itd. Nakon izrade dokumentacije, gotov projekt će se prijaviti na Poziv na dostavu projektnih prijedloga «Ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u području IRI». Iako je projekt primarno znanstveno istraživačkog karaktera, u kontekstu revitalizacije Zvijezde ima potencijal u ostvarivanju dolaznih mobilnosti znanstveno istraživačkog osoblja, jačanja kvalitete i atraktivnosti studijskih programa Veleučilišta, jačanja prepoznatljivosti Veleučilišta na karti znanstveno – istraživačkih institucija, a s obzirom na specifičnost područja istraživanja, veliki je potencijal i u kasnijim programima međunarodne suradnje. Dio infrastrukture bit će otvoren za javnost (interpretacijski centar u području bioraznolikosti i «tehnološki izlog».

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Hotel Central
Oznaka projekta	DP-Projekt-01 (P25)
Područje djelovanja	Turizam i kultura
Nositelj:	Central d.o.o.
Kontakt podaci prijavitelja:	Haulikova 5, Karlovac
Kontakt osobe	Jozo Kaleb

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TRENUTNO STANJE:

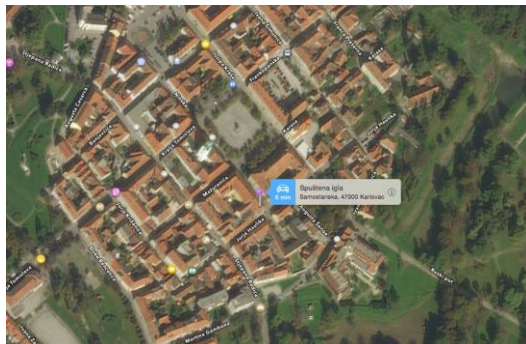
U Haulikovoj ulici nalazi se zatvoreni hotel i kavana Central. Prostor je od druge polovice '90-ih godina u potpunosti napušten i ne postoje nikakve aktivnosti u istome. Trenutačno stanje može se opisati kao devastirani i zapušteni prostor sa potencijalom za turističko-ugostiteljske sadržaje. U 2014. godini hotel Central dobiva novog vlasnika koji radi plan ulaganja u hotel.

SAŽETAK PROJEKTA:

Predviđena je rekonstrukcija postojećeg hotela Central uz zadržavanje postojećih tlocrtnih i visinskih gabarita, te manje preinake na 2 katu/potkrovlju. Planiran je kapacitet od 25 smještajnih jedinica te kategorizacija hotela 3*.Koncept funkcionalnog rješenja uvjetovan je namjenom same građevine, te povijesnim datostima. Prostorno-funkcionalna organizacija hotela je:

- podrum: prostor za druženje-billard, sanitarije za posjetitelje kavane, pomoćni prostor te prepumpna stanica (zbog preniskog nivoa gradske kanalizacije)
- prizemlje: glavni ulaz u hotel organiziran je iz Haulikove ulice, hotelska recepcija smještena je u središnjem dijelu prizemlja te ima kontrolu nad pristupom u smještajne jedinice (preko lifta i preko glavnog trokrakog stubišta), back office i sanitarije osoblja su smještene u dvorišnom dijelu. Kavana je zadržala svoju postojeću poziciju na uglu Haulikove i Samostanske ulice, te je spojena sa prostorom kuhinje. U jugozapadnom dijelu prizemlja smješten je salon, dodatno evakuacijsko stubište, te pomoćni prostori (spremišta, sprinkler centrala, prostorija za glavni elektro razvodni ormar).
- prvi kat: su smještajne jedinice u nižem dijelu organizirane oko drvenog ganjka, a preko kamenog stubišta se pristupa dijelu objekta uz Samostansku ulicu koji je uzdignut za cca 1,1m.
- drugi kat/potkrovlje: su smještajne jedinice u nižem dijelu organizirane oko drvenog ganjka, a preko kamenog stubišta se pristupa dijelu objekta uz Samostansku ulicu koji je uzdignut za cca 1,1m, u stražnjem dijelu objekta nalaze se kotlovnica i tehnička terasa sa strojarskom opremom.
- treći kat/tavan: prema dvorišnoj strani smještene su dvije smještajne jedinice, dio iznad centralnog stubišta je iskorišten za pomoćne hotelske sadržaje, a dio tavanaskog prostora je iskorišten za smještaj klima komore.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Cilj projekta	Pokazatelji
1) Renoviran i otvoren hotel kategorije 3*	<ul style="list-style-type: none"> m² obnovljenog prostora Broj posjetitelja/gostiju hotela

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	23.000.000,00 kn
----------------------------	------------------

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Vlastita sredstva	100%

7. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Pripremna faza					
Rekonstrukcija i opremanje hotela					
Otvaranje i rad hotela Central					

8. Pripremljenost dokumentacije:

- ✓ Tehničke specifikacije
- ✓ Idejni projekt
- ✓ Glavni projekt

9. Komentari

/

1. Opći podaci

Naziv projekta:	Centar umjetnosti Karlovac
Oznaka projekta	OB-Projekt-05 (P28)
Područje djelovanja	Obrazovanje
Nositelj i partner(i):	Glazbena škola Karlovac Karlovačka županija Grad Karlovac
Kontakt podaci prijavitelja:	Augusta Cesarca 3, Karlovac info@glazbena-ka.hr
Kontakt osobe	Snježana Mrljak, ravnateljica Maja Cvjetičanin, voditeljica projekata

2. Opis projekta (opis problemske situacije i opis aktivnosti)

TRENUTNO STANJE:

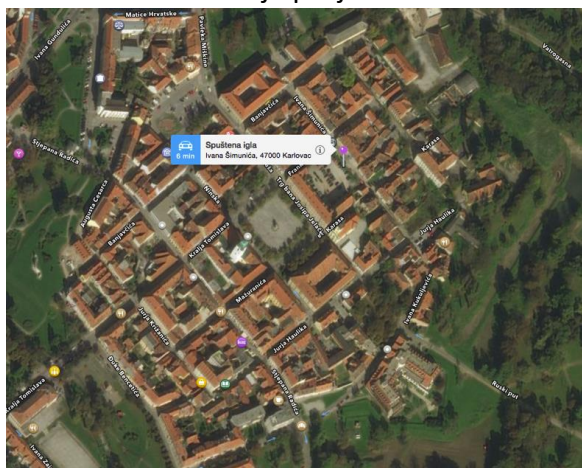
Kada se Glazbena škola 1976. godine preselila u postojeću zgradu (palaču Reiner) imala je 220 učenika i 18 zaposlenih osoba. Danas školu pohađa više od 500 učenika uz nastavni kadar od 52 nastavnika. Potrebe koje se temelje na predbilježbama za upis u osnovnu, pripremnu i srednju umjetničku školu, procjenjuju se na oko 700 učenika. Dodatan problem koji se tiče kapaciteta odnosi se na organizaciju jednosmjenske nastave u školama, čime oko 70% učenika nastavu u glazbenoj školi pohađa isključivo u popodnevnom terminima. Uz programe vezane uz glazbeni odgoj i obrazovanje, Karlovačka županija je jedna od rijetkih koje nemaju osnovnoškolsko i srednjoškolsko plesno i likovno obrazovanje, što bi se organizacijski moglo povezati s djelovanjem Glazbene škole Karlovac. Za navedene aktivnosti učenika Glazbene škole, ali i veliku perspektivu u daljnjem razvoju aktivnosti poput međunarodnih ljetnih škola i festivala, natjecanja, glazbenih susreta i drugih događanja, javlja se potreba za kvalitetnom koncertnom dvoranom s odgovarajućim kapacitetom gledališta, akustikom i opremom.

SAŽETAK PROJEKTA:

Projekt Centar umjetnosti Karlovac smjestit će se u prostor «Oružane», nadogradnjom dvaju krila zgrade. Po izradi dokumentacije (idejni, glavni i izvedbeni projekt, studija izvedivosti), izvršit će se građevinski radovi i radovi opremanja. Sadržajno, Centar umjetnosti Karlovac uključivat će: Koncertnu dvoranu (500 m²), pomoćne dvorane za probe ansambala, tonski studio, multimedijalne dvorane s audio-vizualnim prikazom povijesti glazbe u Karlovcu (prezentacijski centar), knjižnicu, slušaonici i nototeku, klavirske učionice, učionice za skupnu nastavu, učionice za individualnu nastavu, zbornicu, učionice za plesnu školu, boravak/učenički klub, upravne prostore, sanitarije, skladišni prostor, apartmane za goste, arhivu itd. ukupne površine oko 7.000 m². U sadržajnom smislu, Centar će osim sadržaja umjetničke škole s obrazovnom vertikalom (od igraonice do visokoškolskog obrazovanja) uključivati i sadržaje obrazovanja odraslih te neformalne programe obrazovanja u području umjetnosti, kulturnih i kreativnih industrija. Izvan obrazovnog konteksta Centar će biti središte glazbenih događanja na gradskoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini – kroz organizaciju koncerata, festivala, natjecanja, ljetnih škola, susreta mladih umjetnika i drugih manifestacija.

3. Grafika lokacije projekta

4. Ciljevi projekta s pokazateljima

Ciljevi projekta	Pokazatelji
1) Osigurati kvalitetne uvjete za razvoj širokog spektra formalnih i neformalnih programa obrazovanja u području glazbene i plesne umjetnosti uređenjem i opremanjem Centra umjetnosti Karlovac	<ul style="list-style-type: none"> Oko 7000 m² prostora stavljeno u funkciju obrazovanja i kulture Pokrenut program formalnog obrazovanja u plesnoj umjetnosti (osnovna i srednja škola) Pokrenuto srednjoškolsko obrazovanje (srednja glazbena škola s nastavom općeobrazovnih predmeta) Kontinuirana organizacija glazbenih festivala (minimalno 2 nova festivala/događanja od nacionalnog značaja na godišnjoj razini) 7000 posjetitelja godišnje posjećuje glazbena događanja (izvan Karlovca) Pokrenuta minimalno 2 programa obrazovanja odraslih
2) Poboljšati kulturnu ponudu Grada Karlovca namijenjenu građanima Karlovca i posjetiteljima iz Hrvatske i svijeta razvojem kvalitetnih glazbenih i plesnih sadržaja visoke umjetničke vrijednosti	
3) Stvoriti preduvjete za razvoj kreativnih i kulturnih industrija u Karlovcu i doprinijeti boljoj povezanosti kulture i umjetnosti i STEM područja s tržištem rada	

5. Okvirni proračun projekta i potencijalni izvori financiranja

Ukupna vrijednost projekta	87.657.535,00 kn
Pripremna faza	4.107.495,00 kn
Izgradnja i opremanje centra	82.650.040,00 kn
Ostali troškovi (upravljanje projektom, promidžba i vidljivost)	900.000,00 kn

6. Potencijalni izvori financiranja

Izvori	% vrijednosti investicije
Sredstva Ministarstva kulture (pripremna faza, organizacija događanja)	1%

Sredstva Osnivača	1%
Sredstva EU fondova (EFRR)*	95%
Vlastiti prihodi	1%
Sredstva projektnog financiranja (fondovi koji će se koristiti za razvoj sadržaja, npr. Erasmus, Creative Europe, INTERREG itd.)	1%
Ostali izvori (donacije, sponzorstva, 2. Izvori bespovratnih sredstava)	1%

7. Vremenski plan provedbe projekta (ganttogram)

FAZE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pripremna faza					
Izgradnja i opremanje*					
Programiranje i organizacija rada Centra					
Promidžba i vidljivost					
Operativna faza					

8. Pripremljenost dokumentacije:

- ☐ Studija predizvodljivosti
- ☐ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi
- ☐ Tehničke specifikacije
- ☐ Idejni projekt
- ☐ Glavni projekt
- ☐ Akt za građenje
- ☒ Ostalo (Faza razvoja ideje)

9. Komentari

Projekt Centar umjetnosti Karlovac ima izuzetno snažan utjecaj na revitalizaciju Zvijezde. U potpunosti je usklađen sa ciljevima i vizijom revitalizacije. Zvijezdi donosi sadržaj koji će oživjeti prostor kvalitetnim kulturnim programima, te će biti katalizatorom kulturnih sadržaja različitih dionika u Gradu Karlovcu. Projekt ima značaj na nacionalnoj i međunarodnoj razini, a povezuje obrazovanje, kulturu i turizam te ulazi i u područje poduzetništva (u smislu podrške poduzetnicima u kulturnim i kreativnim industrijama).

Izazovi s kojima se susreće projekt su neusklađenost s Operativnim programom Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. koji su usmjereni prema STEM područjima, što upitnim čini izvore financiranja, kao i visoki inicijalni iznos ulaganja koji će imati negativan efekt u budućoj financijskoj analizi investicije. Zbog toga je financiranje predviđeno za sljedeće proračunsko razdoblje 2021. – 2028.

XIII OPIS MANJIH PROJEKATA I MJERA

Oznaka	Projekt/Mjera/Program	Naziv	Nositelj i partneri	Područje djelovanja	Vrsta (infrastruktura/soft/kombinirano)	Faza (idejna, programiranje, provedba)	Okvirni početak realizacije	Vrijednost HRK	Napomene
PODRUČJE DJELOVANJA KVALITETA GRADSKOG PROSTORA									
P03	Projekt	Obilaznica Zvijezde	Grad Karlovac	Kvaliteta gradskog prostora	infrastruktura	idejna	2019.	n/P	Preduvjet obnovi komunalne infrastrukture u Zvijezdi je izgradnja obilaznice kako bi se isključio tranzitni promet iz Zvijezde; tranzitni promet moguće je izmjestiti jedino na novu prometnicu istočno od Zvijezde. U tijeku je izrada idejnog projekta, a u sklopu obilaznice treba razmotriti mogućnost uređenja parkirališnog prostora i općenito, uređenja vanjskog oboda Zvijezde prema Gazi.
P10	Projekt	Energetska obnova zgrade gradske uprave	Grad Karlovac	Kvaliteta gradskog prostora	infrastruktura	Projektiranje	2019.	4.400.000	Izrađena je projektna dokumentacija za energetska obnova zgrade Gradske uprave u Ulici Ivana Banjavčića 9; u tijeku je evaluacija prijave na Poziv Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja za energetska obnova javnih zgrada
P16	Projekt	Proširenje kapaciteta Doma za starije i nemoćne osobe sv. Antun	Karlovačka županija	Kvaliteta gradskog prostora	Kombinirano	Programiranje	2018.	8.000.000	Namjena prostora koji će se urediti u nekadašnjoj Vojnoj Ambulanti (Klaićeva ulica) je stalni smještaj te skrb za starije i nemoćne osobe. U tavanom prostoru se planira urediti multifunkcijska dvorana (manji kongresni prostor) koji se može koristiti za tematske edukacije, seminare, konferencije i druge potrebe Doma. Trenutno je u izradi glavni projekt, a sljedeći korak je ulaganje u energetska učinkovitost, gdje postoji potencijal financiranja kroz natječaj «Energetska obnova i korištenje obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora». Nakon toga će uslijediti opremanje objekta za potrebe stalnog smještaja i skrbi za starije i nemoćne osobe. Operativna faza (stavljanje

									zgrade u funkciju) očekuje se tijekom 2019. godine.
P19	Projekt	Sanacija košarkaškog igrališta	Grad Karlovac	Kvaliteta gradskog prostora	infrastruktura	idejna	2020.	n/p	Sanacija i uređenje košarkaškog igrališta u šancu s pratećim građevinama (igralište, sustav odvodnje, tribine, ograda i klupski prostor); u tijeku je izrada idejnog rješenja
P24	Projekt	Uređenje pješačke i biciklističke staze uz Draškovićevu	Grad Karlovac	Kvaliteta gradskog prostora	infrastruktura	provedba	2018.	850.000	U okviru provedbe projekta „Zaštita i promocija kestena“, financiranog iz INTERREG IPA CBC programa; uređenje nogostupa, obnova drvoreda i javne rasvjete desnog nogostupa Draškovićeve ulice uz šanac zbog dotrajalosti, obnavlja se postojeća pješačko biciklistička staza (asfaltiranje) i drvored (rušenje postojećeg, vađenje panjeva i sadnja novog drvoreda) te javna rasvjeta (13 stupova s led rasvjetom) desnog nogostupa Draškovićeve ulice;
P34	Inicijativa	Kuća mentalnog zdravlja	Integrativni centar mentalnog zdravlja	Kvaliteta gradskog prostora	soft	idejna	2019.	n/p	Realizacijom projekta Kuća mentalnog zdravlja ostvarili bi se sljedeći ciljevi: 1. Priprema i realizacija programa oporavka osoba sa mentalnim poteškoćama; 2. Priprema i realizacija preventivnih programa uz afirmaciju mentalnog zdravlja i 3. Izgradnja s opremanjem (ili renoviranje postojećeg) objekta za provođenje navedenih aktivnosti. Projekt bi uključivao i komponentu društvenog poduzetništva (ugostiteljski objekt u kojem bi radile osobe s mentalnim poteškoćama). Potrebno je identificirati adekvatan prostor.
PG01	Program	Uključenost građana (stanovnika Zvijezde) u donošenje odluka	Grad Karlovac, KA MATRIX	Kvaliteta gradskog prostora	soft	provedba	2018.	n/p	Nastavak deliberativne rasprave, organizacija građanskih savjetovanja i tematskih savjetovanja sukladno Komunikacijskom planu Plana upravljanja
PG02	Program	Evidencija ruševnih objekata	Grad Karlovac	Kvaliteta gradskog prostora	soft	provedba	2018.	n/p	U tijeku je evidentiranje i analiza ruševnih objekata (Zvijezda i šire) nakon koje će se utvrditi moguće i obavezne aktivnosti vezane uz sigurnost građana i javnog prostora

PODRUČJE DJELOVANJA – TURIZAM I KULTURA

P08	Projekt	Obnova krovšta Franjevačkog samostana i crkve Presvetog Trojstva s uređenjem vidikovca u zvoniku crkve	Crkva Presvetog Trojstva	Turizam i kultura	infrastruktura	provedba	2018.	3.100.000	Projekt obuhvaća obnovu krovšta crkve i samostana, provest će se uz financijsku potporu Ministarstva kulture, Grada Karlovca, Karlovačke županije i vlastitih sredstava, a sadržaj bi se proširio na uređenje vidikovca namijenjenog turistima i posjetiteljima. Cilj je staviti u turističku funkciju muzej franjevačkog samostana kroz osiguravanje stalnog voditelja te stavljanje zvonika crkve Presvetog trojstva (vidikovca) kao dio turističke ture u okviru posjeta muzeju.
P09	Projekt	Rekonstrukcija zgrade parohije i izgradnja dvorane uz crkvu Sv. Nikole	Crkva sv. Nikole/eparhija Gornjokarlovačka	Turizam i kultura	infrastruktura	provedba	2018.	n/p	Započeta je sanacija i obnova građevine pravoslavne parohije u Radićevoj 14 s namjerom vraćanja izvornog izgleda, kontinuirana potpora Ministarstva kulture; na parceli pravoslavne crkve u Ulici Vjekoslava Klaića 1, u tijeku je realizacija ambijentalne rekonstrukcija zgrade parohije i izgradnja dvorane.
P11	Projekt	Knjižnice za mlade – obnova zgrade i razvoj programa	Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, Društvo arhitekata, građevinara, grada Karlovca	Kvaliteta gradskog prostora	kombinirano	idejna	2020.	n/P	Obnova i rekonstrukcija zgrade Knjižnice za mlade u Banjavčičevoj kao preduvjet unaprjeđenja postojećih programa (tribine, izložbe, predavanja, "Polovna knjižnica" te razvoj novih programa u području kulture i obrazovanja. Uz uređenje objekta, planirano je stavljanje u funkciju dvorišnog prostora koji kvalitetnom komunikacijom s ostatkom prostora pruža veliki potencijal organizacije programa na otvorenom, a istovremeno se aktualiziraju dvorišta stare jezgre i revitaliziraju već stvoreni urbani prostori; suvlasnički odnos i aktivnosti te usluge koje udruga DAGGK-a i Knjižnica organiziraju pridonose edukaciji, prezentaciji i oživljavanju kulturne baštine stare karlovačke Zvijezde.
P17	Projekt	Stavljanje u funkciju	Grad Karlovac, TZ	Turizam i kultura	Kombinirano	Idejna	2019.	n/p	Za prostor „Putnika“ identificirane su 2

		objekta «Putnik» u Radićevoj ulici	Grada Karlovca, Karlovačka županija, TZ Karlovačke županije						inicijative. S obzirom na izniman potencijal, inicijativa TZ Karlovačke županije je da se prostor uredi za potrebe županijske i gradske turističke zajednice, s uredima TZ-a te modernim visitor centrom. U prizemlju su mogući dodatni sadržaji vezani uz informiranje turista i posjetitelja. Projekt je u idejnoj fazi s obzirom na složene imovinsko – pravne odnose. Druga opcija je uređenje ugostiteljske ponude u prizemlju te davanje dijela objekta na korištenje Muzeju grada Karlovca.
P29	Projekt	Centar tradicionalnih zanata - Kotač	TZ Karlovačke županije Udruga Jak kao Jakov Ženska grupa Korak	Turizam i kultura	soft	provedba	2019.	n/p	Centar tradicionalnih zanata uspostavljen je na inicijativu Karlovačke županije te je nakon nabavke opreme u vrijednosti od 60000 (keramička peć, tkalački stanovi, lončarsko kolo, oprema za filcanje vune, izrada cekera rogožara itd.) Centar neko vrijeme radio u Gradu Slunju, ali je inicijator centra TZKŽ pokrenuo inicijativu da se centar smjesti u neki od prostora u Zvijezdi. U sklopu dosadašnjih aktivnosti educirani su treneri/voditelji radionica. Centru je potreban adekvatan prostor za smještaj opreme i održavanje radionica/demonstracija koje bi se uklopile u turističku ponudu. Uz turistički potencijal, tu je mogućnost socijalnog uključivanja ranjivih skupina kroz društveno poduzetništvo. Potencijalni prostori: Bosanski magazin, Putnik, KAMOD (ovisno o konceptima ovih projekata).
P31	Projekt	«Susret s Teslom u Karlovcu»	Karlovačka županija, Grad Karlovac	Turizam i kultura	Kombinirano	idejna	2020.	n/p	Projektom će se promovirati globalna uloga Nikole Tesle kao znanstvenika inovatora i prezentirati njegov boravak u Karlovcu. Projekt bi trebao integrirati sadržaje na različitim lokacijama, od Rakovca do Zvijezde u jedinstveni turistički proizvod.
P35	Projekt	Priroda u Zvijezdi	Javna ustanova	Turizam i kultura	kombinirano	idejna	2018	n/p	Predmet ovog projekta je uređenje zgrade u

			NATURA VIVA						<p>Zvijezdi, k.č. 1247/3 , Jurja Križanića 30, u interpretacijski centar namijenjen promociji zaštićenih dijelova prirode, edukaciji posjetitelja i razvoju turizma u gradu Karlovcu i Karlovačkoj županiji. Zgrada je u vlasništvu Udruženja obrtnika grada Karlovca a Sporazumom o suradnji definirani su zajednički interesi za uređenje zgrade i interpretacijski centar Priroda u Zvijezdi. Projektni program obuhvaća uređenje dvorišta, prizemlja, 1. kata, te tavanskog prostora s različitim namjenama (obrotnički sadržaji, manifestacije, edukativne radionice i stručno edukativni programi, tematske izložbe, multimedijalna interpretacija prirode inovativni sadržaji za posjetitelje, laboratorij za istraživanje ekosustava staništa i vrsta u kršu, uredski prostori). Na održanoj višedioničkoj radionici sa zainteresiranom javnošću na kojoj je predstavljena ideja projekta istu su podržali Turistička zajednica Karlovačke županije, Gradska četvrt Zvijezda, Udruženje obrtnika Grada Karlovca, GK Ivan Goran Kovačić, Veleučilište u Karlovcu, TUŠ Karlovac i suvenirnica Gambon, Glazbena škola Karlovac, Paviljon Katzler, Savez inovatora Karlovačke županije, Pan udruga za zaštitu okoliša i prirode, Speleološko društvo Karlovac.</p>
PG03	Program	Karlovački sportski susreti	<p>Sportski klubovi i Karlovačka sportska zajednica, Atletski klub Maraton 2000</p> <p>AK KA tim</p> <p>AK Karlovac</p>	Turizam i kultura	soft	provedba	2018.	500.000	<p>Organizacija sportskih sadržaja u Zvijezdi, predvođena uspješnom atletskom utrkom na «Karlovački cener». Utrka se održava 6. godinu za redom i sa 169 trkača stigla je na 1400 prijavljenih u 2017. godini, s proširenjem sadržaja na 2 dana (dječja utrka), te uz organizaciju popratnih sadržaja (koncert). Cilj organizatora je s utrkom ući u kalendar svjetske atletske federacije (Bronze label) čime bi utrka bila jedini sličan događaj u RH i značajan međunarodno karakter s potencijalom od oko 3000 natjecatelja od kojih</p>

									bi preko 1000 bilo izvan granica Hrvatske.
PG04	Program	Karlovački susreti kulture	Različite organizacije	Turizam i kultura	soft	provedba	2018.	n/p	Objedinjavanje različitih postojećih i dodatnih sadržaja iz područja kulture (sustavan pristup i podrška organizaciji). Mogući sadržaji: koncerti u glazbenom paviljonu, festivali (glazbeni, uključujući Međunarodni etno Jazz festival, festivale Glazbene škole (piano, gitare, harmonikaši itd.), Međunarodni festival folklor, Rođendanski bal, Four river film festival, festivali suvremenog plesa, festivale alternativne glazbe itd.
PG05	Program	Zvezdice – programi za djecu	Dječji vrtić Karlovac, Dječji vrtić 4 rijeke, Grad Karlovac, Društvo naša djeca	Turizam i kultura	soft	provedba	2018.	n/p	Kontinuirani programi i sadržaji namijenjeni djeci (Karlovački vrtuljak, Dječji fašnik)
PODRUČJE DJELOVANJA – DINAMIČNO PODUZETNIŠTVO									
P26	Projekt	Velika vojarna	Privatni investitor	Dinamično poduzetništvo	kombinirano	Idejna faza	2020.	n/p	Velika vojarna je u privatnom vlasništvu Karlovačke banke d.d. Neslužbene informacije povezane uz stavljanje objekta Velike vojarnje u funkciju su pokretanje doma umirovljenika odnosno uređenje hotela. Prema UPU, Velika vojarna bi trebala biti stavljanja u javne i društvene te poslovne trgovačke i uslužne namjene barem u prizemljima koji će privlačiti i građane izvan "Zvijezde".
P27	Projekt	Zvezdani kutak	VERO, zajednički obrt Grad Karlovac,	Dinamično poduzetništvo	kombinirano	programiranje	2018.	n/p	Uređenje prostora i pokretanje sadržaja koji će uključiti trgovačku i gastronomsku ponudu na Trgu bana J.Jelačića. Predlagatelj projekta je izradio investicijsku studiju te je u kontaktu s OPG-ima, proizvođačima sezonskog voća, craft pivovarama i drugim zainteresiranim proizvođačima koji su spremni svoje

									<p>proizvode nuditi na središnjem trgu.</p> <p>Zvezdani kutak će u početku biti privremenog karaktera, a od aktivnosti navode se uređenje površine (Grad Karlovac), postavljanje mobilnih štandova/kućica te marketinške aktivnosti, nakon čega će slijediti operativna faza (plasman proizvoda, širenje mreže partnera). Potrebno je utvrditi način upravljanja (JPP, najam ili drugo) te kompatibilnost inicijative s ostalim sadržajima (galerijski prostor u neposrednoj blizini). Koncept i točna lokacija uskladit će se s ostalim sadržajima na Trgu bana J.Jelačića (ili alternativnoj lokaciji).</p>
P33	Projekt	Privatni dom za starije i nemoćne osobe	Privatni investitor, Darko Capan, Comel d.o.o.	Dinamično poduzetništvo	Kombinirano	Idejna faza	2018.	12.000.000 kn	Kukuljevićeva 5 i 7, uređenje doma umirovljenika više kategorije s pratećim sadržajima i uslugama kapaciteta do 40 stambenih jedinica
M	Mjera	Financijski instrumenti za postizanje ciljeva revitalizacije Zvijezde	Grad Karlovac	Dinamično poduzetništvo	soft	idejna	2018.	n/p	Subvencije kamata na kredite, jeftina obračunska zona poreza na nekretnine
M	Mjera	Poduzetnički paket	Grad Karlovac	Dinamično poduzetništvo	Soft/kombinirano	U provedbi/idejna	2018.	n/p	<p>Potpore poduzetnicima, (posebne mjere koje se odnose na Zvijezdu), paket kojeg čine simbolične komunalne naknade i simbolična zakupnina za poduzetnike početnike (prema konceptu funkcioniranja poduzetničkih inkubatora), bespovratna sredstva (državne potpore male vrijednosti) za pokretanje investicija.</p> <p>Transparentno korištenje spomeničke rente. Moguća opcija i poduzetničke potporne infrastrukture (inkubator/coworking)</p>

PODRUČJE DJELOVANJA – OBRAZOVANJE U ZVIJEZDI

P 32	Projekt	Internacionalni mozaik STEM studijskih programa Veleučilišta u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu Hrvatska agencija za okoliš i prirodu Heineken Hrvatska d.o.o.	Obrazovanje u Zvijezdi	soft	U fazi evaluacije	2018.	1.800.000 kn	Veleučilište u Karlovcu započinje s procesom internacionalizacije, tj. provedbe (dijela) nastave na engleskom jeziku, s ciljem privlačenja studenata iz inozemstva. U okviru projekta izradit će se 2 specijalistička diplomatska studijska programa na engleskom jeziku iz STEM područja - zaštite prirode i pivarstva, ojačat će se kapaciteti Veleučilišta za njihovu provedbu, provest će se promotivna kampanja i pilotirati izvođenje programa tijekom 1 akademske godine. Projekt je predan na natječaj Ministarstva znanosti i obrazovanja
PG06	Program	Zvijezda u školi	Grad Karlovac, osnovne i srednje škole grada Karlovca	Obrazovanje u Zvijezdi	saft	U provedbi	kontinuirano	n/p	Program nagrađen od Europske unije za kulturnu baštinu - Europa neoštra 2016, koji se redovito provodi u osnovnim i srednjim školama grada Karlovca, a kojem je cilj u kurikulum školskih predmeta uključivati sadržaje o Zvijezdi. Izdan je priručnik Zvijezda u školi.
HORIZONTALNA PODRUČJA DJELOVANJA									
H1	Mjera	Jačanje prepoznatljivosti Zvijezde/informacijska platforma Zvijezde	Grad Karlovac Turistička zajednica grada Karlovca Jedinica za upravljanje «Zvijezda»	Horizontalni prioritet	saft	idejna	2018.	n/P	Izrada vizualnog identiteta, marketinške i komunikacijske strategije uz sustavan rad na brendiranju i jačanju informiranosti ciljnih skupina o važnosti Zvijezde. Mjera će funkcionirati kao samostalna aktivnost više dionika (Jedinice za upravljanje, grada, TZGK, Grad Karlovac i drugi dionici), ali će se aktivnosti promidžbe i vidljivosti uključivati u sve projekte koji će biti implementirani u sklopu Plana upravljanja. Smjernice/preporuke za implementaciju mjera promidžbe i vidljivosti će izraditi Grad Karlovac/Jedinica za upravljanje provedbom Plana.
H2	Mjera	Pametna Zvijezda	Grad Karlovac	Horizontalni prioritet	soft	programiranje	2018.	n/p	Horizontalna mjera kojoj je cilj potaknuti sve dionike koji će prijavljivati i provoditi projekte u Zvijezdi, da u aktivnosti ugrađuju mehanizme digitalnog društva (u svrhu poboljšanja usluga,

									<p>komunikacije, prikupljanja i obrade podataka i dostupnosti istih, interpretacije itd.).</p> <p>Smjernice (mjere) za realizaciju horizontalnog cilja dat će Strategija pametnog grada koja je u fazi izrade - (DigitalKA) koja je primarno vezana uz unaprjeđenje usluga Grada Karlovca (digitalizacija poslovnih procesa, digitalna komunikacija, širokopojasni internet, upravljanje kulturnom baštinom uz pomoć digitalnih alata sl.).</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

XIVPROVEDBENI PLAN

Oznaka na graf. prikazu	Šifra	Naziv projekta	Područje djelovanja	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	POKAZATELJI	POVEZANOST S CILJEVIMA PLANA UPRAVLJANJA	ODGOVORNOST	VRIJEDNOST INVESTICIJE
PODRUČJE DJELOVANJA: KVALITETA GRADSKOG PROSTORA												
P2	KGP-Projekt-01	Rekonstrukcija komunalne infrastrukture Zvijezde	Kvaliteta gradskog prostora						broj: km uređenog vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje, km uređenog elektroenergetskog sustava, km postavljenog plinoopskrbnog sustava, km postavljenog vrelovoda, km obnovljenih prometnica (ceste i nogostup), m2/km obnovljene parterne površine trgova i ulica	Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture	Grad Karlovac	95.000.000,00
P03	KGP-Projekt-02	Obilaznica Zvijezde	Kvaliteta gradskog prostora						Broj uređenih km prometnica, Broj uređenih parkirnih mjesta	Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture	Grad Karlovac	
P5	KGP-Projekt-03	Uređenje Trga bana Josipa Jelačića	Kvaliteta gradskog prostora						Broj m2 prostora obnovljene parterne površine trgova i ulica, broj uređenih parkirnih mjesta	Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Grad Karlovac	30.000.000,00
P10	KGP-Projekt-04	Energetska obnova zgrade Gradske uprave	Kvaliteta gradskog prostora						Broj energetske obnovljenih objekata javne i privatne namjene	Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Grad Karlovac	4.400.000,00
P16	KGP-Projekt-06	Proširenje kapaciteta Doma za starije i nemoćne osobe sv. Antun	Kvaliteta gradskog prostora						Broj ležajeva (smještajnih kapaciteta) za stalni ili privremeni smještaj (40), broj stanovnika Zvijezde (sa stalnim ili privremenim boravištem) (40), Broj osoba koje rade u Zvijezdi (20)	Zaustaviti i preokrenuti trend pada broja stanovnika unapređenjem kvalitete obitavanja u Zvijezdi, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Karlovačka županija	8.000.000,00
P19	KGP-Projekt-08	Sanacija košarkaškog igrališta	Kvaliteta gradskog prostora						Broj obnovljenih objekata javne namjene	Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Grad Karlovac	
P24	KGP-Projekt-09	Uređenje pješačke i biciklističke staze uz Draškovićevu	Kvaliteta gradskog prostora						Broj uređenih km prometnica, m2 uređenih zelenih površina	Unaprijediti kvalitetu komunalne i prometne infrastrukture	Grad Karlovac	850.000,00
PROGRAMI												
	KGP-Program-01	Uključivanje građana (stanovnika Zvijezde) u donošenje odluka	Kvaliteta gradskog prostora						Broj održanih javnih savjetovanja, broj provedenih revizija/evaluacija PU s uključenom javnosti, broj civilno-javnih partnerskih projekata koji uključuju modele participativnog planiranja, Stvorena platforma za sustavnu komunikaciju svih aktera i dionika uključenih u proces revitalizacije, Broj i % inicijativa koje su usvojene od strane Grada (Odluke Vijeća	Jačati javno-civilno-privatne modele dijaloga i upravljanja te povećati transparentnost i vidljivost revitalizacije Zvijezde	Grad Karlovac	
	KGP-Program-02	Evidencija ruševnih objekata	Kvaliteta gradskog prostora						Izrađen registar objekata	Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Grad Karlovac	

				2018.	2019.	2020.	2021.	2022.				
Oznaka na graf. prikazu	Šifra	Naziv projekta	Područje djelovanja									
PODRUČJE DJELOVANJA: TURIZAM I KULTURA									POKAZATELJI	POVEZANOST S CILJEVIMA PLANA UPRAVLJANJA	ODGOVORNOST	VRIJEDNOST INVESTICIJE
P7	TIK-Projekt-01	Rekonstrukcija zgrade KAMOD-a	Turizam i kultura						Broj obnovljenih objekata javne namjene, broj posjetitelja (povezano s galerijom J. Vanište), broj zaposlenika koji rade u Zvijezdi	Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	Grad Karlovac	
P08	TIK-Projekt-02	Franjevački samostan, crkva Presvetog Trojstva - obnova krovišta	Turizam i kultura						Broj obnovljenih objekata javne namjene, vrijednost investicije u pojedinačno zaštićena kulturna dobra	Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	crkva Presvetog Trojstva	3.000.000,00
P09	TIK-Projekt-03	Crkva sv. Nikole i zgrada Parohije (Eparhije)	Turizam i kultura						Broj obnovljenih objekata javne namjene, vrijednost investicije u pojedinačno zaštićena kulturna dobra	Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	crkva sv. Nikole	
P13	TIK-Projekt-04	Uređenje Lončareve kuće	Turizam i kultura							Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Grad Karlovac	
P14	TIK-projekt-05	Uređenje izložbeno – interpretacijskog muzejskog prostora (Bosanski magazin s uređenjem Bastiona sv. Josipa)	Kombinirano: Turizam i kultura, obrazovanje							Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu, Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Veleučilište u Karlovcu, Gradski muzej grada Karlovca	
P20	TIK-Projekt-06	Revitalizacija kina Edison	Turizam i kultura						Broj obnovljenih objekata javne namjene, vrijednost investicije u pojedinačno zaštićena kulturna dobra, broj posjetitelja, broj događanja (manifestacija)	Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu, Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde	Grad Karlovac	35.000.000,00
PROGRAMI												
	TIK-Program-01	Karlovački sportski susreti	Turizam i kultura						Broj organiziranih manifestacija, broj posjetitelja	Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	Grad Karlovac, Sportski klubovi	1.500.000,00
	TIK-Program-02	Karlovački susreti kulture	Turizam i kultura						Broj organiziranih manifestacija, broj posjetitelja	Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu, Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima	Grad Karlovac, ustanove i udruge u kulturi	1.500.000,00
	TIK-Program-03	Zvezdice –programi za djecu	Turizam i kultura						Broj organiziranih manifestacija, broj posjetitelja	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Grad Karlovac, ustanove i udruge u kulturi	150.000,00

138

				2018.	2019.	2020.	2021.	2022.				
Oznaka na graf. prikazu	Šifra	Naziv projekta	Područje djelovanja						POKAZATELJI	POVEZANOST S CILJEVIMA PLANA UPRAVLJANJA	ODGOVORNOST	VRIJEDNOST INVESTICIJE
PODRUČJE DJELOVANJA: DINAMIČNO PODUZETNIŠTVO												
P25	DP-Projekt-01	Hotel Central	Dinamično poduzetništvo						Broj ležajeva (smještajnih kapaciteta) za stalni ili privremeni smještaj (40), broj noćenja u Zvijezdi, Broj poduzetnika koji su pokrenuli poslovanje u Zvijezdi, Iznos poduzetničkih investicija u Zvijezdu	Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	Privatna investicija	23.000.000,00
P27	DP-Inicijativa-03	Zvezdani kutak	Dinamično poduzetništvo						Broj poduzetnika koji su pokrenuli poslovanje u Zvijezdi	Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi		
MJERE												
	DP-mjera-01	Financijski instrumenti za postizanje ciljeva revitalizacije Zvijezde	Dinamično poduzetništvo						Broj poduzetnika koji su pokrenuli poslovanje u Zvijezdi, Iznos poduzetničkih investicija u Zvijezdu, Broj dodijeljenih potpora poduzetnicima	Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Grad Karlovac	
	DP-mjera-02	Poduzetnički paket	Dinamično poduzetništvo						Broj poduzetnika koji su pokrenuli poslovanje u Zvijezdi, Iznos poduzetničkih investicija u Zvijezdu, Broj dodijeljenih potpora poduzetnicima	Intenzivirati poduzetničke aktivnosti u Zvijezdi, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Grad Karlovac	

				2018.	2019.	2020.	2021.	2022.				
Oznaka na graf. prikazu	Šifra	Naziv projekta	Područje djelovanja						POKAZATELJI	POVEZANOST S CILJEVIMA PLANA UPRAVLJANJA	ODGOVORNOST	VRIJEDNOST INVESTICIJE
PODRUČJE DJELOVANJA: OBRAZOVANJE U ZVIJEZDI												
P6	OB-projekt-01	Centar kompetencija	Obrazovanje u Zvijezdi						2000 m2 prostora stavljeno u funkciju obrazovanja, broj pokrenutih obrazovnih programa (formalnih i neformalnih), broj učenika/studenata koji će boraviti u Zvijezdi, Broj nastavnog i stručnog osoblja koje će boraviti u Zvijezdi, Broj posjetitelja (izvan sustava obrazovanja)	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Očuvati i obnoviti građevinski fond te prostore javne namjene na način koji doprinosi poboljšanju ambijentalnog ugođaja i identiteta Zvijezde, 2. Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Karlovačka županija	44.462.500,00
P15	OB-projekt-02	Studentski dom	Obrazovanje u Zvijezdi						Broj ležajeva (smještajnih kapaciteta) za stalni ili privremeni smještaj (40), broj noćenja u Zvijezdi	Zaustaviti i preokrenuti trend pada broja stanovnika unapređenjem kvalitete obitavanja u Zvijezdi, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi, Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima	Veleučilište u Karlovcu	25.750.000,00
P21	OB-Projekt-03	Atrij znanja	Obrazovanje u Zvijezdi						Broj obnovljenih objekata javne namjene, broj posjetitelja, broj dolaznih međunarodnih mobilnosti, broj organiziranih manifestacija, broj nastavnog i stručnog osoblja koji će boraviti u Zvijezdi	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	Veleučilište u Karlovcu	40.000.000,00
P22	OB-Projekt-04	Centar za bioinspiriranu robotiku	Obrazovanje u Zvijezdi						Broj obnovljenih objekata javne namjene, broj posjetitelja, broj dolaznih međunarodnih mobilnosti, broj organiziranih manifestacija, broj nastavnog i stručnog osoblja koji će boraviti u Zvijezdi	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu	Veleučilište u Karlovcu	54.766.000,00
P28	OB-Projekt-05	Centar umjetnosti Karlovac	Obrazovanje u Zvijezdi						Broj obnovljenih objekata javne namjene, broj nastavnog i stručnog osoblja koji će boraviti u Zvijezdi, broj manifestacija, broj posjetitelja, broj novih obrazovnih programa u Zvijezdi	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima, Razviti turističku atraktivnost Zvijezde i obogatiti njenu turističku ponudu, Unaprijediti dostupnost i kvalitetu javnih i komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Glazbena škola Karlovac	87.657.000,00
P32	OB-Projekt-06	Internacionalni mozaik STEM studijskih programa Veleučilišta u Karlovcu	Obrazovanje u Zvijezdi						broj nastavnog i stručnog osoblja koji će boraviti u Zvijezdi, broj novih obrazovnih programa u Zvijezdi, broj učenika/studenata koji će boraviti u Zvijezdi	Poticati kulturnu i znanstveno-obrazovnu produkciju u Zvijezdi, kao i suradnju gospodarstva s obrazovnim i kulturnim aktivnostima	Veleučilište u Karlovcu	1.800.000,00
PROGRAMI												
	OB-Program-01	Zvijezda u školi	Obrazovanje u Zvijezdi						Broj dionika informiran/educiran o kulturno - povijesnim vrijednostima Zvijezde	komercijalnih usluga, društveno korisnih sadržaja i javnih događanja u Zvijezdi	Grad Karlovac	15.000,00

